

1. CÍMLAP

ÓZD VÁROS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK FELÜLVIZSGÁLATA

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Megrendelő:

ÓZD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

ÓZD

Városház tér. 1.

3600

Tervező:

LA-URBE Építésziroda Kft.

BUDAPEST

Tűzoltó utca 21.

1094

Ózd, 2019. szeptember

2. ALÁÍRÓLAP

ÓZD VÁROS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK FELÜLVIZSGÁLATA

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Vezető településtervező:

Lautner Emőke
TT-1-05-0079

Térinformatika:

Vadász Zsolt
geográfus

Közlekedés:

Dr. Vincze János
K1d-1, 05-0506

Tájrendezés és környezetalakítás:

Szűcs Gábor
kert és tájépítész
TK/1 05-0480

Vízi közművek:

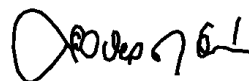
Szabó Lóránt
Tv-T-09-0408

Energia közművek:

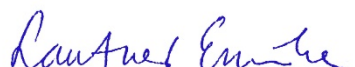
Szabó Lóránt
Tv-T-09-0408

Hírközlés:

Lakatos István
Th-T-15-0342

Budapest, 2019.szeptember

Lautner Emőke
Ügyvezető
LA-URBE KFT.

3. TARTALOMJEGYZÉK

ÓZD VÁROS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK FELÜLVIZSGÁLATA

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

1.	CÍMLAP	1
2.	ALÁÍRÓLAP	2
3.	TARTALOMJEGYZÉK	3
4.	BEVEZETÉS	7
5.	JÖVŐKÉP	9
5.1	A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan	10
5.1.1.	Társadalmi jövőkép	10
	Demográfia	11
	Az intézményrendszer állapota:	11
	Oktatás, képzés	12
	Szociális ellátás	12
	Egészségügyi ellátás	13
	Kultúra-turisztika	13
	Rekreáció, sport.....	13
	Civil társadalom	14
5.1.2.	Gazdasági jövőkép.....	14
	Ipar	14
	Építőipar	15
	Mezőgazdaság	15
	Kereskedelem, szolgáltatás	16
	Turizmus, vendéglátás.....	16
5.1.3.	Táji, természeti és épített környezet.....	17
	Az épített környezet	17
	Tájvédelem, természetvédelem.....	17
	Zöldterületi rendszer	18
5.1.3.	Az elérhetőség javítása	18
5.1.4.	A közmű infrastruktúra	20
5.2	Jövőkép a város térségi szerepére vonatkozóan	20
5.3	A településfejlesztési elvek rögzítése	21
5.3.1	Integrált megközelítés, egészben való gondolkodás	21
5.3.2	Fenntartható településfejlesztés	21
5.3.3	Hatékony fejlesztések	21
5.3.4	Közösségi szemlélet és szolidaritás.....	22
6.	CÉLOK.....	23
6.1	A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása.....	23
6.1.1	Az alapvető cél meghatározása.....	23
6.1.2	A horizontális fejlesztési célok meghatározása.....	24
6.2	A település stratégiai (átfogó) fejlesztését szolgáló célok meghatározása	25
6.3	Tematikus célok, és részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása	25
6.3.1	Tematikus célok, és részcélok	25

6.3.2 A beavatkozások területei egységeinek meghatározása	26
A településrészek lehatárolása.....	26
Akcióterületek kijelölése	27
A településrészek térbeli elhelyezkedése	29
6.4 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata.....	32
6.5 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	33
7. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	36
7.1 A stratégiahoz és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	36
7.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	36
A település helye a településhálózatban.....	38
Térségi kapcsolatok	40
Közigazgatási vonzáskörzet	41
Foglalkoztatási vonzáskörzet.....	41
Közlekedési hálózatok, elérhetőség	42
7.1.2 Társadalom.....	46
Demográfia	46
Nemzetiségi összetétel.....	47
A foglalkoztatottság alakulása:.....	48
Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)	49
Szegregáció.....	49
Összefoglaló javaslatok:	61
7.1.3 Intézményi ellátottság változása.....	63
Javaslat:	64
7.1.4 Gazdaság	64
A gazdaság általános jellemzői	64
Alulhasznosított barnamezős területek	66
Javaslat:	68
7.1.5 Tájrendezés, környezeti adottságok	71
Természeti környezet	71
Tájhasználati konfliktusok	71
Javaslat:	72
Tájhasználat, tájszerkezet javaslata	72
Természetvédelmi javaslatok	73
Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok.....	76
7.1.6 Zöldfelületi rendszer fejlesztése	77
Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatai	77
Zöldfelületi ellátottság alakulása.....	77
Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok.....	78
7.2 A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	78
7.2.1 Általános felülvizsgálatot igényel.....	78
7.2.2 Elhatározott jelentősebb módosítási szándékok:	79
7.3 Közműellátás, ellátatlan területek.....	86
Ivóvízellátás	86
Szennyvízelvezetés	87
Csapadékvíz elvezetés	88
Elektromos energia ellátás	88
Táv hőellátás	89
Földgázellátás.....	89
Javaslat:	90
7.4 A magasabb rendű tervekkel való összhang megteremtése és a térségi övezetek feltüntetése..	90
A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata.....	90
7.4.1 Országos Területrendezési terv	91

7.4.2 A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei területrendezési terv	94
7.4.3 A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME	100
7.5 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére.....	102
Összesítő térképek	107
Javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre	115
8. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI	115
8.1 A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer	115
8.2 Javaslat a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	116

ÓZD VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Ózd, 2019. szeptember

4. BEVEZETÉS

Ózd város Településfejlesztési Konceptiója a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet alapján, annak 2. mellékletében meghatározott tartalom szerint került kidolgozásra.

Az épített környezet alakításáról és védelméről 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (1) bekezdésének megfelelően a településfejlesztési koncepció hosszú (10 évet meghaladó) időtávra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására.

A koncepció meghatározza a település átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, az azokhoz kapcsolódó részcélokat, valamint a célok értelmezését az egyes településrészekre.

A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

Ózd város Önkormányzatának Képviselőtestülete a 225/2015.(IX.24) számú. határozatával döntött arról, hogy elfogadja a város Integrált Településfejlesztési Stratégiáját, mely módosításra került a 87/2016. (VIII. 30.) számú határozattal. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia elkészítése és jóváhagyása megelőzte a Településfejlesztési Koncepció elkészítését, melyre pályázati okok miatt volt szükség.

Ózd Város korábbi Integrált Városfejlesztési Stratégiáját 118/KH/2008. (V.13.) számú határozattal fogadta el a Képviselő-testület, majd az a 159/KH/2010. (IX. 23.) számú határozattal lett módosítva.

A település fejlesztési koncepciója egy hosszútávra szóló dokumentum, amely kijelöli a település elérendő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan, valamint rögzíti a településfejlesztés elveit. A településfejlesztési koncepció alapja a közösség véleményére épülő hosszú távú jövőkép. A jövőkép, illetve a hosszú távú célok kiinduló pontot jelentenek a területrendezési eszközök felülvizsgálatához, elkészítéséhez, illetve a középtávú területi és ágazati stratégiai dokumentumok kidolgozásához.

Ózd Város hatályos Településfejlesztési Koncepciója 2010 évben készült, célkitűzései beépültek az integrált települési stratégiába, és a jelen Településfejlesztési Koncepcióba.

A Településfejlesztési Koncepció Ózd város jóváhagyott Integrált Településfejlesztési Stratégiáját előzményként tekinti, az abban elfogadott célrendszer a Településfejlesztési Koncepció alapját képezi. A Helyzetfeltárás, Helyzetértékelés munkarészek, a megalapozó vizsgálat is felhasználásra került, főként annak társadalmi vizsgálatot érintő részei. A kiegészítések a városi főépítész által megadott témákban megtörténtek, ami döntően műszaki jellegű, és az országos illetve települési értékvédelem kérdéskörére terjednek ki.

Ózd Város Önkormányzata 2010-ben készítette és fogadta el a Településfejlesztési Koncepcióját, melyet a 125/2010. (VII.27.) határozattal hagyta jóvá a Képviselő-testület.

Ez a dokumentum nem a 314/2012 (XI. 8.). Kormányrendelet előírásai alapján készült, és az érvényessége is lejárt, ezért kerül sor a felülvizsgálatára.

A korábbi Településfejlesztési Koncepcióban megfogalmazott célok ma is érvényesek, ezek beépültek az Integrált Településfejlesztési Stratégiába.

Ózd Város Önkormányzata az elkészült és jóváhagyott Településképi Arculati Kézikönyvével és Településképi Rendeletével elkötelezte magát a város értékes arculati elemeinek védelmére. Kijelölte a városon belül a településképi értelemben meghatározó elemeket, valamint a helyi értékvédelem területi és egyedi elemeit is, melyek védelme érdekében árnyalt szabályozást dolgoztak ki, melyet figyelembe vesz a Településfejlesztési Koncepció is.

Jelen dokumentum 2030-ig határozza meg Ózd Város jövőképét, melyet a következőképp fogalmazhatunk meg:

A MEGÚJULÓ ÓZD

A STABIL GAZDASÁGI ERŐVEL RENDELKEZŐ, KEDVEZŐEN ÉLHETŐ, FOKOZOTTAN VONZÓ, FENNTARTHATÓ VÁROS, A KÖRNYEZŐ TÉRSÉG KÖZPONTJA

lakónépességének erejével, szerepkörének megőrzésével és megerősítésével, vonzáskörzetének erős hátterével, súlyponti pozíciót erősítő intézményi adottságaival, történeti-földrajzi útvonalak találkozásánál való elhelyezkedésével, múltbéli erősségeinek jövőbe való kiterjesztésével.

E megfogalmazott jövőkép az alábbi elemekből tevődik össze:

Figyelembe vehető adottságai vannak, amire építeni lehet:

- Erős ipari hagyományok, bányászati múlt öröksége, javuló közúthálózati kapcsolat, lokálpatrióta lakosság.

Előnyt tud kovácsolni:

- Alkalmazkodik a jelenlegi helyzethez, ugyanakkor aktívan vesz részt sorsa alakításában, mer lépni, felvállalja a változtatásokat.

Kis-közép város:

- Ismeri lehetőségeit, de felismeri korlátait is, felvállalja városi történelmi múltját és ebben a települési kategóriában látja jövőjét is, így partneri viszonyban tekint szomszédjaira.

Ózd Város Településfejlesztési Konceptiójának kidolgozása Ózd Város Önkormányzata Képviselő-testületének 155/2017.(XII.21.) számú határozata alapján indult el.

Jelen Településfejlesztési Konceptió feladata a hatályos jogszabályoknak megfelelő, a nemzeti fejlesztési dokumentumok és ágazati stratégiák célkitűzéseivel a jóváhagyott Integrált Településfejlesztési Stratégiával és a magasabb rendű tervekkel összhangot mutató konceptió kidolgozása.

A Településfejlesztési Konceptió kidolgozásának állomásai:

- A településfejlesztési konceptióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) eljárásrendjének megfelelően a munka az Kormányrendelet 30.§ (1) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatók kiküldésével indult.
- A Konceptió igazodási pontjai rögzítésére a Kormányrendelet 9. mellékletében szereplő, továbbá a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek, valamint a településrendezési tervek készítése során az országos, a kiemelt térségi és a megyei övezetek területi érintettségével kapcsolatosan állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szervek köréről és az eljárás részletes szabályairól szóló 282/2009. (XII.11.) Kormányrendelet 1. mellékletében szereplő államigazgatási szervektől, továbbá a közműszolgáltatóktól, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatóktól a rendelkezésükre álló adatokat beszereztük.
- A kapott adatokat, valamint Ózd Város által rendelkezésünkre bocsátott, állami alapadatokat tartalmazó, legfrissebb alaptérképet térinformatikai elemzésnek vetettük alá.
- A Konceptió Véleményezési anyagának kidolgozását megelőzően a Kormányrendelet tartalmi követelményein alapuló Megalapozó Vizsgálat kiegészítése is elkészült, melynek tartalmát a városi főépítész állította össze, hiszen az ITS elkészítését megelőzően a Megalapozó vizsgálat valamint a helyzetfeltárás, helyzetértékelés munkarészek korábban elkészültek.
- A vizsgálatban feltárt adottságok alapján körvonalázódott a jövőkép, melynek elérését szolgáló célrendszer Célfá-ábrán került rögzítésre, melyet a dokumentáció tartalmazott.

5. JÖVŐKÉP

A jövőkép a település adottságira épülő, az önkormányzat fejlesztési szándékait megfogalmazó, a fejlődés irányait és prioritásait, valamint stratégiáját megjelölő hosszú távú célrendszer.

Ózd esetében a fejlődés legkedvezőbb lehetséges irányaként a megkezdett térségi integráción belül koordinált fenntartható fejlődési modell jelölhető meg.

A fenntartható fejlődési modell gazdasági oldalról és a települési funkciók oldaláról az adottságokból következő alkalmasság szempontjait és lehetőségeit, fejlesztési oldalról a területhasználat mértéktartó, más területekkel egyensúlyban lévő fejlesztését tűzi ki célul, mind települési, mind térségi szinten.

Az elérendő cél érdekében fontos térségfejlesztési erő, hogy az azonos érdekeltségű, adottságú, helyzetű, piaci pozíciójú önkormányzatok, gazdasági társaságok, társadalmi és más szervezetek a hosszú távú célkitűzéseken alapuló fejlesztéseiket egymás szándékát erősítő, azt nem zavaró, nem gátló módon a térség kiegyensúlyozott fejlődése érdekében együttműködés keretében végezzék.

Az együttműködés kulcsa az azonos adottság és érdekeltség, ezért célszerű az integráción belül is az ilyen települések együttműködésének erősítése akár kistérségi szinten túl is.

Ózdnak erősítenie kell a térségi központi szerepét, valamint együttműködését a térségen belüli településekkel. Ezen együttműködés keretein belül kell megtalálnia és megőriznie saját, önálló arculatát, önálló települési funkcióit.

Általános célkitűzések: **ÖNÁLLÓSÁG, ÉLETMINŐSÉG, FENNTARTHATÓSÁG**

A város hatályos Településfejlesztési Konceptiója, mely 2010- ben került jóváhagyásra az alábbi általános célokat határozta meg a jövőkép szempontjából, melyek a mai napig érvényesnek tekinthetők, és megtarthatók.

- A település rangjának, szerepkörének megtartása, erősítése.
- A település gazdasági fellendítése, a lakosság jövedelemszerző képességének javítása, területfejlesztéssel.
- Magasabb szintű közlekedési infrastruktúra kiépítése, a közlekedés forgalomtechnikai átszervezése.
- A komplex vízrendezés megvalósítása.
- A vonzó település megteremtése a minőségi életkörülmények, a lakhatás feltételeinek javításával, a települési értékvédelem és a fejlesztés eszközeivel.
- Szegregációs területek minőségi javítása.
- A település környezeti értékeinek megtartása, a környezeti terhelések csökkentése a fejlesztések koncentrált elhelyezésével, a települést terhelő, a fejlesztésekből adódó környezeti ártalmak korlátozásával.
- A település értékeinek és kultúrájának megőrzése és az ebben rejlő lehetőségek kihasználása.
- A település életminőségének megőrzése, javítása, a gazdasági alapok fenntartható fejlesztésével.
- A település népességmegtartó képességének növelése.
- Olyan helyi közösségek kialakítása, amelyek további társadalmi-gazdasági fejlesztések alapját képező vonzó vidéki életmódot hoznak létre.
- A kistérségi, településközi együttműködés erősítése.

5.1 A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

5.1.1. Társadalmi jövőkép

Ózd aktív társadalmi életet él, hagyományaira támaszkodó település, ahol az oktatási intézményekben és a települési kötődést, identitást elősegítő szervezetek által különböző eredményes közösségfejlesztés zajlik. A település közösség terei minden korosztály számára alkalmasak az aktív társadalmi élet lebonyolítására és elősegítésére, melynek a városban a hagyományos régi Vasgyári kultúrára alapozva hagyománya van.

Az önkormányzat, a sport- és a civil szervezetek között jó a partneri viszony.

A civil szervezetek jelentős és aktív szerepet töltenek be a helyiek életében, tevékenységük minden korosztályt megcélóz. A civil szervezetek működése a szociális ellátás területére jelentős pozitív hatással bír a kapcsolódó civil, önkéntes tevékenységgel. A civileknek pozitív hatásuk van a gazdaságra is, hiszen a település turisztikai vonzerejét növelik a művelődési központ, a civil szervezetek, sportegyesületek rendezvényei, programjai révén. A civil szféra aktivitása pozitív hatással lehet a környezetvédelemre, a települési zöldfelületekre, illetve a lakosság állapotán keresztül a demográfia területére is a lakossági akciók, szemléletformálási tevékenységek szervezése révén.

A településen élők életminőségének fontos alapfeltételét jelentő humán szolgáltatások infrastruktúrája kiépült, fejlett. A szolgáltatások színvonala jó. Korszerű az egészségügyi alapellátás. A városban kórház is működik. Megfelelő minőségű az oktatás. A szükségletekre reagáló a szociális ellátás, valamint ügyfélbarát közigazgatás jellemzi a várost.

A településen élők életminőségét pozitívan befolyásolja az elérhető magas színvonalú kulturális és szabadidős szolgáltatások széles köre.

A gazdasági fejlődés hatására a társadalmi polarizáltság fokozatosan csökken azonban még fokozottan jelen van a városban. A jövedelmek közötti különbségek nem növekednek tovább, a hátrányos helyzetű csoportok életminősége javul, felzárkózási esélyük növekszik. A szociális feszültségek a kezelésükre indított szakmai programok eredményeképpen enyhülnek. A terület fejlesztése folyamatban van.

Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom, romaintegráció: a gyarapodó, szolidáris, felelős és összetartó, értékeit ismerő, értéktudatos társadalom és helyi közösségek kialakítása is célként jelenik meg.

Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság és a hátrányos helyzet helyett egyenlő létfeltételek az ország egész területén:

A leszakadó, hátrányos helyzetű térségek, külső és belső perifériák fejlesztése, az eddigieknél sokszínűbb eszközök alkalmazásával, például speciális gazdaságpolitikai eszközökkel, saját meglévő társadalmi és gazdasági erőforrásaik kibontakoztatásával, valamint a közszolgáltatásokhoz, a tudáshoz, a közművelődéshez, az értékekhez való hozzáférés biztosítása, elérhetővé tételével.

A helyi társadalom munkaerő - piaci igényekhez történő alkalmazkodó képességének javítása: A gazdaság igényeire, piaci kihívásokra rugalmasan reagáló képzési, szakképzési rendszer működtetése. Leszakadó csoportok felzárkóztatása. Egészségi állapot javítást szolgáló programok és intézményrendszeri fejlesztések. Szociális ellátási kapacitás bővítése és újszerű megoldások alkalmazása. Határ menti társadalmi kapcsolatok javítása.

Demográfia

A város az 1970-es években még Észak-Magyarország egyik legjelentősebb vonzási centruma volt. A jelentős ipar komoly munkaerőmennyiséget tudott lekötni, a város viszonylag fejlett szolgáltatásokat biztosított a lakók számára, a viszonylag fejlett környezet pedig sokakat vonzott Ózdra. Az ipar hanyatlásával az 1980-as évektől kezdve a népességszám folyamatosan csökkent.

A népességszám 1980-ban még a 45.000 főt is meghaladta, a 2001-es népszámlálás adatai alapján 41.252 fő volt Ózd állandó népessége, lakónépessége 39.845 fő. A 2011-es népszámlálásra viszont állandó népessége 37.380 főre, lakónépessége pedig 34.481 főre csökkent. Az utóbbi két népszámlálás között Ózd állandó népessége összesen 9,4%-al csökkent, évente. Az ezredfordulón még 41.252 fő volt a város állandó népessége, 2013-ra 36.626 főre csökkent.

A folyamat főleg a természetes fogyással, az előregedéssel és az elvándorlással magyarázható.

Ezeknek a folyamatoknak az eredménye, hogy Ózdon a természetes fogyás vált tendenciává, a természetes fogyás mértéke meghaladja a járási, a megyei és az országos átlagot egyaránt. Ózdon az öregedési mutató is folyamatosan nőtt az elmúlt tíz évben, mely jelzi, hogy a város fokozatosan öregszik.

A város népességszámának alakításában a másik legfontosabb mutatórendszert a vándorlási adatok nyújtják.

Az elmúlt 23 évben Ózdon az elvándorlók száma mindvégig magasabb volt, mint a városba költözőké. A város vándorlási vesztesége a 90-es évek második felében, illetve a gazdasági válság első éveiben volt a legmagasabb, 2002 és 2008 között folyamatosan növekedett a város vándorlási vesztesége, 2008-ban volt a legmagasabb a mértéke, majdnem elérte a 2000 főt az elvándorlók száma, míg a beköltözők száma mintegy 1350 fő volt.

Az elvándorlás súlyos gondot jelent a város számára, amely sajnos már iskolás korban elkezdődik. A gyerekeket középiskolás korban elviszik más településre. A legtöbb esetben, ha elmennek, már nem is jönnek vissza. Ez egy komoly társadalmi veszélyt jelent a város számára, ebből eredően már a gyerekeknél meg kell állítani az elvándorlást és ezt az iskolában kell kezdeni.

Az Önkormányzat ennek megakadályozásának érdekében saját hatáskörben több intézkedést tett. Folytatni kívánja eddigi programjait, melyekkel a helyben kiemelkedően tanulókat anyagilag támogatja.

2030-ra 34.000 fő körül kell stabilizálni a település állandó népességét, az elvándorlás minimális mértékűre csökkentése mellett.

Az intézményrendszer állapota:

A város folyamatosan gondoskodik a meglévő önkormányzati intézményrendszerének megújításán, felújításán, pályázati forrásokból folyamatosan rekonstrukciós munkálatokat végeznek, melyet folytatni kívánnak.

Megállapítható, hogy a város rendelkezik a szükséges alap- középfokú, felsőfokú és részlegesen regionális ellátással, illetve egyes ágazatokban felsőfokú intézményi háttérrel is képes fenntartani mind a humán, mind a közösségi, mind az igazgatási, mind a gazdasági funkciók területén. A meglévő szolgáltatások fejlesztése azonban célja kell, hogy legyen a városnak.

Látható, hogy a város az intézményi ellátás tekintetében térségi, esetenként megyei szintű feladatellátást vállal. A városban természetesen közigazgatási ügyintézés is folyik, ezek egy része csak a város lakosságát szolgálja, míg bizonyos közigazgatási funkciót a kistérség teljes lakosságát érintik.

A város demográfiai viszonyainak megváltozása kapcsán jelenleg is nagyobb figyelem hárul majd a szociális és egészségügyi szolgáltatások meglétére és minőségére.

Szükség van azonban a házi gondozás mellett a már működő bentlakásos és időszakos ellátást biztosító idősok otthonainak kapacitás bővítésére, esetlegesen új intézmények létesítésére.

A 2030-as évek elejére minden intézményi szolgáltatás digitalizálásra kerül, beleértve az oktatási, igazgatási és egészségügyi szolgáltatásokat is. Az okos város szolgáltatások révén hatékonyabbá válik majd a város és a közigazgatási szolgáltatások működtetése, a jelenleginél gazdaságosabbá válik, megszűnnek az adminisztrációs terhelések.

INTÉZMÉNYI ELLÁTOTTSÁG

Oktatás, képzés

Ózd város nevelési-oktatási intézményei nemcsak városi, hanem térségi feladatokat is ellátnak.

Ózd város óvodái 13 feladat ellátási helyen, 5 önállóan működő összevont intézményi szerkezetben (5 „központi” óvoda, 8 tagóvoda) tevékenykednek, a pénzügyi gazdálkodási feladatellátásért - együttműködési megállapodás alapján.

Ózd város általános iskoláit a Kazincbarcika Tankerületi Központ tartja fenn, de az ingatlanok, épületek és az infrastruktúra tulajdonosa Ózd Város Önkormányzata. Az általános iskolai oktatás Ózdon jelenleg 9 feladat ellátási helyen zajlik, 8 állami fenntartású iskola és 1 egyházi fenntartású általános iskola található a városban.

Középfokú oktatás 5 oktatási intézményben folyik, ebből egy egyházi, négy pedig állami fenntartású.

A városban a következő speciális tevékenységet folytató oktatási intézmények találhatók:

- Csillagfürt Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (Csillagfürt EGYMI)
- Ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola

Egyéb oktatási intézmények:

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ózdi Tagintézménye
- Az intézmény többcélú, a nevelés-oktatás az óvodától a speciális szakiskoláig történik. Neveltjeik tanulásban és értelmileg akadályozottak, valamint fejlesztő iskolai keretek között látják a súlyosan halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztését. Szakszolgálati tevékenységük pedig a korai fejlesztésre és tanácsadásra terjed ki. Jelenlegi feladatuk az utazó gyógypedagógusi hálózat megszervezése, működtetése, az integráltan oktatott SNI tanulók ellátása az ózdi tankerületben.

Felsőfokú képzés jelenleg is folyik Ózdon a Miskolci Egyetem szervezésében különféle szociális és műszaki szakok érhetők el.

Szociális ellátás

A város szociális ellátását az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermejjóléti Integrált Intézmény (ÓTSZEGYII) biztosítja az alábbiakban:

- Szociális alapszolgáltatások
- Szociális szakosított ellátási formák
- gyermekjóléti alapellátás

Az intézmény ellátási területe több településre terjed ki. A központ a városban 8 telephelyen működik, ami megfelelő hozzáférhetőséget biztosít az ellátásokhoz.

A bölcsődei ellátást a kistérség 17 települése veheti igénybe. A Katona József Úti Bölcsőde két telephelyen üzemel, Hódoscsépányban családi napközi működik.

Ózdon a szociális és gyermekjóléti ellátásban egyházi és civil szervezetek is szerepet vállalnak, ezek:

- Evangéliumi Pünkösdi Közösség – Országos Cigánymisszió Segítő Szolgálat
- a Salus Alapítvány működteti a Fogyatékkal Élők Nappali Intézetét
- Ózd-Sajóvárkony Református Egyházközség Református Szeretetotthona

- a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Idősek otthona
- Szent Anna Szeretetotthon

A szociális ellátás sajátos területe az esélyegyenlőség biztosítása, melynek érdekében Ózd saját programot dolgozott ki, a következő célcsoportokra fókuszálva:

- mélyszegénységben élők és a romák
- gyermekek
- idősek
- nők
- fogyatékkal élők.

Egészségügyi ellátás

Ózd az egészségügy területén is központi szerepet lát el. Az egészségügyi intézmények terén is gazdagnak nevezhető a város, kórháza és szakrendelő-intézete van, fejlett háziorvosi ellátó hálózattal is rendelkezik. A lakosság egészségügyi ellátása három, egymástól jól elkülöníthető szinten történik:

- A háziorvosi szolgálat keretein belül 14 háziorvosi, 9 gyermekorvosi körzet és 6 fogszakorvosi rendelő működik.
- Az Almási Balogh Pál Kórház komplex szolgáltatásokat kínál. A 9 fekvőbeteg osztály mellett 30 szakmában folyik járó beteg szakellátás. Itt működik az ország legnagyobb aktív reumatológiai osztálya, nem csak Ózd, hanem Kazincbarcika, Edelény, Encs, Szikszó térsége és Miskolc északi agglomerációja több mint 300 000 lakosának ellátását biztosítja.
- A városban 13 gyógyszertár működik.

Kultúra-turisztika

A település gazdag múlttal, történelemmel rendelkezik, melynek megőrzésében a város és lakossága szerepet vállal. Az épített örökség védett és nem védett elemeinek jó állapotban történő megőrzése és folyamatos karbantartása előtérbe kerül.

A szolgáltató szektoron belül a turizmus Ózd vonzáskörzetében alacsony szintet mutat, azonban az Ózdon megvalósult kulturális és turisztikai jellegű beruházások, mint az Ózdi Gyártörténeti Emlékpark és Élménykomplexum vagy a Magyar Nemzeti Filmtörténeti Emlékpark kialakítása alapot ad a turizmusfejlesztéshez az elkövetkező években.

A város bekapcsolódik a térség turisztikai kínálatába. A kulturális és természeti örökség bemutatása mellett Ózd felvállalja ipari és bányászati múltját is, azt tudatosan beépíti arculatába és kihasználja azt a turisztika fejlesztésére is.

A város kiépült közgyűjteményi és közművelődési intézményhálózattal rendelkezik, melyek a város és vonzáskörzete kulturális igényeit szolgálják. Az Ózdi Művelődési Intézmények Városi Művelődési Központ „Olvasó” az Ózdi Művelődési Intézmények igazgatóságának székhelye, a város és térsége kulturális központja. Intézményegységei az ÓMI Városi Könyvtár és a Városi Muzeális Gyűjtemény.

A kormány döntése értelmében Nemzeti Filmtörténeti Élménypark épült Ózdon. Az Ózdi Ipari Park területén megvalósult beruházás keretében felújították az ipari műemléknek minősülő Fúvógépház épületét.

A város sportéletének központja a Marosi István Városi Sportcsarnok, a Városi Stadion és a Városi Thermárium és Tanuszoda.

Ózdon jelenleg is több sportegyesület működik.

Rekreáció, sport

A szervezett sportélet kezdetének 1909. május 20-át tekinthetjük, amikor a Vasgyárban megalakult a labdarúgó szakosztály. Később a községben is megalakult a labdarúgó, az asztalitenisz, a sakk és a

kerékpáros szakosztály. Az úszóélet megindulását az 1905-ben megépült gyári fürdő úszómedencéje tette lehetővé. 1958-ban épült a Városi Stadion. Később a labdarúgás mellett egyéb sportágak is fejlődtek, így a kézilabda, atlétika és a teke. Az egyesület sportolói eredményeikkel nemzetközi hírnevet is szereztek, több világbajnok és olimpikon jelzi az ózdi sportolók sikerességét.

Újabb lehetőségeket teremtett az 1991-re felépült Városi Sportcsarnok, az iskolai testnevelés, a városi verseny- és szabadidősport meghatározó színtere. Nagy előrelépést jelentett az új tanuszoda megépítése, mely a 100 éves Gyári uszoda örökébe lépett. A négy pályás, 25x12,5 méteres mellett helyet kapott egy 6x12,5 méteres beszoktató medence is. A kiszolgáló egységeken túl pezsgőfürdő, szolárium, szauna, illetve bowling - és két fallabda pálya is várja az épületben a sportolni vágyókat.

Civil társadalom

Ózd támogatja a civil szervezetek működését, a szervezetek jelenlegi nagy száma a jövőben is fennmarad. A civil szervezeteknek különös szerepe van a történelmi emlékezet fenntartásában és a lokálpatrióta magatartás kialakításában, erősítésében.

5.1.2. Gazdasági jövőkép

Ipar

Ózd ma Magyarország egyik súlyos társadalmi és gazdasági problémákkal küzdő térségének a centruma, ahol a hátrányos helyzet halmozódását több tényező idézte elő. Ózd és térsége egyszerre tekinthető külső perifériának, ipari válságtérségnek (komplex válságtérség), magas arányú roma népességgel rendelkező térségnek és komplex programmal segítő hátrányos helyzetű térségnek.

Bár növekedett a foglalkoztatottak száma az utóbbi években, Ózd továbbra is a magas munkanélküliséggel sújtott térségek közé tartozik. Különösen nagy problémát jelent, hogy magas a tartós, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező és a pályakezdő munkanélküliek aránya, de jelentős arányú az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya is.

Ózd számára a legfontosabb kérdés a foglalkoztatási, munkaerő-piaci krízis mérséklése, ennek érdekében a legfőbb cél a munkahelyteremtés és a meglévő munkahelyek megőrzése. Ózd város integrált településfejlesztési stratégiájában megfogalmazott középtávú városi célnak a gazdasági szerkezetváltást és az ipartelepítés ösztönzését tekinthetjük, üzleti környezetfejlesztéssel és az alternatív gazdaságfejlesztéssel párhuzamosan, mely közvetlen hatással lehet a foglalkoztatás bővítésére.

A legfontosabb gazdaságfejlesztési feladat a kínálatfejlesztés, vagyis a város által nyújtott gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők parallel fejlesztése.

Ózd és térsége gazdasági fejlesztésének legfontosabb célja a hozzáadott értéket termelő vállalkozások számának növelése, új vállalkozások generálása, és a meglévők technológiai fejlesztése. Az Ózdi Ipari Park a volt Törzsgyári iparterületek iparterületként való fenntartása, fejlesztése, is ezt a célt szolgálja. A hajdani acélipari központ újjáélesztését, újjászervezését szolgáló, rehabilitációs jellegű ipari park kialakítására (Ózdi Ipari Park) 1995-ben került sor, amely 1997. évben nyerte el ezt az ipari park címet. A park fejlesztésével folyamatosan indult be a vállalkozások betelepülése, korábban mintegy 70 hektáros területen, jelenleg 40 hektáros területen működik a város központjában, ahol inkubátorház és több mint 30 vállalkozás működik. Lényegében gyár területén alakították ki az ipari parkot, amely ma magántulajdonban van.

A korábban ugyancsak jelentős szénbányászat a kitermelés gazdaságtalanná válása miatt szintén megszűnt, tovább sújtva ezzel a térség munkanélküliségi helyzetét. A nehéziparhoz szükséges kőszénbányászat mintegy 12.000 embert foglalkoztatott korábban. A szénbányászat életre keltése nem játszik szerepet, helyette a környezetbarát és környezeti ipar megteremtése lehet az új cél.

A gazdasági jövőkép fontos eleme, hogy a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező lakosok számára is munkahelyek jöjjenek létre, illetve ezen ipari beruházásokhoz kapcsolódóan a magasan képzett munkaerő is a térségben maradjon, esetleg a térség a betelepülők

számára is vonzóvá váljon. Bár a város nem tekinthető kiemelt idegenforgalmi célterületnek, rendelkezik olyan kulturális és természeti adottságokkal, amelyek lehetőséget adnak a turizmus fejlesztésére.

A jövőben meg kell vizsgálni azokat a turisztikai adottságokat, melyekre a jövőben egy helyileg fontos idegenforgalom építhető ki.

A városban a szolgáltatási szektor színvonalának fokozása is nagyon fontos, mivel a térség egyik legnagyobb problémáját, az elvándorlást ezzel is lehet mérsékelni.

A településen az ipar korábbi húzóágazati szerepe megmarad. Az Önkormányzat és a gazdasági szereplők egymással harmonikus, együttműködő kapcsolatot alakítanak ki, melyből mindkét fél profitálni tud.

Az ipari tevékenység új technológiák bevezetésével környezetkímélővé válik. Veszélyes üzemi tevékenységnek a települési terület nem ad otthont.

A megújuló energiaforrások használata megerősödik, környezeti ipar telepítését kell elősegíteni.

A meglévő termelő jellegű vállalkozások megtartása mellett több újabb KKV indulhat el a városban, melyek letelepedését a város támogatja.

A kihasználatlan, barnamezős területek hasznosítása ütemezetten megtörténik.

A város kiemelt hangsúlyt fektet a barnamezős iparterületeinek hasznosítására, az iparterületek esetleges új funkciójának megtalálására, rekonstrukciójára.

A volt iparterületek és az Ipari Park (volt Törzsgyár) területe lényegesen alulhasznosított, nagyon leromlott, gyakorlatilag lebontott iparterület. Iskola példája annak, hogy egy jól működő, egy város életének motorját képező ipari üzem a rendszerváltás után hogyan enyészett el, és ment tönkre.

A barnamezős, alulhasznosított ipari terület revitalizációja, és helyzetbe hozása és az iparterületek rekonstrukciója a város elkövetkező tíz évének egyik legnagyobb kihívása a szegregációs területek kezelése mellett.

Építőipar

Ózd tömeges lakásépítéssel nem számol. Új lakóházak építése a népesség-csökkenés megakadályozását feltételezve, valamint a lakásállomány összetételének (kolóniák) okán fellépő szükséglet miatt – fokozatosan, elsősorban a családi házas területeken, és a falusias településképbe illeszkedve történik meg. Ennek a területigénynak nagy részét a leromlott, degradálódott, szegregációval érintett lakóterületek rekonstrukciójával, folyamatos átépítésével kell elérni.

A lakóingatlanok két fő fejlesztési lehetősége az új lakások építése és a meglévő lakásállomány minőségének javítása. Ózdon az ingatlanok minőségi fejlesztése jelenti az elsődleges prioritást. A település több lakótelepe és kolóniai felújítást, rehabilitációt igényelnek. A minőségi fejlesztések kizárólag energetikai korszerűsítéssel, a mai energiahatékonysági elvárásoknak megfelelően történnek meg.

A barnamezős iparterületek rekonstrukciója is feladatot ad az építőiparnak, mely a következő évtizedben kiemelt feladat lesz Ózdon.

Mezőgazdaság

Ózd korábbi erős ipari irányultsága miatt elsődlegesen nem mezőgazdasági jellegű település, ugyanakkor a település rendelkezik művelhető földterületekkel, melyek a település egésze számára értékkel és haszonnal bírnak, a mezőgazdaság szerepét növelni kell a város gazdaságában

A mezőgazdasági területek aránya a korábbi ipari berendezkedés és a kedvezőtlen domborzati viszonyok (alacsony minőségű földterületek) következtében alacsony. A város területének mintegy negyedét elfoglaló gyepterületek főként a település É-i, ÉNy-i részére jellemzők.

A művelhető földterületek elsősorban erdők, szántók a belterület szűkebb-tágabb környezetében, illetve kertes mezőgazdasági területek közvetlenül a belterület közelében. Mezőgazdasági hasznosításuk a múltban komoly szerepet játszott, mára a művelésükkel felhagytak, elsősorban amiatt, hogy a kerteket nem lehetett a kifosztástól megóvni. A jövőben sem számolhatunk a zártkerti kertműveléssel.

A vállalkozások megoszlásában szembeűnő, hogy rendkívű alacsony, kb. 5% a „mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halászat” ágazatban működő vállalkozások száma, illetve az összes működő vállalkozáshoz viszonyított aránya.

Ózd és környékére nem a mezőgazdasági munka volt jellemző az elműűt néhány évtizedben, pedig a térség kiváló adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy kihasználják a benne rejlő lehetőségeket. A növénytermesztés, illetve állattenyésztés, továbbá az erdőgazdálkodás kiterjesztése lehetőséget ad az élelmiszer- és a könnyűipar beindítására is.

Kívételt képeznek a belterület azon kertségei, melyek lakóterület fejlesztési javaslatát a város fenntartja, azonban ezek közül visszalépésekre kell számítani.

A városfejlesztési stratégiájában kiemelt célként jelenik meg az agrárgazdaság fejlesztése, amelynek szintén szerkezet átalakító hatása lehet. Erre a területre az elműűt évtizedek fejlesztéspolitikája soha nem fókuszált. A városi élelmiszergazdaság versenyképességének javítása egy integrált beavatkozás sorozatot igényel, amely magában foglalja a mezőgazdasági vállalkozások betelepülésének ösztönzését, a mezőgazdasági termelési és feldolgozási kapacitásának fejlesztését, a technológiafejlesztést, a szervezetfejlesztést. Előtérbe kell helyezni a késztermék előállítását, olyan minőségi feldolgozott helyi termékek gyártását szükséges segíteni, amelyek piacképesek. A versenyképes élelmiszergazdaság megteremtése érdekében elsősorban azoknak az agrárágazatoknak a fejlesztése szükséges, amelyek növekedést tudnak teremteni és sikereket érnek el a piacon. A cél magában foglalja az agrárgazdaság teljes vertikumán belül a termelői, tároló és feldolgozó kapacitások infrastrukturális fejlesztéseit.

Kereskedelem, szolgáltatás

Ózdon az alapfokú kereskedelmi ellátás biztosított. A jelenlegi ellátó képesség a város alapellátásán túl a vonzáskörzet igényeit is képes kielégíteni, így a település a jelenlegi helyzet fenntartásával számol.

Az elműűt két évtized alatt a gyárterületek hasznosítása, funkcióváltása térbeli szempontból differenciáltan haladt. A gyártelep nyugati részének hasznosítása, funkcióváltása haladt a legsikeresebben és indult el a legkorábban. Itt jött létre a város nagyobb kereskedelmi csomópontja, számos üzletlánc jelent meg ezen a területen. A jövőben folytatni szükséges a gyáripar nyugati területeinek kereskedelmi célú hasznosítását, de kifejezetten a helyi termékek piacra jutását szükséges ösztönözni ezeknek a területeknek a felhasználásával. Ebből eredően a helyi termékek piacra jutásának infrastrukturális feltételeit szükséges itt megteremteni.

A városi piac és környezete megfelelő kiépítése kiemelt cél a településközpont rekonstrukciójában.

Turizmus, vendéglátás

A város és környezete kevés turisztikai attrakcióval, látványossággal rendelkezik, melyek hiánya a térség alacsony vendégforgalmában mutatkozik meg, adottságai azonban lehetővé teszik az ilyen irányú fejlesztések sikeres véghezvitelét. A település meglévő értékeit (tavak, szabadidőpark) és ipari-bányászati múltját felhasználva turisztikai kínálatot tud kiépíteni. A város célja, hogy a környékre turisztikai céllal érkező látogatókat a településre vonzza, és egy-egy egyedi, máshol nem elérhető turisztikai attrakcióval marasztalja őket. E cél megvalósítása érdekében a városnak külön stratégiát kell kidolgozni a turisztikai arculatának, imázsának fejlesztésére, melyhez turisztikai szakemberek segítségét is igénybe kell venni.

Ózdnak elsősorban a jövőben olyan termelő beruházásokra lenne szüksége, amely felszívja a helyi munkanélküliséget, de lényeges szegmens lenne az idegenforgalom fejlesztése is, amely segítheti Ózd újra pozicionálását és imázsának alakítását.

Természetvédelmi területekben, természeti értékekben, forrásokban gazdag a város. Vonzáskörzete pedig erdőkben és vadállományokban gazdag, amely alkalmas a természetjárás és a vadászturizmus fejlesztésére, továbbá a városnak alapvetően kedvező a földrajzi fekvése.

5.1.3. Táji, természeti és épített környezet

Az épített környezet

A települést övező természeti környezet minőségi fenntartásával, az értékek védelmével és megőrzésével, valamint megfelelő hasznosításával, a megújuló energiaforrások széles körű felhasználásával, a fenntarthatóság szempontjai érvényesülnek, Ózd környezettudatos településsé válik.

A település vonzó és energiahatékony épített- és természeti környezetet kíván elérni, hogy főbb környezetvédelmi mutatói illeszkedjenek az európai uniós normákhoz. Az épített környezet fejlesztésekor elsődleges szempont az energiahatékonyág növelése (energiahatékony épületállomány), a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás.

Az értékes épületállomány folyamatos rekonstrukciójával, felújított, gondozott közterületeivel, zöldfelületeivel, közparkjaival, megújított, barátságos településközpontjával vonzó képet sugároz polgárainak és az idelátogatóknak.

Az épített örökség, a hagyományos településszerkezet védelme biztosított a város Településképi Arclati Kézikönyvével és Településképi rendeletével.

Az ipari jellegzetességeket őrző kolóniák épületállományának a karakterének megfelelő felújításával, a település arculatát, vonzerejét meghatározza.

- A telepi jellegű lakókörnyezetben élők száma 2030-ra várhatóan csökken a meglévő szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek közül legalább a védett értékek közül több konszolidált állapotba kerül, mely folyamat elindult a Velence telep és az Újtelep esetében.
- Az intézményi épületek teljes egészében, a tömblakások legalább 70%-ban energiahatékonyági korszerűsítésen esnek át a következő 15 évben. A magántulajdonú, az átlagosnál rosszabb állapotú lakóingatlanok esetében is elindulhatnak a rekonstrukciós munkálatok, melyeket várhatóan az állami támogatások (energiahatékonyági pályázatok, CSOK és Családvédelmi támogatások) elősegítenek.
- A barnamezős területek megújítása elkezdődik, megtörténik a volt iparterületek új funkcióval való megtöltése, és legalább részleges hasznosítása a 2030-as évek elejére.

Színvonalas és környezetbarát a közösségi közlekedés, a kerékpárosoknak és a gyalogosoknak kedvező közterületek részben rendelkezésre állnak, megújításuk a zöld város projekt keretében elkezdődött.

A környezettudatos és természetbarát szemlélet terjedése rendezett és esztétikus környezetkultúrát eredményez és növeli a helyi identitást.

Tájvédelem, természetvédelem

A város kiemelt feladatának tekinti a természetvédelmi érdekek érvényesítését, így a külön jogszabályokban kijelölt védett területek megóvását, megfelelő szabályozását. Különös figyelmet szükséges fordítani a tájhasználati konfliktusok kezelésére és megoldására.

A város esetében a tájhasználati konfliktusok lényeges elemeinek tekinthetők az alábbiak, melyek megoldásai feladatként jelentkeznek:

- Az ipari- gazdasági területek tájba illesztése nem teljes mértékben megoldott, továbbá az ipari funkciójú területek a lakóterületek közvetlen szomszédságában épültek

- Az inváziós és gyomfa fajok kiszorítják a tájra jellemző őshonos fajokat, ezzel ökológiai és egyben vizuális esztétikai konfliktust okoznak. A belterület gondozatlanabb részein a japán keserűfű, kanadai aranyvessző, bálványfa, zöld juhar és fehér akác hódít, a külterület erdőiben a fehér akác és fekete fenyő, míg a legelőkön a kanadai aranyvessző és fehér akác jelentik a legnagyobb gondot.
- Az országos viszonyokhoz hasonlóan problémát okoznak az illegális szemétkukák, amelyek elsősorban a belterület határában jelennek meg.
- A főutak mentén a 'településkapuk' nincsenek kellőképpen kihangsúlyozva. Az inváziós akác irtásával és a zöldfelületi elemek fejlesztésével nagymértékben javulna a településről alkotott összkép.
- Sok helyen találkozhatunk fejtési tájsebekkel, meddőhányókkal, elhagyatott gyárépületekkel. Ezek funkcionális, ökológiai és egyben vizuális-esztétikai konfliktusként is értelmezhetők.
- A tájban a felhagyott régi bányatelepek romhalmazzként állnak, amelyek szomorú képet festenek az egykor oly gazdag ipari tájról.

Zöldterületi rendszer

Ózd belterületén a lakóterületek kertjei alkotják a zöldfelületek legnagyobb részét. A korlátlan közhasználatú zöldterületek viszonylag nagy számban találhatók, állapotuk az elmúlt években végzett munka eredményeként jelentős mértékben javult. A közterületek kezelője az elmúlt években számos díjat kapott, így a Virágos Magyarország Környezetszépítő Versenyben is. A város a Magyar Turisztikai Ügynökség „ÉV TELEPÜLÉSE DÍJ” részese lett 2019 évben, valamint a Belügyminiszter külön díját is megkapta. Kitüntették 2017 és 2019 évben a várost a „LEGVIRÁGOSABB UTICÉL” díjjal is.

A legnagyobb jelentőséggel bíró zöldfelületi elem a Városi Stadion, a Sportcsarnok és a Csónakázó tó, amelyek jelentős mértékben befolyásolják a települési klímát.

A város központi részein található zöldfelületek intenzív fenntartásúak.

A belterületen és külterületen egyaránt hiányos a fásítás, emiatt a zöldfelületi rendszer nem alkot összefüggő hálózatot. Az Önkormányzat azonban az utóbbi években sokat tett közmunka igénybevételeivel az állapot javítására. A fásítási program folytatása szükséges.

Az iskola és óvoda udvarok sok esetben fejlesztésre szorulnak.

Az új kialakítású és felújított parkok igényesen kerültek kialakításra. A településnek számos egyéb lehetősége van a zöldfelületek fejlesztésére, kihasználva a teresedéseket, a vízfolyásokat és az érdekes ipari örökség elemeinek zöldfelületi eszközökkel való kombinálását.

A település minden, jelenleg elhanyagolt, de közösségi szinten hasznosítható zöldfelületét meg kívánják újítani és funkcióval megtölteni. A városközpont zöldfelületi rendszerének megújítása után a lakótelepeken elvégzett rekonstrukciók után az egyes városrész zöldfelületeinek közösségi és rekreációs szintű rekonstrukciója is megvalósul.

5.1.3. Az elérhetőség javítása

A város közlekedés-földrajzi szempontból rossz pozícióban van. Helyzetét a regionális közlekedési hálózatban a trianoni békeszerződés után kialakult állapot alapvetően meghatározta. A döntés megfosztotta Ózdot vonzaskörzetének északi részétől, vagy megfogalmazhatjuk a helyzetet megfordítva is; Ózd kikerült Rimaszombat hatósugarából.

Az új határ együttműködő térséget vágott ketté. A Rimaszombat-Salgótarján-Ózd alkotta városháromszög fő gazdasági motorja a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. volt. A terület északi fele rekedt a határon kívül, a kelet-nyugati irányú fő közlekedési útvonalakkal együtt. Ennek nyomán Ózd mind gazdasági, mind közlekedési vonatkozásban elszigetelődött. Megszűnt az Ózd és Salgótarján közötti vasúti összeköttetés, és a Füleken át vezető főútkapcsolat. A határ fizikailag vágta át a Susán átmenő Ózd-Rimaszécs utat.

Lényeges fejlődés azonban az Európai Unió csatlakozása volt, melynek következtében a határok átjárhatósága javult, így Ózd vonzaskörzetének északi része könnyebben megközelíthetővé vált.

Ma a város elérhetőségét a 25. sz. Kerecsend-Eger-Ózd-Bánréve és a 26. sz. Miskolc- Kazincbarcika-Bánréve másodrendű főutak biztosítják. Mindkét főút a 3.sz. Budapest-Miskolc- Tornyosnémeti elsőrendű főúthoz csatlakozik. A 26-os Miskolcnál, a 25-ös Kerecsendnél. Együttal ezek a pontok azok, ahol az autópálya (M3) elérhető. Ózdot ezért perifériális szituációba hozza határmenti elhelyezkedése és földrajzi adottságai. Minthogy a város a Bükk, illetve az Upponyi hegység északi lábainál fekszik, jelentős kerülővel lehet megközelíteni mindkét főúton, a saját és szomszédos megyeszékhely 50 km-nél, az autópálya kapcsolat lehetősége 70 km-nél távolabb van. Speciális helyzetet teremt az is, hogy a város sok szempontból – kereskedelem, szolgáltatások – nem saját, hanem szomszédos megye székhelyéhez gravitál.

A Bükktől keletre eső Sajó-völgyön át közelíthető meg Miskolc a 25-ös és a 26-os utakon, a Bükk nyugati nyúlványain a 25-ös úton érhető el Eger. Salgótarján főúton a Heves-Borsodi dombság déli oldalán a 25-ös, 23-as és 21-es utakon közelíthető meg. Miskolc 62 km, Eger 55km, Salgótarján pedig 71km Ózdtól. Bár Miskolc 7 km-el messzebb van mint Eger, az elérhetőség időben nagyjából megegyezik a 26-os út jobb vonalvezetése és kiépítettsége miatt. A Domaháza- Zabar összekötőút kiépítése óta Salgótarjánba a határ mentén is el lehet jutni. Ez az útvonal rövidebb 18 km-el, lényeges időmegtakarítást azonban nem jelent, mert vonalvezetése és kiépítettsége rosszabb, és jóval nagyobb a veszített magasságkülönbség.

A főváros felé legkedvezőbb a 25-23-21-M3 útvonal, melyen 155 km a távolság, mely 2 óra 15 perc alatt tehető meg. (Ugyanez Eger-Füzesabony-M3útvonalon 195 km, Miskolc felé 239 km.)

Ózd elérhetőségi pozícióját tovább rontja, hogy a 25. sz. másodrendű főút, és annak átkelési szakaszai szűkek és kanyargósak. Különösen veszélyesek és kedvezőtlenek a bánrévei és a sajópüspöki kis sugarú könyökök, valamint Eger felé a nagy veszített magasság a Borsodnádásd-Szentdomonkos közötti szerpentin.

A település és a régió elérhetősége szempontjából az egyik legfontosabb beruházás a 21-es számú főút Hatvan - Salgótarján közötti útszakasz négy-sávosítása, mely teljes egészében 2019-re készül el. Ennek eredményeként nagymértékben lecsökkenthető a menetidő a főváros és a térség között.

Fejlesztési elképzelések

A kormány a 2015-2018 közötti időszakra előirányozta a megyeközpontok gyorsforgalmi úttal való bekötését, mely jelenleg is folyamatban van. Ez két beruházás révén is érinti Ózd elérhetőségét.

- M25-ös út, mely az M3 és Eger között teremt gyorsforgalmi kapcsolatot
- 21-es út négy-sávosítása Bányaterenyéig, illetve Salgótarjánig
- 23-25-ös utak korszerűsítése

A budapesti kapcsolat szempontjából Ózd számára az utóbbi fejlesztésnek van nagy jelentősége, mert a legrövidebb út a Budapest felé a 25-23-21-M3 útvonal. A 23-25-ös utak korszerűsítése a térségben az alábbi beavatkozásokat tartalmazza:

- Útszélesítés 2x1 + előző sávokkal 3 sávossal kialakításra
- Kissugarú ívek korrekciója
- Szerpentin korszerűsítése Szentdomonkos és Borsodnádásd között
- Elkerülő 25-ös úti szakaszok megépítése

A megyeszékhely közötti elérhetőségét két – hosszútávú - fejlesztés jelentősen javíthatja:

- 26. sz. főút Sajószentpétert és Kazincbarcikát elkerülő szakaszának kiépítése
- A tervezett 23. sz. főút Bányaterenye elkerülő úthoz csatlakozó, Nagybány és Kisterenyevárosrészek urbanizációját segítő, teljes észak-déli kapcsolatát biztosító 2x1 sávossal, út,
- a 23. sz. főút Nemti 2x1 sávossal elkerülő út,

- a 23. sz. főút és 25. sz. főút Bükkszenterzsébet - Tarnalelesz - Szentdomonkos 2x1 sávós közös elkerülő út, valamint a
- 25. sz. főút (Ózd-) Hódoscsépány 2x1 sávós elkerülő út.”

A fenti beruházások együttes megléte jelentős mértékben javítaná Miskolc, Eger, Salgótarján Budapest elérhetőségét.

Kistérségi viszonylatban az alábbi fejlesztések kerültek látótérbe:

- Magyarország és Szlovákia közvetlen kapcsolatát biztosítja a Susa-Jéne vagy a Susa Rimaszécs közötti közúti kapcsolat visszaállítása
- Kerékpárút-hálózat létesítése és kiegészítő létesítményei.

5.1.4. A közmű infrastruktúra

Cél a város területén a teljes közmű ellátás elérése, az ellátatlan területek ellátásának biztosítása, mely a tervezett szennyvíz hálózat bővítés és tervezett csapadékvíz elvezetés keretében elérhetővé válik.

További cél a megújuló energiaforrások telepítésének elősegítése, elsősorban napelem parkok kiépítésének lehetővé tétele.

5.2 Jövőkép a város térségi szerepére vonatkozóan

Ózd az adottságaival élni tudó önállóságra törekvő történeti város, szerepkörének, ipari hagyományainak megőrzésével és megerősítésével, megújuló, kedvezően élhető, fokozottan vonzó, komfortos, fenntartható várossá kíván válni a környező térség központi településeként.

Ózd tulajdonképpen jelentős térségi szerepkörű város, a környező településekkel szemben Ózd településhierarchiában elfoglalt magasabb helye, a városi szerepkörökből adódik, illetve az azokat ellátó intézmények emelt számú jelenléte miatt az Ózdi járás és térsége központjaként jelenik meg. Ózd esetében a funkcionális vonzáskörzet az Ózdi Járás településekre terjed ki illetve tágabb értelemben regionális feladatokat is ellát az egészségügyben és a közigazgatásban.

A 2008-ban elfogadott és 2010-ben módosított Integrált Városfejlesztési Stratégia, valamint a 2016 - ban elkészített Integrált Településfejlesztési Stratégia alapján a város és a vele funkcionális kapcsolatban lévő környezetének hosszú távú jövőképe, céljai az alábbiak:

Az Ózdi kistérséget lehet a várossal funkcionális kapcsolatban álló térségként értelmezni. A kistérségben több különböző terület esetében jelentkeznek problémák, az alábbiak esetében érzi fontosnak a város és a kistérség a fejlesztések megindítását:

- Munkahelyteremtés, humán erő fejlesztése
- Településfejlesztés, települési környezete javítása, iparterületek megújítása
- Helyi gazdaság fejlesztése, szolgáltatások fejlesztése
- Közlekedés és az elérhetőség fejlesztése
- Környezetvédelmi fejlesztések
- Szociális körülmények javítása, a társadalom felzárkóztatása

Szintén elérendő fejlesztési elképzelések közé tartoznak még olyan általános célok, mint a versenyképesség javítása, a fenntarthatóság erősítése, a források hatékonyabb felhasználása. A fejlesztési területek által lehatárolt elérendő célokat három csoportba lehet összefoglalni, ezek *a gazdaság, a társadalom és a környezet*. A város és vonzáskörzetének célja tehát az, hogy ennek a három fő fejlesztési irányvonalnak az egyensúlyát megteremtse.

5.3 A településfejlesztési elvek rögzítése

A fentiekben megfogalmazott jövőkép elérése csak a lakosság minden tagjának tudatos tevékenysége által mehet végbe. Ennek érdekében együttműködésre van szükség a közszféra, a gazdaság és a lakosság szereplői között.

5.3.1 Integrált megközelítés, egészben való gondolkodás

Egy-egy település életének különböző dimenziói (gazdasági, társadalmi-szociális, környezeti, kulturális) egymással szorosan összekapcsolódnak, ezért az egyes településfejlesztési beavatkozások csak integrált megközelítés alkalmazásával lehetnek igazán hatékonyak. A települést tehát ebben az értelemben egészként szükséges kezelni.

5.3.2 Fenntartható településfejlesztés

A településfejlesztés során – a globális kihívásokra válaszolva – kiemelten fontos a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása.

A fenntartható fejlődés a természeti erőforrásokkal való olyan tartós, értékvédő gazdálkodást jelent, amely lehetővé teszi az emberek boldogulását anélkül, hogy a gazdasági fejlődés lerombolná a sokféleséget, a komplexitást és az ökoszisztéma szolgáltatásokat. Az emberek tisztelik a természetet, természeti értékeinket, a helyi közösségek felismerik a rendelkezésükre álló természeti erőforrásokból adódó lehetőségeiket, termelésüket, energiafelhasználásukat és fogyasztásukat erre alapozva szervezik meg. Sokrétű gazdasági kapcsolatok szövik egybe a várost és vidékét, az egymással szomszédos, majd a távolabbi településeket.

A fenntartható fejlődés nemcsak környezeti, hanem gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot is jelent.

A környezeti fenntarthatóság irányába hathat a változatos területhasználat megvalósítása, a szétterülés megakadályozása, a környezetbarát és közösségi közlekedési módok előtérbe helyezése, az épületek energiahatékonyságának javítása, a helyi gazdaság és a rövid ellátási láncok támogatása, a megfelelő hulladék- és vízgazdálkodás, valamint általánosságban a város életének minden területén az erőforrásokkal való takarékoskodás és a környezeti terhelés csökkentése.

A gazdasági fenntarthatóság többek között a több lábon álló helyi gazdaságban, a magas innovációs szintben, a prosperáló helyi kis- és középvállalkozásokban ölthet testet.

A települési lakosság számára a társadalmi fenntarthatóság is elengedhetetlen, mely például a demokratikus döntéshozatalt, a megfelelő életminőség és életkörülmények biztosítását, a szociális jólétet, a működő és összetartó helyi közösségeket jelenti.

Ózd fejlesztése során biztosítani kell, hogy a megvalósuló gazdasági és infrastrukturális fejlesztésekkel párhuzamosan mind a társadalmi, mind pedig a környezeti fenntarthatóság szempontjai érvényesüljenek.

5.3.3 Hatékony fejlesztések

A településfejlesztés során kiemelt fontosságú alapelv a helyi, már rendelkezésre álló erőforrásokra történő építkezés, valamint a költséghatékonyság biztosítása és a területekkel való takarékoskodás. A hatékonyság érdekében nemcsak új erőforrások bevonására, de a meglévő kihasználatlan erőforrások hasznosítására (kihasználatlan ingatlanok hasznosítása, barnamezős beruházások, helyi termelési tapasztalatok hasznosítása) is törekedni érdemes.

Szintén fontos településfejlesztési elv a hosszú távú (több költségvetési és tervezési ciklusú) gondolkodás, az egyes fejlesztések, projektek esetében a beruházási költség mellett a fenntartás, működtetés költségeivel, s a fejlesztések hosszú távú hatásaival is számolni kell.

A rendelkezésre álló források szűkössége miatt előnyben kell részesíteni azokat a fejlesztéseket, amelyekhez pályázati lehetőségek kapcsolódnak, vagy ahol az önkormányzat aktív partnerekkel (tulajdonosok, fejlesztők) tud együttműködni.

5.3.4 Községi szemlélet és szolidaritás

A településfejlesztési folyamat valamennyi szakaszában – tervezés, megvalósítás és fenntartás – kiemelt alapelv a közösségi szemlélet, a széles körű partnerség biztosítása, hiszen egy-egy fejlesztés csak valós lakossági igény és megfelelő lakossági támogatás mellett érheti el célját.

A partnerségre ugyanakkor nemcsak a helyi lakosság szintjén érdemes törekedni, hanem a gazdasági élet szereplői és a különböző kormányzati szintek között is. A közösségi tervezés megvalósítása a település társadalmi kohézióját is növeli, hozzájárul a civil szféra erősödéséhez, a helyi identitás kialakulásához, s áttételesen a település népességmegtartó erejének növeléséhez is. Az alulról jövő lakossági kezdeményezéseket a település vezetésének is támogatnia kell.

A közösségi tervezés lehetőséget ad az egyes szereplők fejlesztési elképzeléseinek megismerésére, ahol a partnerek már a tervezés során megismerik a fejlesztési elképzeléseket és véleményt nyilváníthatnak. A partnerek szerepet kaphatnak a megvalósításban is, ennek egyik hatékony eszköze a helyi közösségek működésének ösztönzése. Az egyes projektek megvalósulási és fenntartási időszakában kiemelt figyelmet kell fordítani a lakossági tájékoztatásra, az elért eredmények kommunikációjára, valamint a tapasztalatok visszacsatolására.

A közösségi szemlélet érvényesítése a szolidaritás elvét is magában foglalja. A település működésekor érvényre kell juttatni az esélyegyenlőségi szempontokat, kiemelt figyelmet kell fordítani az egyes esélyegyenlőségi csoportokra (hátrányos helyzetűek, idősek, nők, romák, fogyatékkal élők).

Ózd esetében a kitűzött településfejlesztési elvek az alábbiak:

- Elérhetőség javítása. Hiányzó hálózati kapcsolatok kiépítése.
- Gazdasági, illetve egyéb fejlesztések, valamint a lakóterületek térbeli rendszerének felülvizsgálata.
- Infrastruktúra hálózatok fejlesztése.
- Intézményi fejlesztések.
- Barnamezős területfejlesztések támogatása.
- A település funkcionális és arculati fejlesztése.
- Települési zöldfelületek növelése.
- Értékes természetközeli területek, vízfolyások védelme.
- Környezetvédelmi szempontok előtérbe helyezése.

6. CÉLOK

Fontos eleme a Településfejlesztési Koncepciónak, hogy jövőkép megvalósulását meghatározó fejlesztési irányok elérendő célként kijelölésre kerüljenek, hogy aztán azok megvalósításán a település döntéshozói, gazdasági szereplői és lakossága együtt munkálkodhasson.

E fejezetben tehát megfogalmazásra kerülnek azok a településfejlesztési célok és feladatok, melyek megvalósulása révén elérhető a fentiekben felvázolt jövőkép.

Ózd város Településfejlesztési Koncepciójának **célrendszere** a településre kijelölt elvárásokat és kívánatos változásokat tartalmazó célok összefüggő, összetartozó, egységes, egymásra épülő rendszere, amely rögzíti a célok egymáshoz való hierarchikus viszonyát és egyéb kapcsolatait, összefüggéseit, és amelynek elemei az alapvető stratégiai, tematikus, területi és a horizontális célok.

A célrendszer hierarchiájának legfelső szintjén kapott helyet a Településfejlesztési Koncepció jövőképének elérésére kitűzött **alapvető cél**, amely stratégiai célok, tematikus célok és részcélok meghatározásával közelít a megvalósíthatóság irányába.

A következő szinten a **stratégia (vagy átfogó) célok** találhatók. Ezek általános és komplex, hosszú távú célkitűzések, melyek egyértelműen megjelenítik a jövőkép felé való kívánatos fejlődést, egyben a közép-, illetve rövid távú célok kijelölésének alapjait adják.

A következő szintet a **tematikus célok** alkotják. Ezek a stratégiai célokból levezetett középtávú célkitűzések, melyek együttes és összehangolt elérése biztosítja a stratégiai célok érvényesülését. A tematikus célok alá rendeződnek a tematikus részcélok.

A célrendszer a **horizontális célokkal** válik teljessé. A horizontális célok a település fejlesztésének és tervezésének egészét meghatározó alapvető döntések, elvárások és feltételek összessége, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál egyaránt következetesen érvényesíteni kell.

6.1 A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

6.1.1 Az alapvető cél meghatározása

A MEGÚJULÓ ÓZD

A STABIL GAZDASÁGI ERŐVEL RENDELKEZŐ, KEDVEZŐEN ÉLHETŐ, FOKOZOTTAN VONZÓ, FENNTARTHATÓ VÁROS, A KÖRNYEZŐ TÉRSÉG KÖZPONTJA

lakónépességének erejével, szerepkörének megőrzésével és megerősítésével, vonzáskörzetének erős hátterével, súlyponti pozíciót erősítő intézményi adottságaival, történeti-földrajzi útvonalak találkozásánál való elhelyezkedésével, múltbéli erősségeinek jövőbe való kiterjesztésével.

Mindezt

Kapcsolaterősítéssel

lakosságával, vállalkozóival, Miskolccal, mint megyeszékhellyel, térségével, mint járási székhely, valamint a további szomszédos településekkel, illetve a Heves megyei és Szlovákiai kapcsolatokkal,

Folyamatszabályozással

folyamatosságra, lépések egymásra épülésére helyezve a hangsúlyt,

Konfliktuskezeléssel

környezeti, közigazgatási, valamint közellátási konfliktusok kezelésével kívánja elérni.

6.1.2 A horizontális fejlesztési célok meghatározása

Ózd város horizontális céljai:

az ÉLHETŐSÉG, FENNTARTHATÓSÁG és a VERSENYKÉPESSÉG.

Az alapvető cél elérése a horizontális célok megvalósításához éppúgy kötődik, mint ahogy valamennyi stratégiai, tematikus és területi cél teljesítéséhez. A horizontális célok érvényesítése jelenti a megvalósíthatóság és a fejlesztések elindításának feltételeit.

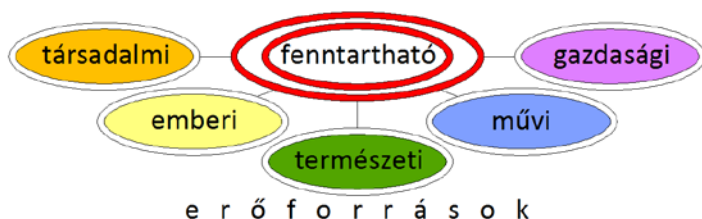
ÉLHETŐSÉG

- Községi és egyéni szinten.
- Települési és táji szinten.

FENNTARTHATÓSÁG

A fenntarthatósági elv önmagában horizontálisnak tekinthető. Részletes bemutatása ezért szükségszerű.

Az erőforrások csoportosítása – a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiában lefektetett elveket követve – a következő:

- Társadalmi erőforrások.
- Emberi erőforrások.
- Természeti erőforrások.
- Művi erőforrások.
- Gazdasági erőforrások.

A társadalmi erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- A múlt öröksége
- Pozitív értékek és normák
- Bizalom
- Kohézió
- Egyéni felelősségvállalás

Az emberi erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- Népszámszám
- Egészség
- Képességek, készségek
- Befogadás
- Korosztályok együttélése

A természeti erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- Flóra
- Fauna
- Biodiverzitás
- Természetközeli állapot
- Klímatudatosság

A művi erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- Fejlesztés – megőrzés egyensúlya
- Művi örökség
- Infrastruktúra
- Barnamezős területek
- Klímatudatos építészeti megoldások

A gazdasági erőforrások fenntarthatósága az alábbi elemekre terjed ki:

- Vállalkozói réteg
- Képzett munkaerő
- Kapcsolatok
- Hatékonyság
- Innováció

VERSENYKÉPESSÉG

- Egyediség
- Együttműködés
- Innováció

6.2 A település stratégiai (átfogó) fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Ózd alapvető céljainak elérését az alábbi stratégiai célok teljesítésével kívánja elérni:

- Gazdasági szerkezetváltás és az ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében
- Városi imázs fejlesztése
- Környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció
- Városi közszolgáltatások és közösségi életterek fejlesztése
- Leszakadt, és leszakadó városrészek regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése

6.3 Tematikus célok, és részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

6.3.1 Tematikus célok, és részcélok

6.3.1.1 Munkahelyteremtés és a meglévő munkahelyek megőrzése

- Ipartelepítéshez szükséges ingatlankínálat fejlesztése
- Kreatív iparágak betelepülésének ösztönzése, segítése
- Környezetipar fejlesztése
- Mezőgazdaság gazdasági szerepének erősítése
- Kereskedelmi funkciók betelepülésének ösztönzése, helyi termékek piacra jutásának segítése
- A közúti és vasúti kapcsolatok fejlesztése a város gazdasági feltárásának segítése érdekében

6.3.1.2 A város ismertségének növelése, fejlesztések indítása, amely alkalmas a városról alkotott kép formálására környezetorientált városfejlesztés, környezettudatos város rehabilitáció

- Barnamezős területek kulturális és turisztikai célú rehabilitációja, ipari örökségre alapozott turisztikai vonzerőfejlesztés
- Természeti örökségre alapozott vonzerőfejlesztés
- Sport, szabadidős és rekreációs szolgáltatások turisztikai célú fejlesztése
- Turistafogadás feltételeinek javítása

- Településközpont vizuális és környezeti rehabilitációja
- Városkapuk rehabilitációja
- Városmarketing

6.3.1.3 A település környezeti állapotának javítása, környezeti értékeinek megóvása, a szennyezett területek csökkentését célozza és a fenntartható városfejlesztés biztosítása

- Tájsebek rekultivációja, tájba illesztése, felhagyott ipari területek rehabilitációja
- A település vízfolyásainak zöldfelületi fejlesztése, rehabilitációja
- Város klimatikus állapotának javítása, biodiverzitás növelése
- Humán közszolgáltatások energetikai korszerűsítése
- Lakótelepek energetikai korszerűsítése
- Környezetbarát mobilitás ösztönzése
- Környezettudatos közösségek, környezet-tudatos városrehabilitáció

6.3.1.4 Közösségi szolgáltató városi modell megteremtése, olcsóbb fenntartható, magas színvonalú és ügyfélbarát városi szolgáltatások megteremtése, vonzó lakóterületek kialakítása közösségi szolgáltató városi modell megteremtése, olcsóbb fenntartható, magas színvonalú és ügyfélbarát városi szolgáltatások megteremtése, vonzó lakóterületek kialakítása

- Városi közszolgáltatások minőségi fejlesztése
- Lakótelepek és lakóövezetek minőségi fejlesztése
- Közösségfejlesztést katalizáló terek és programok fejlesztése
- Városi zöldterületek fejlesztése
- A települési arculat megőrzése, megteremtése
- Helyi identitásra építő kulturális örökség fenntartás
- A városi infrastruktúra ellátó rendszereinek fejlesztése

6.3.1.5 A leszakadó városrészekben élők helyzetének javítása, a szocializációt elősegítő közösségi szolgáltatások fejlesztése, az életszínvonal javítása, a lakókörnyezet megújítása, a társadalmi integráció növelése. Közbiztonság javítása

- Alacsony presztízsű lakóterületek fejlesztése, a szegregátumokban élők életminőségének javítása
- Rászorult személyek ellátásának javítása
- Alacsony státuszú lakosság munkaerő piaci integrációjának és társadalmi együttélésének elősegítése
- Biztonságos város
- A volt munkás kolóniák minőségi fejlesztése
- Szociális gazdaság fejlesztése, foglalkoztatási programok indítása
- Integrált szociális városrész rehabilitációs programok megvalósítása

6.3.2 A beavatkozások területei egységeinek meghatározása

A településrészek lehatárolása

Ózd a történelmi fejlődése okán több-központú, azaz több, egymást kiegészítő településrészrel rendelkező város. A hagyományos, történelmi településközpontok tömörítik a város oktatási, igazgatási funkcióit, valamint a kereskedelmi és lakossági szolgáltatások többségét.

A településszerkezet igazodik a földrajzi és topográfiai adottságokhoz. A település organikus növekedése a patak völgyekben és az ahhoz csatlakozó mellékvölgyekben lévő hajdani falvak összeépüléséből alakult ki, illetve az ipari fejlődés generálta művi beavatkozások (községek becsatolása) tovább növekedett.

A völgyekben történelmileg kialakult települések közötti úthálózati rendszer a város alapszerkezetének is meghatározója lett, és ma is az.

Ezen gerinchálózat mentén lévő településrészek a terepadottságok miatt kevés helyen terebélyesedtek többutcsás, hálós szerkezetűvé, a völgyekbe ékelődve, szinte egymástól elszigetelve funkcionálnak. Az önálló falvak összeépülése jellegzetesen falusias beépítésükkel ma is meghatározzák a várostesthez csatlakozó településágak városképét.

A településszerkezet további meghatározó eleme a Törzsgyár, melyet az üzem által előidézett fejlődés eredményeként a településrészek körbe vettek.

Így a Törzsgyár a mai város szívébe került, a városszerkezet egyik legkarakteresebb elemévé vált.

A völgyekbe hosszan benyúló egy, vagy egy-két utcás gerinchálózat, melyet a mellékvölgyekben, vagy dombhátaakra fölkúszó legújabb beépítések egészítenek ki.

A várostest közepén, ahol a természetesen organikusan nőtt város településközpontja lehetne, van jelen a Törzsgyár, mely hajdanán szervezte a településfejlődést, a mai korra viszont a településfejlődés akadályává vált.

A hatvanas - hetvenes években kiépített új városközpont szintén egyutcsás, mivel a Sárli telep, a vasútvonal és a dombok közé szorul és főútvonal halad át rajta. Ezen valamit enyhített az elkerülő út megépítése, illetve a Sárli telep bevonása, részleges integrálása a városközpont intézményi területeibe. A városképet itt az e korra jellemző paneles építés határozza meg, mely a jellegzetes építészeti stílusával ridegen hat, a tízemeletes beépítések a dombok látványát eltakarják és elvágják a városközpontot a természeti környezettől.

A Bolyok térségében kialakított lakótelep a település egyetlen szélesebb viszonylag sík területen épült, magán viseli a kor építészeti arculatát. Sokat javít megjelenésén a telepített növényzet megnövekedése, így megjelenése is kellemesebb, mint a városközponti lakótelepé.

A völgyekben lévő városnyúlványok csak önállóan értelmezhetők, a különálló, várostesttől távol lévő falusias vagy iparterületi kolónia jellegű településrészek térszerkezete szintén önálló életet él.

A városrészek lehatárolását a 30. oldalon szereplő ábra mutatja be.

Akcióterületek kijelölése

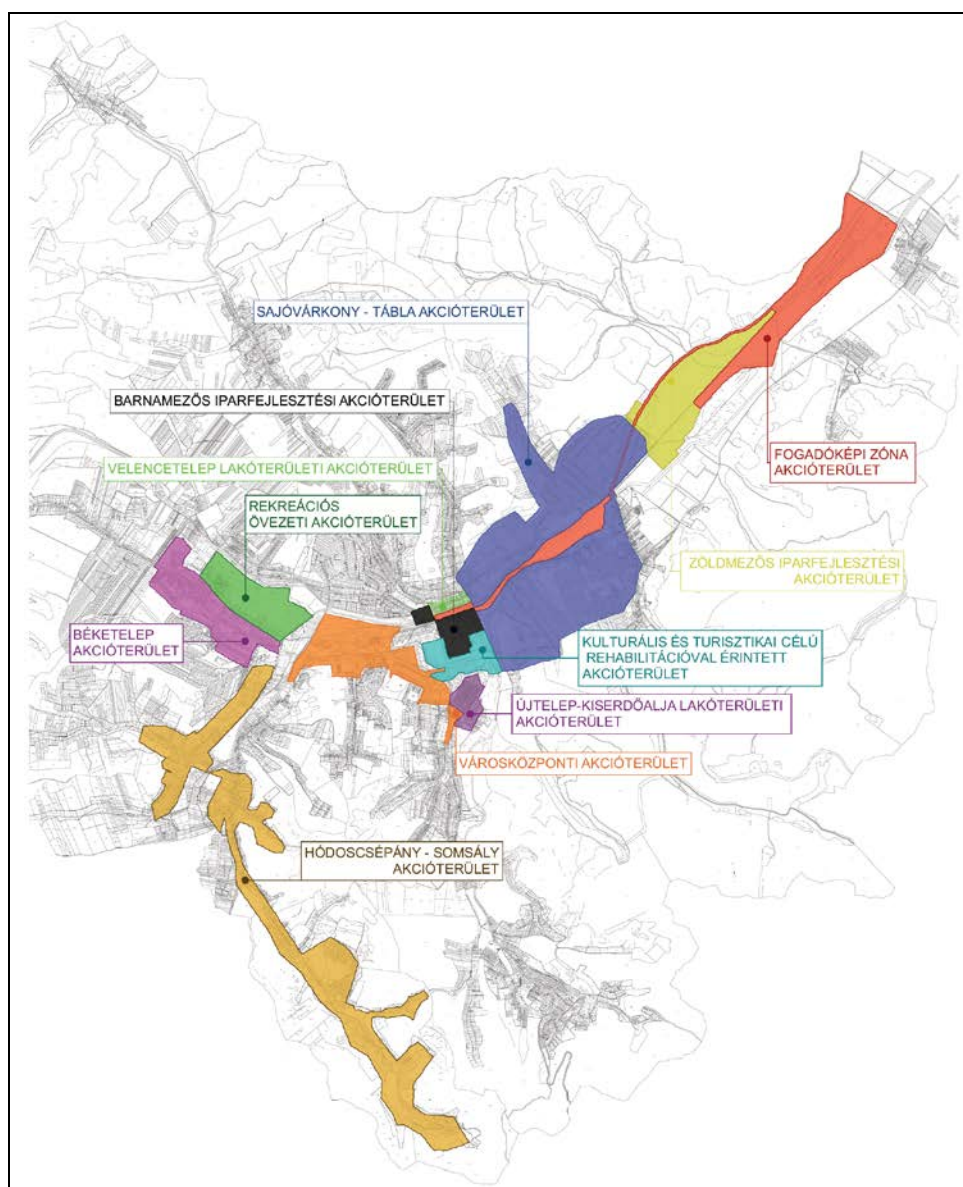
Az akcióterület az integrált településfejlesztési stratégiában kijelölt egybefüggő terület, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, és amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozásokat tervez. Az akcióterületeken az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, tehát vagy szabályozási eszközzel, vagy közvetlen pénzügyi befektetéssel részt vesz a fejlesztésben, vagy alapvetően meghatározza annak sikerességét. Az akcióterületek lényegében a városrehabilitáció és a városfejlesztés sejtjei. Minden egyes városfejlesztési akcióterületet ki kell jelölni, amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozásokat tervez a város. Az akcióterületeknek nem kell behálózniuk az egész város területét, egy akcióterület kiterjedhet több városrészre, illetve egy városrésznek lehet több akcióterülete is. Ózd Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában 11 akcióterület került kijelölésre, amelyek a városfejlesztés gócpontjai lesznek az elkövetkező években.

Az akcióterületek kijelölésére az egyes városrészekben belül az alábbi szempontok figyelembe vételével került sor:

- A Településfejlesztési Konceptió és az Integrált Településfejlesztési stratégiai irányaihoz igazodó, fejlesztési gócpontokhoz kötődő akcióterület lehatárolási elv:

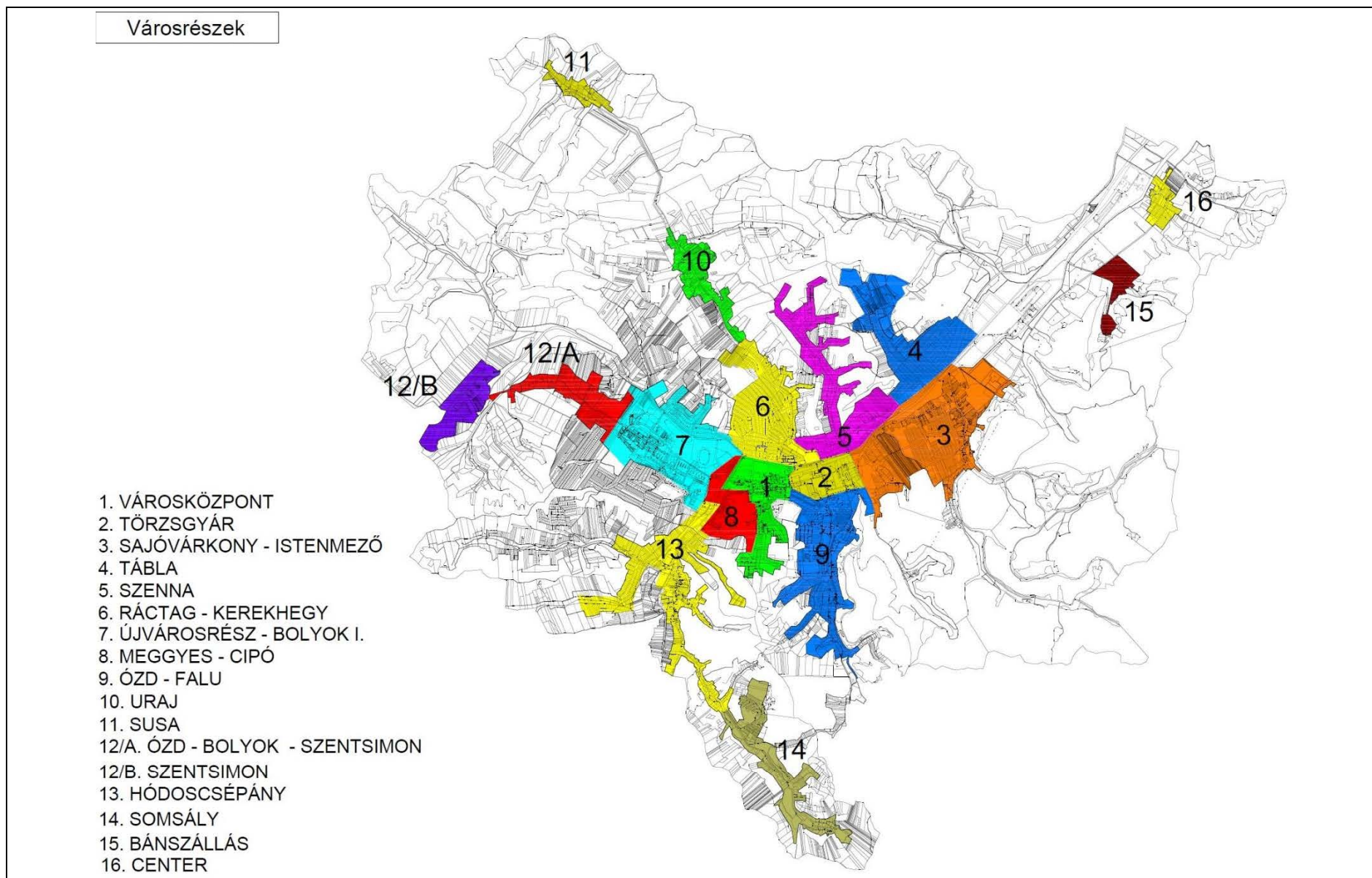
Kizárólag azokat a területeket kerültek kijelölésre akcióterületként, ahol a fejlesztési beavatkozások (projektek) koncentrálódnak és ezek szinergikusan épülnek egymásra. Ez többségében azt feltételezte, hogy vagy az önkormányzat, vagy a magánszektor (vállalkozások, lakóközösségek) vagy bizonyos önkormányzati intézmények döntési pozícióban vannak az adott terület fejlesztését illetően. Ebből eredően a kertvárosi városrészek többségében kimaradtak az akcióterületekből, mivel itt nem koncentráltak egyik oldalról sem fejlesztéspolitikai feladatok, illetve a kertvárosi tömbökben kizárólag magántulajdonban lévő kertes házak vannak.

- Homogén, sajátos profillal rendelkező területek kijelölése akcióterületként:
Egyértelműen körvonalazódnak azok a területek, amelyek sajátos szerepük, funkciójuk, speciális fejlesztési irányuk és helyük miatt önálló akcióterületet alkotnak.
- A település szerkezeti tervének figyelembe vétele:
Külön vizsgálatra került sor mindegyik akcióterület kijelölésekor, hogy a szerkezeti terv milyen terület-felhasználást irányoz elő, illetve milyen kategóriába sorolja az érintett területeket, és szükség van e felülvizsgálatra.
- Jogosultsági szempontok figyelembe vétele:
A városrehabilitációt célzó pályázati kiírások előírnak bizonyos jogosultsági kritériumokat, amelyeknek meg kell felelnie az akcióterületnek. Másak a jogosultsági kritériumok a városközpontnál és más a kritériumrendszer azon akcióterületek esetében, amelyekre szociális városrehabilitációt kíván az önkormányzat megvalósítani.

Forrás ITS.

A településrészek térbeli elhelyezkedése

Forrás: Ózd Város Településképi Arculati Kézikönyve, saját szerkesztés

 <p>VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET</p>	 <p>KULTURÁLIS ÉS TURISZTIKAI CÉLÚ REHABILITÁCIÓVAL ÉRINTETT AKCIÓTERÜLET</p>	 <p>BARNAMEZŐS IPARFEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLET</p>
<p>I. Városházponti akcióterület Az akcióterületet határoló utcák: Nemzetőr út – Brassói út – Jászi Oszkár út – Vas köz – Munkás utca – Gyár utca – Ív utca – Szabó Lőrincz utca – József Attila utca – 48-as út – Kazinczy utca – Révai József út – Nagyamerika utca – Lomb utca – Meggyes utca – Temető utca – Vasgyár út – Malom út – Nemzetőr út.</p>	<p>II. Kulturális és turisztikai célú rehabilitációval érintett akcióterület Az akcióterületet határoló utcák: Volny J. utca – (volt gyár területe) – Akácós út – Bajcsy Zsilinszky utca – Ív utca – Munkás utca – Gyár utca – Volny J. utca.</p>	<p>III. Barnamezős iparfejlesztési akcióterület Az akcióterületet határoló utcák: Volny J. utca – Baross Gábor utca – Velence telep – Akácós út - volt Törzsgyár területe</p>
 <p>ZÖLDMEZŐS IPARFEJLESZTÉSI AKCIÓTERÜLET</p>	 <p>REKREATÍV ÖVEZETI AKCIÓTERÜLET</p>	 <p>BÉKETELEG AKCIÓTERÜLET</p>
<p>IV. Zöldmezős iparfejlesztési akcióterület Az akcióterületet határoló utcák: Szövetkezeti utca – 25. számú főút – vasút - Hangony patak – magánút.</p>	<p>V. Rekreatív övezeti akcióterület Az akcióterületet határoló utcák: Pap utca – Március 15 utca – Brassói út – Bolyki főút – Bolyki Tamás utca – Pap utca.</p>	<p>VI. Béketelep akcióterület Az akcióterületet határoló utcák: Szent István utca – Bolyki főút – névtelen utca – Bolyki Tamás út – Bolyki főút – Zrínyi Miklós út – Árpád vezér út – Bulcsú utca – Géza utca – névtelen út – névtelen út – Szent István utca.</p>

VII. Hódoscsépány-Somsály akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Nagyvölgyi utca – Ibolya út – IV. Béla út – Gyergyó utca – Zrínyi Miklós út – Nagyvölgyi utca – Csépány utca – Pál Gazda utca – Hassó utca – Csépány utca – névtelen út – Újtelepi út – Nagyvölgyi utca – Fenyő út – Nyárjasalja út – Arany János utca – Nagyvölgyi utca.

VIII. Sajóvárkony-Tábla akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Damjanich utca - Achim András utca – Hársfa utca – Gálvölgye utca – Szőlők alja utca. Lyukó völgy út – Szövetkezeti utca – Sümeg utca – Vasút út – Dózsa György út – Dobó I. utca – Huba Vezér út – Tinódi utca – Mekksey István út – Dózsa György út – Vasút út – Damjanich utca.

IX. Velence telep lakóterületi akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Velence telep – Petőfi Sándor utca – Damjanich utca – Volnay J. utca – Velence telep.

X. Újtelep-Kiserdőalja lakóterületi akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Óvoda utca mindkét oldala – Kiserdőalja mindkét oldala – Váci Mihály utca keleti oldala – Szabó Lőrinc utca, Újtelep utca sarkától északra a negyedik utcáig, keletre az első utcáig.

XI. Fogadóképi zóna akcióterület

Az akcióterületet határoló utcák: Volnay J. utca – Vasút út – Damjanich utca – Vasút út – Rozsnyói út – névtelen út – Hangony patak – árok – Mekksey István út – Akácós út – Volnay utca.

Forrás ITS.

6.4 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A célok közötti kapcsolatokat a célfa-ábra szemlélteti. A részcélok és a tematikus célok felől indulnak és a stratégiai célok felé mutatnak a kapcsolódási irányok.

A horizontális célok minden elemre való hatását az alapvető cél, és valamennyi stratégiai cél horizontális céllal való kölcsönös kapcsolatának megjelenítése szemlélteti.

A MEGÚJULÓ ÓZD				
A STABIL GAZDASÁGI ERŐVEL RENDELKEZŐ, KEDVEZŐEN ÉLHETŐ, FOKOZOTTAN VONZÓ, FENNTARTHATÓ VÁROS, A KÖRNYEZŐ TÉRSÉG KÖZPONTJA				
lakónépességének erejével, szerepkörének megőrzésével és megerősítésével, vonzáskörzetének erős háttérrel, súlyponti pozíciót erősítő intézményi adottságaival, történeti-földrajzi útvonalak találkozásánál való elhelyezkedésével, múltbéli erősségeinek jövőbe való kiterjesztésével				

STRATÉGIAI CÉLOK				
GAZDASÁGI SZERKEZETVÁLTÁS ÉS AZ IPARTELEPÍTÉS ÖSZTÖNZÉSE, ÜZLETI KÖRNYEZETFEJLESZTÉS ÉS ALTERNATÍV GAZDASÁGFEJLESZTÉS A FOGLALKOZTATÁS BŐVÍTÉSE ÉRDEKÉBEN	VÁROSI IMÁZS FEJLESZTÉSE	KÖRNYEZETORIENTÁLT VÁROSFEJLESZTÉS, KÖRNYEZETTUDATOS VÁROS REHABILITÁCIÓ	VÁROSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI ÉLETTEREK FEJLESZTÉSE	LESZAKADT ÉS LESZAKADÓ VÁROSRESZEEK REGENERÁLÁSA, SZOCIÁLISAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TÁRSADALMI CSOPORTOK SEGÍTÉSE

TEMATIKUS CÉLOK				
MUNKAHELYTEREMTÉS, ÉS A MEGLEVŐ MUNKAHELYEK MEGŐRZÉSE	A VÁROS ISMERTSÉGÉNEK NÖVELESE FEJLESZTÉSEK INDÍTÁSA, AMELY ALKALMAS A VÁROSRÓL ALKOTOTT KÉP FORMÁLÁSÁRA	A TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK JAVÍTÁSA, KÖRNYEZETI ÉRTÉKEINEK MEGŐVÁSA, A SZENNYEZETT TERÜLETEK CSÖKKENTÉSÉT CÉLOZZA ÉS A FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉS BIZTOSÍTÁSA	KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÓ VÁROSI MODELL MEGTEREMTÉSE, OLCSÓBB FENNTARTHATÓ, MAGAS SZÍNVONALÚ ÉS ÜGYFÉLBARÁT VÁROSI SZOLGÁLTATÁSOK MEGTEREMTÉSE, VONZÓ LAKÓTERÜLETEK KIALAKÍTÁSA	A LESZAKADÓ VÁROSRESZEEKBEN ÉLŐK HELYZETÉNEK JAVÍTÁSA, A SZOCIALIZÁCIÓT ELŐSEGÍTŐ KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE, AZ ÉLETSZÍNVONAL JAVÍTÁSA, A LAKÓKÖRNYEZET MEGÚJÍTÁSA, A TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓ NÖVELESE. KÖZBIZTONSÁG JAVÍTÁSA

RÉSZCÉLOK				
Ipartelepítéshez szükséges ingatlankínálat fejlesztése	Barnamezős területek kulturális és turisztikai célú rehabilitációja, ipari örökségre alapozott turisztikai vonzerőfejlesztés	Tájsebek rekultivációja, tájba illesztése, felhagyott ipari területek rehabilitációja	Városi közszolgáltatások minőségi fejlesztése	Alacsony presztízsű lakóterületek fejlesztése, a szegregátumokban élők életminőségének javítása
Kreatív iparágak betelepülésének ösztönzése, segítése	Természeti örökségre alapozott vonzerőfejlesztés	A település vízfolyásainak zöldfelületi fejlesztése, rehabilitációja	Lakótelepek és lakóövezetek minőségi fejlesztése	Rászorult személyek ellátásának javítása
Környezetipar fejlesztése	Sport, szabadidős és rekreációs szolgáltatások turisztikai célú fejlesztése	Város klimatikus állapotának javítása, biodiverzitás növelése	Közösségfejlesztést katalizáló terek és programok fejlesztése	Alacsony státuszú lakosság munkaerő piaci integrációjának és társadalmi együttélésének elősegítése
Mezőgazdaság gazdasági szerepének erősítése	Turistafogadás feltételeinek javítása	Humán közszolgáltatások energetikai korszerűsítése	Városi zöldterületek fejlesztése	Biztonságos város
Kereskedelmi funkciók betelepülésének ösztönzése, helyi termékek piacra jutásának segítése	Településközpont vizuális és környezeti rehabilitációja	Lakótelepek energetikai korszerűsítése	A települési arculat megőrzése, megerősítése	A volt munkás kolóniák minőségi fejlesztése
A közúti és vasúti kapcsolatok fejlesztése a város gazdasági feltárásának segítése érdekében	Városkapuk rehabilitációja	Környezetbarát mobilitás ösztönzése	Helyi identitásra építő kulturális örökség fenntartás	Szociális gazdaság fejlesztése, foglalkoztatási programok indítása
Humánerőforrás minőségi fejlesztése, munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztése	Városmarketing	Környezettudatos közösségek, környezet-tudatos városrehabilitáció	A városi infrastruktúra ellátó rendszereinek fejlesztése	Integrált szociális városrész rehabilitációs programok megvalósítása

ÁLTALÁNOS CÉLOK		
ÖNÁLLÓSÁG	ÉLETMINŐSÉG	FENNTARTHATÓSÁG

6.5 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

ÁTFOGÓ CÉLOK		VÁROSKÖZPONT	TÖRZSGYÁR	SAJÓVÁRKONY-ISTENMEZŐ	TÁBLA	SZENNA	RÁCTAG_KEREKHEGY	ÚJVÁROSRÉSZ-BOLYOK I	MEGGYES-CIÓ	ÓZD-FALU	URAJ	SUSA	ÓZD-BOLYOK-SZENTSIMON	SZENTSIMON	HÓDOSCSÉPÁNY	SOMSÁLY	BÁNSZÁLLÁS	CENTER	KÜLTÉRÜLETEK
A FOGLALKOZTATOTTSÁG SZINTJÉNEK NÖVEDELÉSE A GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	MUNKAHELYTEREMTÉS, ÉS A MEGLÉVŐ MUNKAHELYEK MEGŐRZÉSE																		
	Ipartelepítéshez szükséges ingatlan kínálat fejlesztése																		
	Kreatív iparágak betelepülésének ösztönzése, segítése																		
	Környezetipar fejlesztése																		
	Mezőgazdaság gazdasági szerepének erősítése																		
	Kereskedelmi funkciók betelepülésének ösztönzése, helyi termékek piacra jutásának segítése																		
	A közúti és vasúti kapcsolatok fejlesztése a város gazdasági feltárásának segítése érdekében																		
	Humán erőforrás minőségi fejlesztése, munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztése																		

VÁROSI IMÁZS FEJLESZTÉSE	A VÁROS ISMERTSÉGÉNEK NÖVELÉSE FEJLESZTÉSEK INDÍTÁSA, AMELY ALKALMAS A VÁROSRÓL ALKOTOTT KÉP FORMÁLÁSÁRA																	
	Barnamezős területek kulturális és turisztikai célú rehabilitációja, ipari örökségre alapozott turisztikai vonzerőfejlesztés																	
	Természeti örökségre alapozott vonzerőfejlesztés																	
	Sport, szabadidős és rekreációs szolgáltatások turisztikai célú fejlesztése																	
	Turistafogadás feltételeinek javítása																	
	Településközpont vizuális és környezeti rehabilitációja																	
	Városkapuk rehabilitációja																	
	Városmarketing																	
KÖRNYEZETORIENTÁLT VÁROSFEJLESZTÉS, KÖRNYEZETTUDATOS VÁROS REHABILITÁCIÓ	A TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK JAVÍTÁSA, KÖRNYEZETI ÉRTÉKEINEK MEGÓVÁSA, A SZENNYEZETT TERÜLETEK CSÖKKENTÉSÉT CÉLOZZA ÉS A FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉS BIZTOSÍTÁSA																	
	Tájsebek rekultivációja, tájba illesztése, felhagyott ipari területek rehabilitációja																	
	A település vízfolyásainak zöldfelületi fejlesztése, rehabilitációja																	
	A város klimatikus állapotának javítása, biodiverzitás növelése																	
	Humán közszolgáltatások energetikai korszerűsítése																	
	Lakótelepek energetikai korszerűsítése																	
	Környezetbarát mobilitás ösztönzése																	
	Környezettudatos közösségek, környezet-tudatos városrehabilitáció																	

VÁROSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI ÉLETTEREK FEJLESZTÉSE	KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÓ VÁROSI MODELL MEGTEREMTÉSE, OLCSÓBB FENNTARTHATÓ, MAGAS SZÍNVONALÚ ÉS ÜGYFÉLBARÁT VÁROSI SZOLGÁLTATÁSOK MEGTEREMTÉSE, VONZÓ LAKÓTERÜLETEK KIALAKÍTÁSA																		
	Városi közszolgáltatások minőségi fejlesztése																		
	Lakótelepek és lakóövezetek minőségi fejlesztése																		
	Közösségfejlesztést katalizáló terek és programok fejlesztése																		
	Városi zöldterületek fejlesztése																		
	A települési arculat megőrzése, megteremtése																		
	Helyi identitásra építő kulturális örökség fenntartás																		
	A városi infrastruktúra ellátó rendszereinek fejlesztése																		
LESZAKADT ÉS LESZAKADÓ VÁROSRÉSZEK REGENERÁLÁSA, SZOCIÁLISAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TÁRSADALMI CSOPORTOK SEGÍTÉSE	A VÁROS ISMERTSÉGÉNEK NÖVELÉSE FEJLESZTÉSEK INDÍTÁSA, AMELY ALKALMAS A VÁROSRÓL ALKOTOTT KÉP FORMÁLÁSÁRA																		
	Alacsony presztízssű lakóterületek fejlesztése, a szegregátumokban élők életminőségének javítása																		
	Rászorult személyek ellátásának javítása																		
	Alacsony státuszú lakosság munkaerő piaci integrációjának és társadalmi együttélésének elősegítése																		
	Biztonságos város																		
	A volt munkás kolóniák minőségi fejlesztése																		
	Szociális gazdaság fejlesztése, foglalkoztatási programok indítása																		
	Integrált szociális városrész rehabilitációs programok megvalósítása																		

7. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

7.1 A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A Településfejlesztési Konceptió előkészítéséhez a 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet által előírt tartalmi követelmények szerint Megalapozó vizsgálat kiegészítése készült. A Településfejlesztési Konceptióval párhuzamosan készítette el a város az Integrált Települési Stratégiát, melynek megalapozó vizsgálata a Településfejlesztési Konceptióhoz is felhasználásra került, így annak elsősorban műszaki jellegű kiegészítésére került sor.

A Megalapozó vizsgálat tartalmazza azokat a társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat, amelyek a Településfejlesztési Konceptió, valamint a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükségesek. Az alábbiakban röviden összefoglalva ismertetjük a meglévő adottságokat, a megalapozó vizsgálat megállapításait, javaslatot téve a szükséges intézkedésekre.

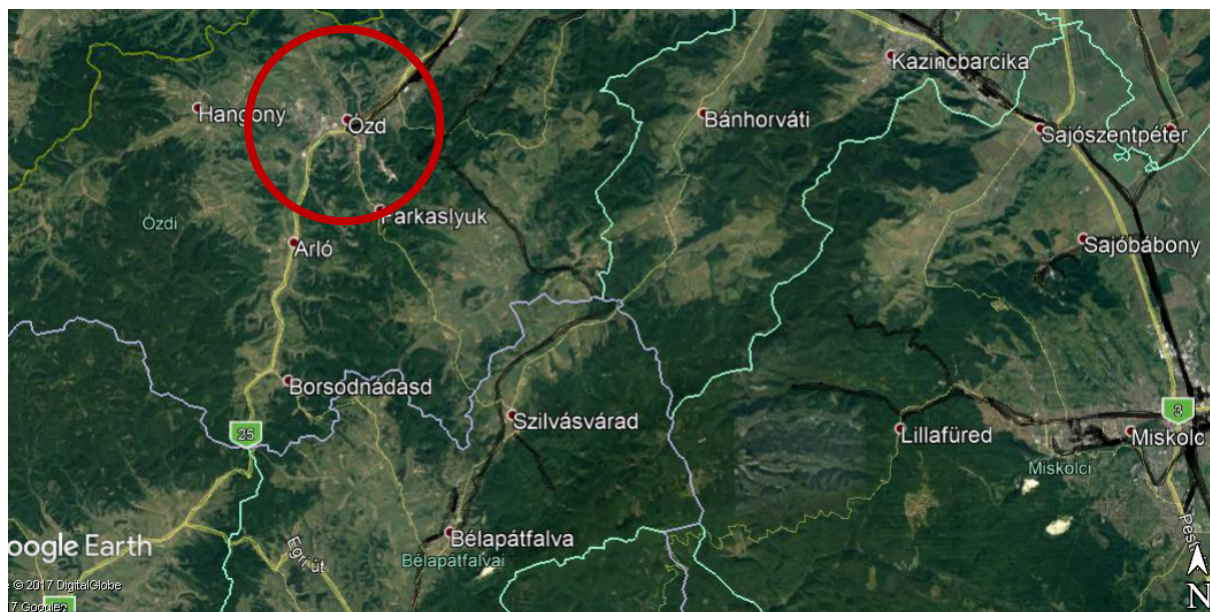
7.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Ózd Borsod-Abaúj-Zemplén megyében helyezkedik el, az Ózdi járás központi települése, a megyeszékhelytől 65 km-re található. Fekvése a megyén belül erősen excentrikus, mivel Ózd az országhatáron fekszik. A fővárostól 155 km-re található, nagyjából 2 óra 15 perces autóútra. Megyén belüli excentrikus fekvését igazolja az is, hogy szinte azonos távolságra fekszik Egerhez (60 km) és Salgótarjánhoz (60 km) is, mint Miskolchoz. Ózd a megye második legnépesebb városa, népességével csupán Miskolc város előzi meg.

Ózd megközelítése közúton 2 fő irányból lehetséges, kelet felől Miskolctól a 26-os számú főútvonalon Bánrévéig, Bánrévétől a 25-ös számú főútvonalon a városig, dél felől Egertől a 25-ös számú főútvonalon, valamint szintén délről, de Salgótarjántól a 23-as, majd a 25-ös főútvonalakról. A főváros irányából az M3-as autópályán vagy a 3-as számú főúton kelet felé haladva, majd Gyöngyös felé letérve a 24-es számú, majd Egertől a 25-ös számú főútvonalról érhető el a város.

Közúton és vasúton egyaránt megközelíthető, a fővárossal összekötő útból 60 kilométer autópálya, 100 kilométer főút. Ózd közigazgatási határa, közvetlenül határos a szomszédos Szlovákiával. Könnyen elérhető a 140 km-re található lengyel határ, valamint főúton a 200 km-re található Ukrán határ is.

Ózd szempontjából az M3 autópálya elérhetősége jelenleg mintegy 90 perc.

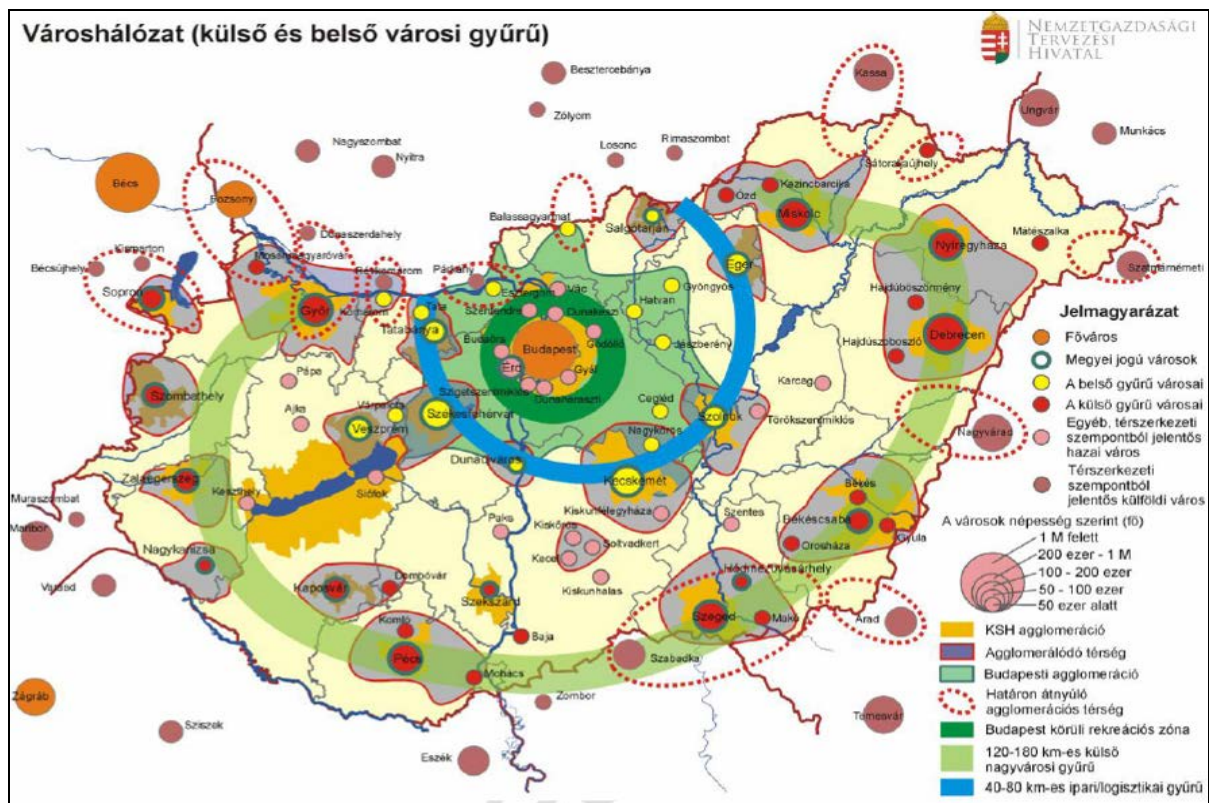

Ózd elhelyezkedése

Forrás: Google Maps

Ózd az Ózdi Járáshoz tartozik, annak természetes központja. A járásban két városi jogállású település található (Ózd, és Borsodnádassd), a járási központ a térség történelmi fejlődése okán Ózd. A járás urbanizációs indexe (városban élők aránya) 68,96%, vagyis a városiasodás jellemző a térségre. Igaz viszont, hogy Ózd vezető szerepe megkérdőjelezhetetlen, a járás népességének 62,91%-át adja. Ózd a járás legnagyobb, a megye 2. legnagyobb települése.

Az Országos Fejlesztési koncepció és Területfejlesztési koncepció szerint Ózd külső gyűrű városai között, agglomerálódó térségbe esik. A nagyvárosi gyűrű városai fontos térszervező adottságokkal rendelkeznek. Ózd olyan helyi gazdasági környezetet próbál létrehozni, amelyben az ipari szerkezetátalakításra építő húzóágazatokon (kohászat, acélgégyártás, gépgégyártás, textilipar, elektronika, finommechanika) kívül a jövő beazonosított kitérési pontjainak (modern feldolgozóipar, ipari örökség hasznosítása, kreatív- és kulturális ipar - Nemzeti Kulturális Dokumentációs Logisztikai Központ, turizmus) feltételeit is biztosítani igyekszik. A közvetlen városi vonzáskörzeten túl Putnok felé elsősorban szlovákiai térségek felé nyithat a Rimaszombat-Rozsnyó vonalon.

Városhálózat (külső és belső városi gyűrű)

Forrás: Országos Fejlesztési koncepció és Területfejlesztési koncepció

A belső gyűrűhöz tartozó városok közül a meghatározó települések a térségben: Eger, Gyöngyös, Hatvan, Jászberény és Szolnok. Ezen városok feladata a tőkevonzó képesség növelése, a logisztikai adottságok erősítése, a magas hozzáadott értéket képviselő és magasan kvalifikált munkaerőt foglalkoztató versenyképes gazdaság fejlesztése, valamint a szolgáltatási választék bővítése. A külső nagyvárosi gyűrű egyes városai nem rendelkeznek több megyére kiterjedő térszervező potenciállal, ennek ellenére fontos szerepet tölthetnek be a gyűrűn belüli térkapcsolatok fenntartásában és megyéjükön belüli térszervezésükkel. Ide sorolható Szombathely, Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Kaposvár, Békéscsaba, Nyíregyháza, és a domborzati és történelmi okok miatt a gyűrűn kívül elhelyezkedő Sopron és Szekszárd. Fontos termelési-szolgáltatási funkciókat és markáns gazdasági, esetleg innovációs profilokat már most is megjelenítenek, és ez a jövőben tovább erősíthető. E városokban a határon átnyúló nemzetközi foglalkoztatási és gazdasági együttműködés a városfejlesztések fontos iránya lehet. Nagyvárosaink mellett számos kisebb város (pl. Kőszeg, Mohács, Sarkad) rendelkezik a fentiekhez hasonló, de jóval kisebb területi hatókörű, jelenleg is létező és potenciális funkciókkal. E nem megyei jogú városok sorából térségi jelentőségük és nagyságuk miatt kiemelkedik Baja és Ózd.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió szerint a külső nagyvárosi gyűrű és a külső gyűrű városai körül egy agglomerációs térség van kialakulóban. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, mely a Miskolc-Ózd- Kazincbarcika közötti területeken figyelhető meg. Ózd ennek az agglomerálódó térségnek a része.

A település helye a településhálózatban

Forrás: ITS megalapozó vizsgálata

Az Európai Unió által meghatározott legkedvezőtlenebb helyzetű régiótípusok közül Magyarországon a vidéki térségek, az ipari átalakulás által érintett térségek és a határon átnyúló régiók találhatók meg. Többségük periférikus elhelyezkedésű, amely a társadalmi és gazdasági leszakadásának eredője. Az érintett földrajzi terület-típusok közötti gyakori az átfedés, a határ menti térségek szinte mindegyike periférikus elhelyezkedésű, jelentős részük pedig aprófalvas térség. Ebből adódóan a problémák halmozódása a jellemző, amely ezeknek a térségeknek a tartós leszakadását eredményezi. Ózd ma Magyarország egyik legsúlyosabb társadalmi és gazdasági problémákkal küzdő térségének a centruma, ahol a hátrányos helyzet halmozódását több tényező idézte elő.

Egyrészt Magyarország észak-keleti megyéinek határtérségeire általában jellemző a külső periferiává válás. 1920-ban a trianoni békediktátum hatására ezeknek a területeknek megszakadtak a kapcsolatai a hagyományos gazdasági, közigazgatási és kulturális központjaikkal. Az egykori vármegyék a területét kettészelő új országhatárok egyik pillanatról a másikra periferiális helyzetűvé változtatták ezeket a térségeket, többek között a mai Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi területeit, amelyek korábban nem voltak periférikus fekvésűek. A megye északi részén ezzel kezdetét vette a külső periferiáképződés, melynek napjainkban is érzékelhetők a gazdasági és társadalmi hatásai. Az első világháborút követően a történeti Magyarország drasztikus területi feldarabolásával együtt járó határok meghúzását követően az ország keleti és északi új határai mentén egy olyan elmaradott rurális övezet kialakulása kezdődött meg, amely jórészt a megmaradt megyecsonkokból képződött. Az egykori vármegyeközpontok, centrumok, középvárosok (egykori vármegyeközpontok), amelyek többségében gazdasági centrumok voltak, a határ túloldalára kerültek, de a vonzáskörzeteik a csonka vármegyékkel együtt itt maradtak. A mai Borsod-Abaúj-Zemplén megye területe számos centrumot veszített el, ebből eredően itt volt a legnagyobb arányú térszerkezeti anomáliák kialakulása. A centrumok elvesztésével városhiányos térségek alakultak ki a határterületeken, ahová a megyeszékhely már nem tudja kiterjeszteni hatását. A külső periferiák Magyarországon észak-keleti határai mentén ugyan azokból az okokból alakultak ki és ugyanazok a folyamatok jellemzik őket. Ezek a válságövezetek, a mai napig Magyarország válságövezetei, ahol a hátrányos helyzet halmozott és a leszakadás koncentráltabb. A megye határ menti területei hátrányos helyzetű, fokozatosan leszakadó térségek, mely részben a vonzásközpontok határon túlra kerülésével magyarázható. Egyértelműen ezek a térségek tekinthetők a megye és az ország külső periferiáinak.

A külső periferiák elmaradottsága országos szinten is rendkívül erőteljes visszahúzó erő, további leszakadásuk egyre súlyosabb társadalmi feszültségeket gerjeszt. Szinte minden téren az ország többi részénél kedvezőtlenebb adottságokkal rendelkeznek, amelyet a fokozódó elvándorlás, elöregedés, társadalmi erodálódás, a természetes és épített környezet erőteljes igénybevétele jellemzi. A külső periferiákon csökken leginkább az életminőség, elsősorban ezeket a térségeket jellemzi a legnagyobb volumenű elvándorlás, és az elöregedés. Ózd is egy ilyen külső periferiának számító területnek lett a mesterségesen felfejlesztett centruma a 20. század második felében, a történelmi ipari hagyományokra alapozva a városhiányos térségben.

A válsághelyzet kialakulásának másik eredője, hogy a szocialista iparvárosok, mint például Ózd is strukturális problémákkal küzdő térségekké válnak a rendszerváltást követően. Az ipari városok esetében olyan településekről van szó, amelynek fő funkciói az iparhoz kapcsolódnak, lakosságának többsége az iparban talál megélhetést. A szocialista iparvárosok kormányzati döntésekre, állami forrásokkal, illetve támogatással, a piacgazdaságokban kormányzati vállalkozásként alakított, központilag tervezett települések (település- együttesek), amelyek a modern városépítészeti ideológiák hatására, meghatározott területfejlesztési, tervezési valamint gazdasági, társadalmi és ideológiai törekvések megvalósítására jöttek létre. Az új városok több település összevonásával

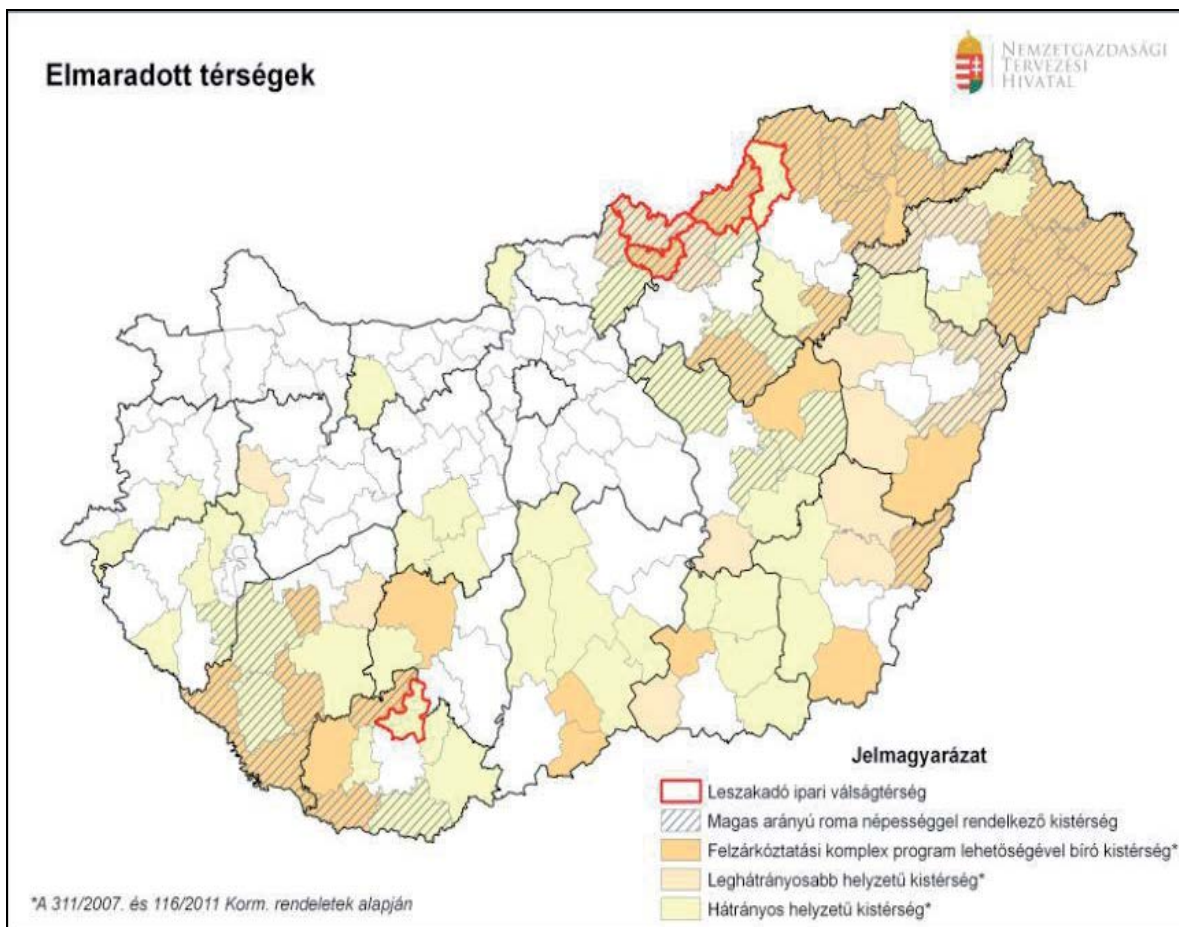
alakultak ki, a korábbi történeti korszakok építészeti hagyományait magukkal hozva (falusias környezet), valamint a hagyományokkal szakítva, a modern városépítészet rendező elvei szerint, több funkciós településként, a munka- és lakóhely biztosításának a céljával, többnyire újonnan vagy részben újonnan épültek. A szocialista városok a politika és a gazdaságpolitika által kiemelt települések voltak, s így a redisztribúciós rendszer kedvezményezettjei lehettek. A szocializmusban a kormányzat a szocialista városokat centralizációs céllal hozta létre, létesítésüknek elsődleges célja az urbanizálatlan térségek ipari fejlesztése volt, s általában egyetlen óriási termelőüzem vagy egy nehézipari ágazat dolgozói számára épültek, azaz speciális ipari funkciók hozták létre. Így természetesen a telepített ipar vagy a már meglévő ipar felfuttatása határozta meg a település jellegét és későbbi fellendülését; ugyanakkor hanyatlását is ez okozta.

A szocialista közép városokban az iparban foglalkoztatottak mindvégig túlsúlyban voltak, átlagosan 60% körüli arányban.

E településeken nem volt meghatározó a szolgáltató ágazatokban dolgozók aránya. A helyi társadalom túlzott homogenitást mutatott, ami részben következménye, részben oka is a gazdasági diverzifikáció szinte teljes hiányának. A szocialista városok (előd) településeinek többsége már 1949-ben is döntően ipari jellegűt mutatott, azonban egy részüknél ennek semmiféle előzménye nem volt meg.

Az egykori szocialista iparvárosok egy része ma Magyarországon továbbra is a válságövezetek közé tartozik. Magyarországon az egykori ipari övezetek nagy részén megtalálhatóak azok a különböző környezeti problémákkal sújtott területek, melyeket összefoglalóan rozsdáövezeteknek nevezünk. Többnyire nagymértékű és strukturális munkanélküliség sújtja ezeket a térségeket, a korábban meghatározó gazdasági, ágazati szerkezet pedig valószínűleg már hosszú távon sem állítható vissza, vagy fejleszthető a kívánatos mértékben (Országos Területfejlesztési és Fejlesztési Konceptió).

Ózd és térsége tehát egyszerre tekinthető külső periferiának, leszakadó ipari válságtérségnek, magas arányú roma népességgel rendelkező térségnek és átfogó programmal segített hátrányos helyzetű térségnek.

Elmaradott térségek Magyarországon

Forrás: Országos Fejlesztési Konceptió és Területfejlesztési Konceptió

Térségi kapcsolatok

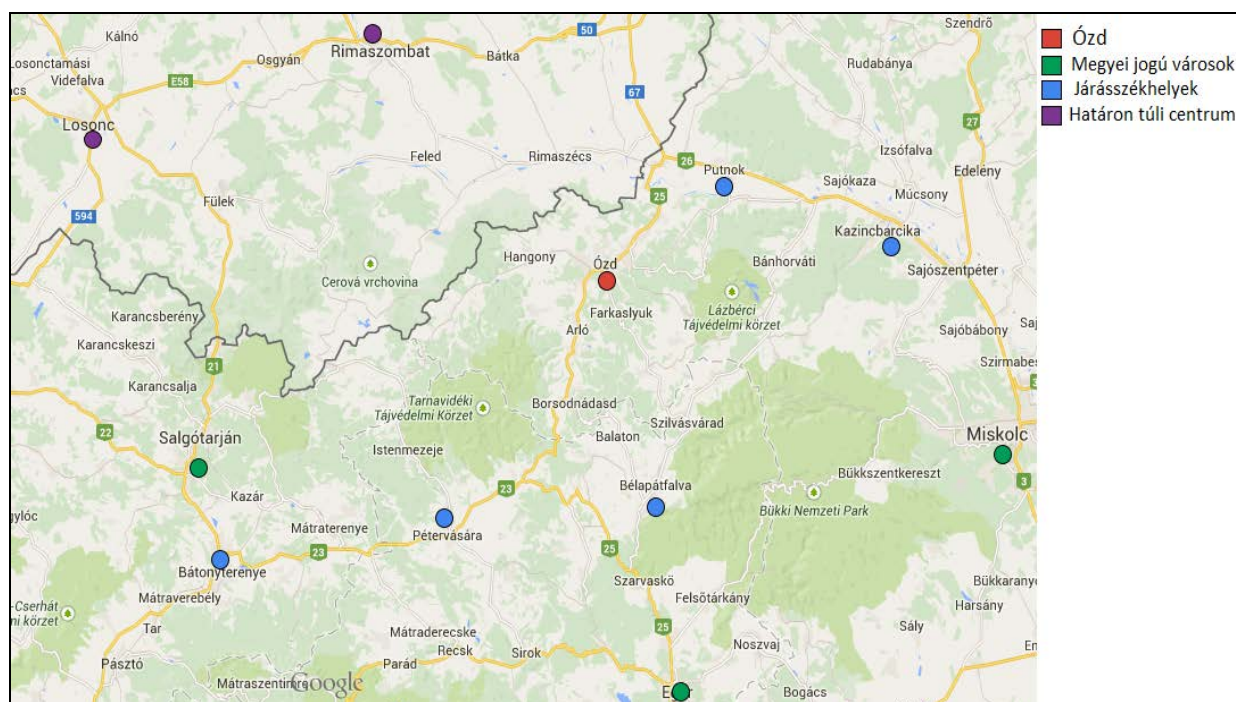
Borsod-Abaúj-Zemplén megye észak-nyugati részének fontosabb centrumai Miskolc, Kazincbarcika és Ózd. Elsősorban Miskolc, mint megyei jogú város térszervező szerepe jelentős, de Ózd és Kazincbarcika, mint két meghatározó középváros is számos térszervező funkcióval rendelkezik.

Ózd Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megye határhoz közel fekszik, ezáltal vonzáskörzetet mindkét megyére kiterjed. A város településhálózati adottságait nagymértékben befolyásolja, hogy három megyei jogú város gyűrűje veszi körbe, Miskolc, Eger és Salgótarján. Ózd, mindhárom megyeszékhelytől azonos távolságra található, így közlekedés földrajzi szempontból centrális pozíciót foglal el. A három nagyváros jelentősen befolyásolja Ózd vonzásterületét, hiszen ez a három megyei jogú város erős térszervező szereppel rendelkezik. Ózd vonzásterülete elsősorban azokra a területekre terjed, ahol a megyeszékhelyek már kevésbé éreztetik vonzás erejüket.

Ózd fejlődését éppen az mozgatta évtizedeken keresztül, hogy fejlesztésével egy városhiányos térséget próbáltak urbanizálni, melynek eredményeként egy igen jelentős népességnagyságú középvárossá nőtte ki magát. Ózd térszervező erejét elsősorban foglalkoztatási szerepének köszönhetné, de meghatározóak voltak az intézményi ellátottságból eredő térszervező funkciók is, amelyek jelenleg is döntően befolyásolják Ózd térségi pozícióját. A város körüli foglalkoztatási vonzáskörzet alakulását Borsod-Abaúj-Zemplén megye másik szocialista iparvárosa, Kazincbarcika is nagymértékben korlátozta. Kazincbarcika ma is egy jelentős középváros, amely gazdasági centruma is a megye észak-nyugati részének.

Mára Ózd közigazgatási vonzáskörzetét nagymértékben csökkentette a járásrendszer kialakítása, melynek eredményeként a város egykori vonzásterületén több igazgatási decentrum alakult ki. Putnok, Bélapátfalva, Pétervására járásközpontokká váltak.

Lényeges, hogy a határ túloldalán is található két középváros, Rimaszombat és Losonc, amelyek szinten jelentős térszervező erővel bírnak. Ózd nemzetközi együttműködése elsősorban ezekkel a városokkal erős.

Térszervező centrumok

Forrás: ITS Megalapozó vizsgálat

Ózd összesen 7 Magyarországon kívüli településsel áll nemzetközi kapcsolatban, melyek közül a legjobb kapcsolata a határ közelsége miatt a szlovákiai Rimaszombattal van. Szoros partnerkapcsolatokat ápol még a lengyelországi Chorzów, a romániai Csíkszentsimon, Nyárádszentsimon, Magyarózd településekkel.

Közigazgatási vonzáskörzet

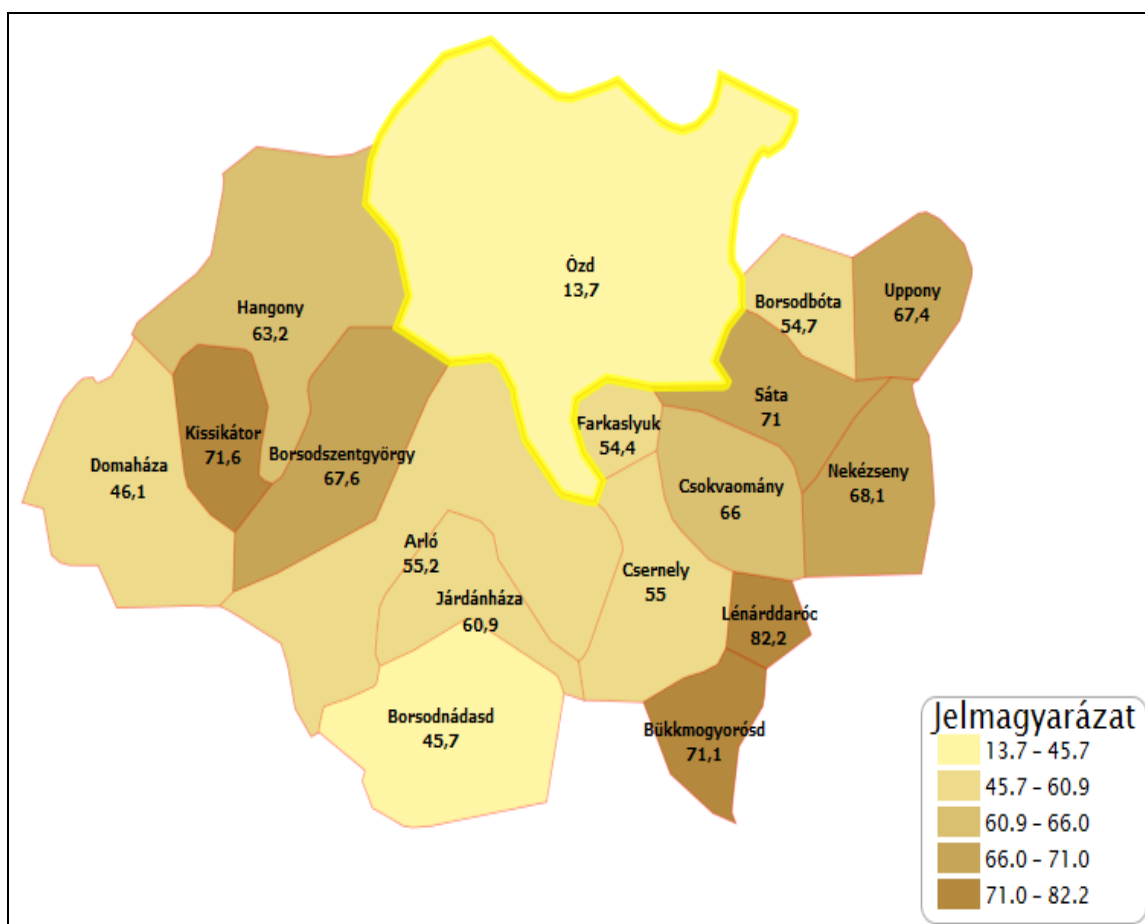
Ózd az Ózdi járás székhelye, így jelentős gazdasági és közigazgatási szerepet tölt be. A járásban összesen 17 település található, összesen közel 53 ezer lakossal. Ezek közül a járásszékhely közel 34 ezer fős népessége jelentősen kiemelkedik, egymaga adja a járás népességének közel 64%-át. Két település (Borsodnádásd, Arló) népessége haladja meg a 3.000 főt.

Ózdon járásközponti szerepe miatt több, térségi hatókörű közfunkciót ellátó intézmény található:

- Ózdi Rendőrkapitányság
- Ózdi Járásbíróság,
- Ózdi Járási Ügyészség,
- BAZ Megyei Kormányhivatal Ózdi Járási Hivatala
Földhivatali Osztály
Társadalombiztosítási Osztály
Foglalkoztatási Osztály
Kormányablak és Okmányirodai Osztály
- Almási Balogh Pál Kórház.
- NAV BAZ Megyei Adó- és Vámigazgatósága Ügyfélszolgálat
- Észak-magyarországi Regionális Egészségbiztosítási Pénztár Ózdi Ügyfélszolgálat

Foglalkoztatási vonzáskörzet

A foglalkoztatási vonzáskörzet azonosítására a KSH népszámlálásokban szereplő ingázási adatok szolgálnak alapul. Ózdon a foglalkoztatottak csupán 13,7 %-a ingázik, vagyis jár el más településre dolgozni. Az alábbi térképen jól látható, hogy a járás többi településén az ingázási arány 45% felett van, sőt egy esetben meghaladja a 80%-ot, két esetben pedig 70%-ot. Ezek a magas ingázási arányok egyértelműen jelzik a munkalehetőségek beszűkülését, főleg a kisebb települések esetében. A járás délkeleti részén szintén igen magasak az ingázási arányok, amely elsősorban a járásközpont és a megyeszékhely foglalkoztatási jelentőségét igazolja.

Az ingázók aránya az Ózdi járás településein, 2011 Forrás: KSH Népszámlálás, 2011

Ózd Város Településfejlesztési Konceptiója és Településrendezési Eszközeinek felülvizsgálata

ÓZD VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

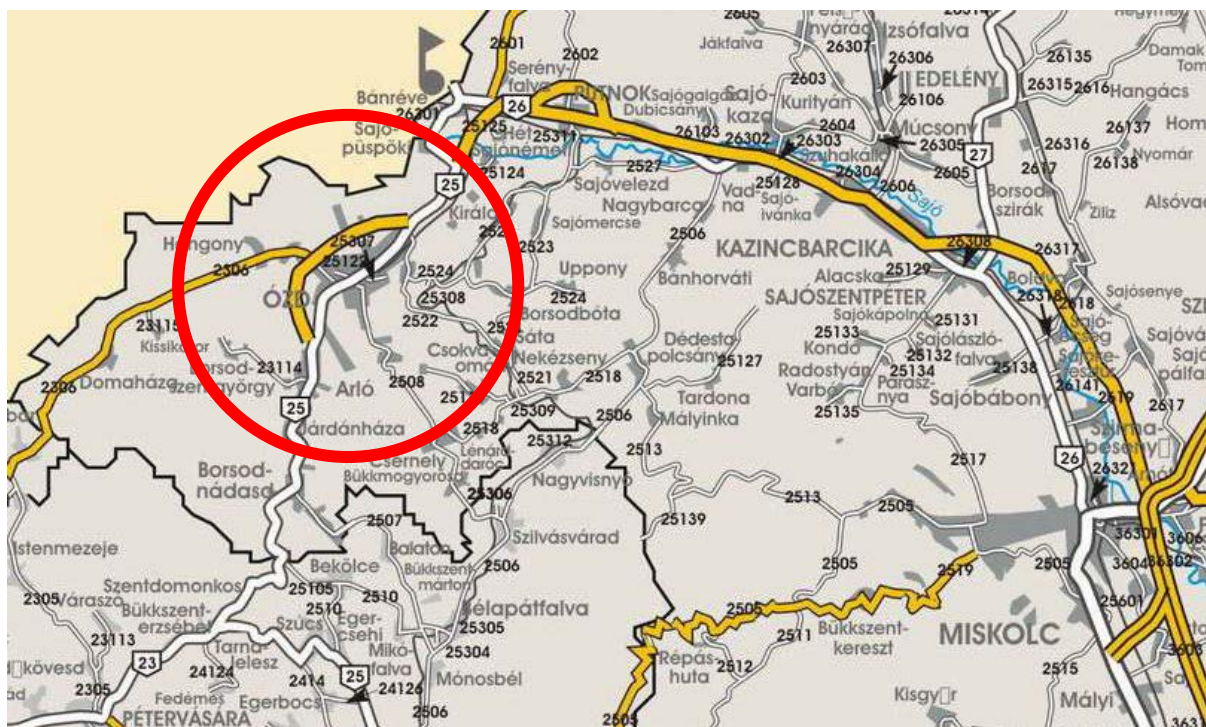
Közlekedési hálózatok, elérhetőség

Ózd a 26. számú Miskolc-Bánréve másodrendű főútról Bánrévénél 25. számú másodrendű főútvonal két oldalán fekszik, továbbá a Miskolc-Bánréve-Ózd vasútvonal végállomása. A vonzáskörzet településeit sugárirányban szétfutó összekötőút hálózat kapcsolja Ózdhoz. A kistérségi kapcsolatokat biztosító utak az alábbiak:

- 2508 sz. Ózd-Szilvásvárads összekötőút
- 2522 sz. Ózd-Sáta összekötőút
- 2524 sz. Ózd-Borsodbóta-Uppony összekötőút
- 2306 sz. Ózd-Domaháza-Zabar összekötőút
- 25122 sz. bekötőút (Brassói út)

A város közlekedés-földrajzi értelemben kedvezőtlen helyzetű, a 25-ös számú fő közlekedési út egyik csomóponti elemeként jelenik meg. Ózd nincs olyan csomóponti helyzetben, melynek kihasználható térszervező hatása lenne. Ennek ellenére a város – a méreténél fogva - jelentős szerepet tölt be a vonzáskörzet településeinek társadalmi, gazdasági életében, elsősorban közigazgatási, hatósági, humán-infrastrukturális, lakossági és intézményi szolgáltatások biztosításával.

Ezeket a településeket összekötő hálózati elemeket a város elsődleges közlekedési hálózati elemeinek tekintjük.

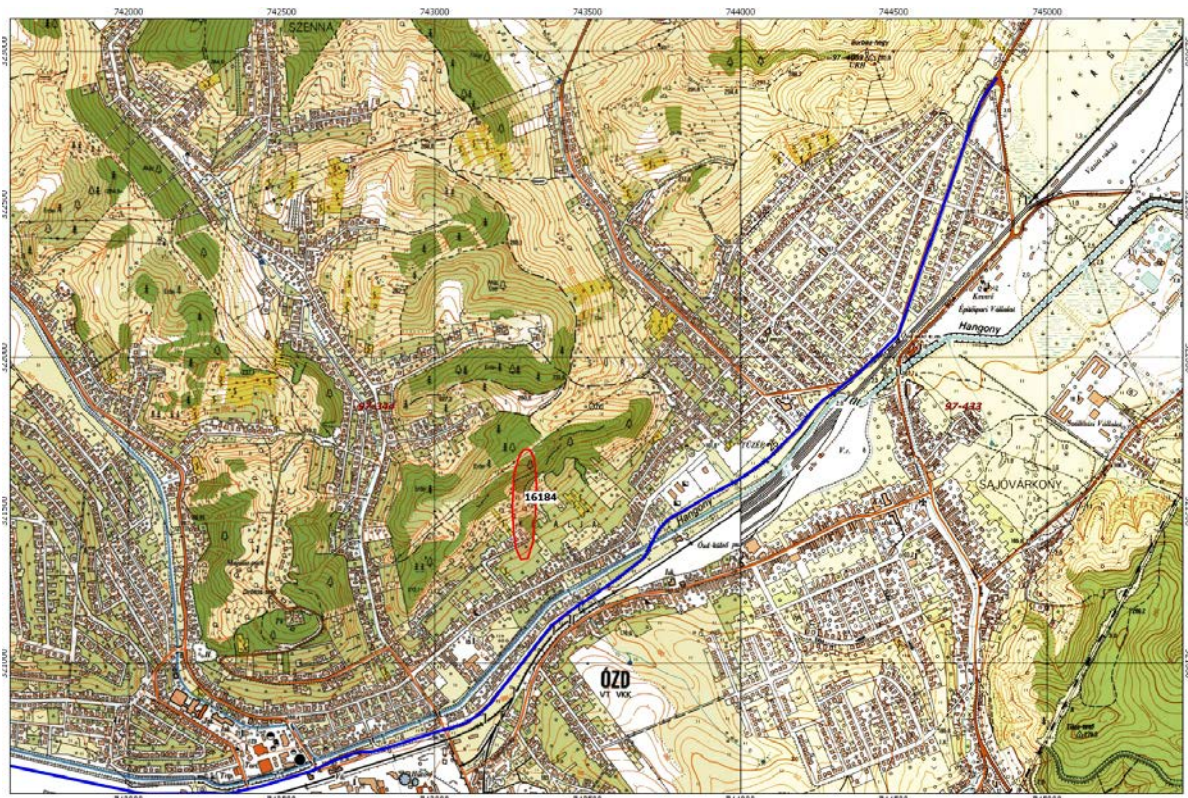
A térség tervezett főút hálózata

Forrás: Közúthálózat-fejlesztési koncepció

Borsod megye északi részének jellegzetes földrajzi adottsága a völgyekkel szabdaltságot a hegység- és dombvidék, mely délre Egerrel találkozik a síksággal. Az Északi Középhegység és a Gömör-Szepesi érc-hegység találkozásánál futó kelet-nyugat irányú völgy sor Szlovákia területére esik. Ezek a földrajzi adottságok meghatározzák az Ózdi térszerkezetnek és településszerkezetnek, valamint ennek nyomán a térség úthálózatának is.

Meghatározó jelentőségű továbbá, hogy a Hódos-patak völgye Borsodnádásd és Ózd között egykor prosperáló ipari-bányász térség, ma válságzó.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Településrendezési terv az északi dombosort átszelő, belterületen kívül vezető nyomvonalat határozott meg. Az elkerülő út Center nyugati végénél indul. Első két kilométere a személtelpre vezető út nyomvonalát használja, majd a 2306-os összekötőútig négy dombgerincet és négy mély völgyet keresztezve jut el. Ezután Bolyok városrészt nyugatról kerülve csatlakozik a hatályos TSZT által tervezett új belső elkerülő szakaszhoz. A nyomvonalat azonban forgalmi szempontból a tervek készítői indokolatlannak, túl hosszúnak és gazdaságtalannak tartják, ezért nem javasolják további napirenden tartását.

A 23- 25-ös főút tervezett nyomvonala

Forrás: Önkormányzat adatszolgáltatása

Tervező: Via Futura Mérnöki Tanácsadó Kft. és Partner Mérnöki Iroda Tervező, Kivitelező és Szolgáltató Kft.

A fenti nyomvonal-változatok közül Ózd Város Képviselőtestülete 225/2016. (XII.25.) határozatában a VIA FUTURA – PARTNER KONZORCIUM által készített 1553-15 tervszámú, 3.5.I. rajzszámú átadott, a tervszűri által is elfogadott, Ózd települést elkerülő 25. sz. főút fejlesztési terveinek I. számú változatában meghatározott nyomvonalat, műszaki tartalmat elfogadta.

Ózd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete ugyanakkor a fejlesztési tanulmánytervekben a Borsodnádásd és Szentdomonkos között meglévő serpentin útszakasz korrekt, közép- és hosszútávon is elfogadható műszaki megoldásként a tervező 3. változat szerinti - új út és alagút építésével történő kiváltását tartja térségi, gazdasági-társadalmi szempontok alapján egyedül elfogadhatónak. Azért, mert a többi változat a meglévő, és terhelhetőség szempontjából is vitatható úton, a jelenlegi nyomvonalon csak minimális útkorrekciókat és burkolat felújítást tartalmaz, A megvalósítás időbeni ütemezésénél - a főváros, Nyugat-Magyarország és Európa közúton történő megközelíthetősége tekintetében érintett települések véleményével egyezően - nyomatékosan kéri ezen szakasz megvalósítását a településeket elkerülő szakaszok előtt, elsőként ütemezni,

A jóváhagyás óta elkezdődött az utak engedélyezési tervének elkészítése, melyek az eredeti tanulmányterv szerint készülnek.

Azonban a térség önkormányzatainak kérésére, a tanulmánytervben jóváhagyott nyomvonalakhoz képest több településen tényleges elkerülő utak megtervezése került látótérbe, ezért az engedélyezési tervek készítését újra tárgyalják.

NIF Zrt. 2019. 07. 12-én levélben jelezte számunkra, hogy az Innovációs és Technológiai Minisztérium által a Megrendelő részére küldött levéllel sor kerül a megkötött szerződés műszaki tartalmának folytatása mellett a műszaki tartalom módosítása az alábbi elkerülő utak engedélyezési és kiviteli terveinek elkészítésére, a szükséges engedélyek megszerzésével együtt:

- A tervezett 23. sz. főút Bátorterenyre elkerülő úthoz csatlakozó, Nagybátony és Kisterenyre városrészek urbanizációját segítő, teljes észak-déli kapcsolatot biztosító 2x1 sávú út,
- A 23. sz. főút Nemti 2x1 sávú elkerülő út,
- A 23. sz. főút és 25. sz. főút Bükkszenterzsébet - Tarnalelesz - Szentdomonkos 2x1 sávú közös elkerülő út, valamint a
- 25. sz. főút (Ózd-) Hódoscsépány 2x1 sávú elkerülő út, melynek nyomvonala a hatályos településrendezési tervben már több, mint 20 éve tervezett nyomvonalat is figyelembe veszi.

Javaslat:

Ózd önálló arculatának és települési funkcióinak megőrzésével egy olyan településsé kell, hogy váljon, mely a lakói számára kedvezően élhető, rendezett és egészséges környezetet biztosító, komfortos és fenntartható. A fejlődés érdekében meg kell találni az együttműködés lehetőségeit és formáit elsősorban a tágabb térséggel valamint a kistérség és járás településeivel, de legelső sorban a környező településekkel. Egymást erősítő fejlesztések megvalósítása, közös projektek kidolgozása is lehetséges.

Fontos, hogy intézményhálózatában a nevelési, oktatási, egészségügyi és szociális ellátáshoz kapcsolódó színvonalát őrizze meg és folyamatosan fejlessze a kor igényeinek megfelelően.

Az elérhetőség javítása érdekében a város a Kormány tervei és álláspontja szerint támogatja a 25 számú főútvonal fejlesztését, hiszen napirenden van a főút közép-távú fejlesztése, ami tartalmazza a jelenlegi nyomvonal kiváltását is. Az önkormányzat álláspontja, hogy a főutat részben a jelenlegi nyomvonalán kell fejleszteni, akár forgalomlassító, illetve sebességnövelő elemek együttes alkalmazásával, azonban a Hódoscsépányt elkerülő utat mindenképpen szerepeltetni szükséges a Településrendezési tervben, hiszen a városon való gyors áthaladást is jobban szolgálná, mint településrész jelenlegi főutcáján tervezett nyomvonalon való vezetés, mely bevezeti a forgalmat a városközpontba.

A munkahelyteremtő gazdaság fejlődésének feltételeit gazdasági területek biztosításával, fejlesztésével kell megteremteni, ahová a betelepülő vállalkozások a helyi foglalkoztatásra és a település gazdaságára is kedvező hatást gyakorolnak.

7.1.2 Társadalom

Demográfia

Ózd állandó népességének száma 1990-ben 47.103 fő volt, a 2001-es népszámlálás adatai alapján 41.252 főre csökkent, 2000-2013 között még tovább csökkent 36.626 főre. Így elmondható, hogy a város állandó népességének változásában 22,2%-os csökkenés következett be 1990 és 2013 között, amely rendkívül nagymértékű.

Ózd területe 91,70 km², népsűrűsége 381 fő/km², a többi megyei várossal összevetve magas népsűrűségű városnak tekinthető.

A szocialista iparvárosokat az 1950-es évektől általánosságban a városok átlagát többszörösen felülmúló népességnövekedés jellemezte, illetve az is, hogy mindvégig magas volt a fiatalok aránya. A magyarországi szocialista városok népessége a legnagyobb növekedési rátákat mutatta, ennek nyomai egyértelműen megjelentek. A 2001-es népszámlálás adatai alapján 41.252 fő volt Ózd állandó népessége, lakónépessége 39.845 fő. A 2011-es népszámlálásra viszont állandó népessége 37.380 főre, lakónépessége pedig 34.481 főre csökkent.

Az utóbbi két népszámlálás között Ózd állandó népessége összesen 9,4%-al csökkent, évente. Az ezredfordulón még 41.252 fő volt a város állandó népessége, 2013-ra 36.626 főre csökkent.

A népességváltozás okait a népmozgalmi mutatókkal – természetes szaporodás, fogyás illetve az elvándorlások és odavándorlások alakulása – lehet a legjobban szemléltetni. Az elmúlt két évtizedben lassan, de fokozatosan nyílt az olló az élve születések és a halálozások trendvonalai között. Az élve születések száma csökkent 2011-ig, majd onnantól kezdve 2013-ig ugrásszerű növekedés tapasztalható. A halálozások száma is csökkenő tendenciát mutat. Összességében a halálozások száma minden évben magasabb volt, mint az élve születések száma.

A város népességszámának alakításában a másik legfontosabb mutatórendszer a vándorlási adatok nyújtják. A vándorlási egyenleg, a településre való vándorlás és az onnan való elvándorlás különbsége.

Az elmúlt 23 évben Ózdon az elvándorlók száma mindvégig magasabb volt, mint a városba költözőké. A város vándorlási vesztesége a 90-es évek második felében, illetve a gazdasági válság első éveiben volt a legmagasabb, 2002 és 2008 között folyamatosan növekedett a város vándorlási

vesztesége, 2008-ban volt a legmagasabb a mértéke. Az utóbbi években mérséklődött az elvándorlás mértéke, de még mindig meghaladja a 10 ezreléket.

Az elvándorlás súlyos problémát jelent a város számára, amely sajnos már iskolás korban elkezdődik. A gyerekeket középiskolás korban elviszik más településre, a legtöbb esetben, ha elmennek, már nem is jönnek vissza. Ez egy komoly társadalmi veszélyt jelent a város számára, ebből eredően már a gyerekeknél meg kell állítani az elvándorlást és ezt az iskolában kell kezdeni. A fenti folyamatok hatásra generációk tűnnek el Ózdról.

Összességében az mondható el, hogy Ózd népességének csökkenésének az oka, hogy a városból elköltözők száma kifejezetten magas, valamint a természetes fogyás is tartósan bizonyul. Kedvezőtlen demográfiai folyamatok zajlanak le a népesség korstruktúrájában, amely már egy összetett európai demográfiai jelenség. A városban a 0-14 éves korosztály aránya a megyei és az országos átlag feletti. Az idősebb generációk aránya (40 év feletti korcsoportok) azonban magasabb, mint a megyei vagy az országos átlag (különösen a 60 év feletti aránya)

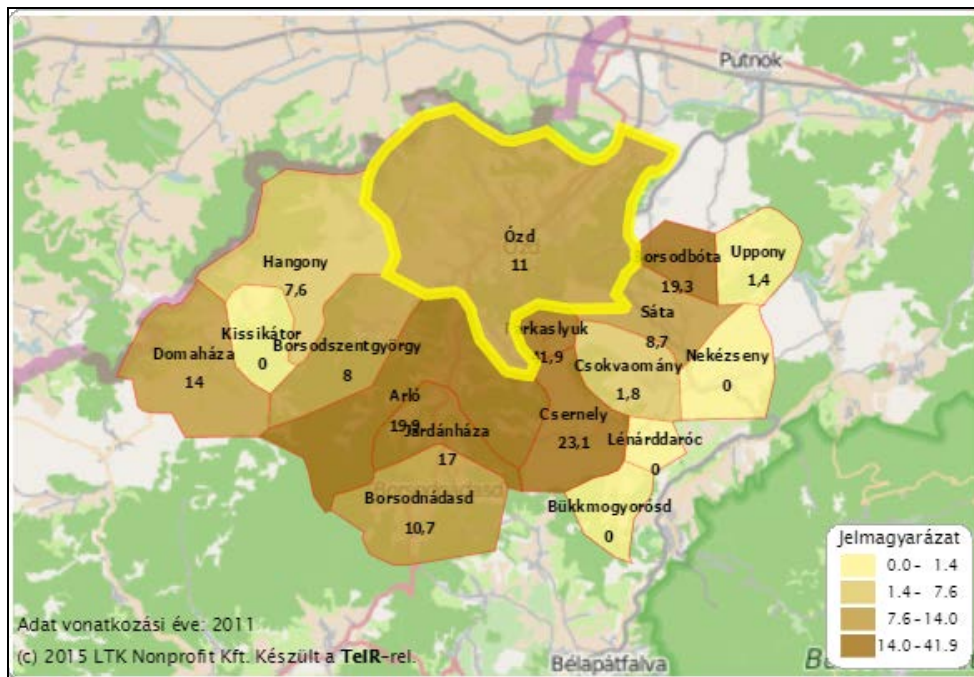
A társadalom előregedésének mértékét legjobban az öregedési mutató fejezi ki, amely a 60 éven felüliek és a 14 éven aluliak arányszámát reprezentálja. A város öregedési indexe jóval alacsonyabb az országos értéknél (161), de a megyei értéknél (98,5) magasabb. Borsod-Abaúj-Zemplén megye járásai közül az ózdi járás még a kedvezőbb korösszetételű járások közé tartozik.

Ózdon az öregedési mutató folyamatosan nőtt az elmúlt tíz évben, mely jelzi, hogy a város fokozatosan öregszik.

Nemzetiségi összetétel

Ózd nemzetiségi összetétele az elmúlt 10 évben jelentősen megváltozott. Magyarország területén a 2001-es népszámlálás adatai szerint Ózdon élt a harmadik legnagyobb roma közösség. A romák lélekszáma már 1949-ben meghaladta a 2.000 főt. Ez akkori viszonylatban a város lakosságának minimum 8%-át jelentette. Dél-Szlovákia és Észak-Magyarország e határszakaszán az egyik legmagasabb a roma nemzetiség aránya az egész szlovák-magyar határszakaszon. A becslések alapján, Ózd lakosságának 30%-a roma lakos, ezzel szemben a hivatalos 2011-es népszámlálási statisztika mindössze 11%-os roma nemzetiséget határozott meg.

Az ózdi járás településeinek 2011. évi roma lakosságának aránya látható a következő térképen.

A roma (romani, beás) etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya (%) 2011 Forrás: KSH, TEIR

A 2001-es adatokhoz képest 49,3 %-al nőtt Ózdon a roma lakosság aránya, jelenleg 11%-ot képviselnek az összes lakosság arányában a 2011-es népszámlálási adatok alapján.

A magas létszám miatt egyértelműen kijelenthető, hogy Ózd esetében komolyan számolni kell a cigánysággal, hiszen a helyi társadalom jelentős részét teszik ki. A cigányság nagyarányú megjelenésének oka a városban, hogy a kohászat több ezer romát foglalkoztatott még a rendszerváltás előtt, már az ötvenes években is rengetegen költöztek be a munkalehetőség miatt. A rendszerváltás után a romák nagy része a városban maradt, közöttük nem volt jellemző az elvándorlás.

Javaslat:

A város népessége dinamikusan csökken a rendszerváltás óta, amelyet a természetes fogyás és a vándorlási veszteség magas aránya okoz. A jelenlegi népmozgalmi folyamatok előre haladása esetén a város népességszámának további jelentős csökkenése várható. Nemzetisékek tűnnek el a városból, az elvándorlás már gyermekkorban elkezdődik. A város korszerkezete folyamatosan öregszik.

2030-ra 34000 fő körül kellene stabilizálni a település népességét, az elvándorlás minimális mértékűre csökkentése mellett.

A foglalkoztatottság alakulása:

A városban a 15-64 éves népességen belül a foglalkoztatottak aránya a 2001. és 2011. évi népszámlálási adatok alapján növekedett. A 2001. évi adatok alapján a munkavállalási korú népesség 40,7%-a volt foglalkoztatott, 2011. évben közel 7 százalékponttal magasabb az arány (47,2%). A pozitív változás ellenére még mindig elmarad az országos aránytól, közel 10 százalékponttal a foglalkoztatottak aránya. Az ózdi járási arányhoz viszonyítva 2,8 százalékponttal magasabb, a járáson belül 6. legmagasabb foglalkoztatott aránnyal rendelkező település.

A foglalkoztatottak foglalkoztatási szektorban történő megoszlása hasonló a megyei és járási összetétellel. 2011. évi népszámlálási adatok alapján a foglalkoztatottak legmagasabb arányban (60,2%) a szolgáltatási jellegű ágazatban dolgoztak, az ipar, építőipar területén 36,6% helyezkedett el, míg mezőgazdaság és erdőgazdálkodás területén 3,2%. A 2001. évi adatokhoz képest közel 2,5 százalékponttal nőtt a mezőgazdasági és erdőgazdálkodásban, 5 százalékponttal a szolgáltatási jellegű ágazatokban a foglalkoztatottak aránya. A tercier szektorban dolgozók aránya 7,5 százalékponttal csökkent.

A regisztrált munkanélküliek száma 2000 és 2009 között – 2001 és 2003 évek kivételével, kismértékű csökkenés mutatkozik – dinamikusan emelkedett. 2009-ben volt a legmagasabb a regisztrált munkanélküliek száma 4.602 fő, ami a 2000 évihez képest 56%-os emelkedést jelent. 2010-ben és 2011-ben csökkent, viszont 2012-ben szintén emelkedett, 487 fővel a munkanélküliek száma. 2013-ban, – vélhetően a közfoglalkoztatás következtében – több mint 1.000 fővel kevesebb regisztrált munkanélküli volt a városban, mint az előző évben.

A munkanélküliség helyzetét tovább súlyosbítja, hogy magas a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya. 2013-ban országosan 49,9%, járási szinten 56%, Ózd esetében 57,5% a tartós munkanélküliek aránya.

A regisztrált munkanélküliek közel fele (49,8%) iskolai végzettségét tekintve legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Ez az arány 10 százalékponttal magasabb az országos aránytól.

A kedvezőtlen jövedelmi helyzetet előrevetíti, hogy a városban a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya magas, – a 2011. évi adatok alapján – 48,8%, ami a 2001. évi adathoz képest közel 4 százalékponttal kevesebb, viszont az országos aránytól 10 százalékponttal magasabb.

Súlyos problémát jelent Ózdon, hogy újra termelődik a munkanélküliség az alulképzett roma családok körében (számos esetben több generációs munkanélküliség). A közmunka programok

hatására javultak a foglalkoztatási viszonyok a városban, azonban csak átmeneti eszközt jelent. Jelenleg több mint 1.200 embert foglalkoztatnak a közmunka programok.

Javaslat:

A Településfejlesztési Konceptió és az ITS legfontosabb stratégiai célja a gazdasági szerkezetváltás és az ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és alternatív gazdaságfejlesztés a foglalkoztatás bővítése érdekében

A település gazdasági aktivitásának és ez által foglalkoztatottsági helyzetének javítása kiemelt feladat. A foglalkoztatottság megyei aktivitási aránya elmarad az országos átlagtól. A helyi foglalkoztatottsághoz kevés gazdasági társaság járul hozzá. Képzett munkaerőt foglalkoztató vállalkozások száma kevés.

A regisztrált munkanélküliek együttes száma magas. Problémát jelent, hogy a településen mélyszegénységben élők alulképzettek, nehéz a munkához jutásuk. Az alacsony iskolai végzettségűek helyi foglalkoztatására szinte csak a közmunka keretében van lehetőség.

Forrás: ITS

Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)

A város viszonylag sok funkciót lát el, alapvetően nagyságából és népességszámából fakadóan kell biztosítani ezeket az ellátásokat. Az Ózd város által ellátott feladatok, illetve a város által biztosított szolgáltatások, funkciók lényegesen gazdagabbak, mint egy kisebb kistérségi központ esetében. A város alapvető közszolgáltatások közül szinte mindent biztosít a város és a kistérség lakói számára. Így az oktatás terén több óvoda működik a városban, szintén sok az általános iskola és a középfokú oktatási intézmények száma is magas. A szociális és egészségügyi intézmények terén is gazdagnak nevezhető a város, kórháza és szakrendelő intézete van, fejlett a háziorvosi ellátó hálózattal is rendelkezik.

A városban a városi, járási szintű közigazgatási ügyintézés mellett megyei szintű közigazgatási ügyintézés is folyik, ezek egy része csak a város lakosságát szolgálja, míg bizonyos közigazgatási funkciók a kistérség teljes lakosságát érintik.

A város Önkormányzata és Polgármesteri Hivatala jelentős foglalkoztató is. A régebbi nagy foglalkoztatók megszűnése után a városban és térségében mind a mai napig komoly problémát okoz a munkanélküliség, ami nehéz helyzetbe hozza az alacsony státuszú rétegeket. Azonban a nagyobb nemzetközi cégek (Indrustrial C&S Hungary Kft, Johnson Electric, Tesco, Interspar, Lidl, Aldi, Penny) megjelenésével mérséklődött ez a gond valamelyest.

A legnagyobb foglalkoztatók többsége az iparban alkalmazza a munkaerőt, mint például az ÓAM Ózdi Acélművek Kft.

Javaslat:

A munkanélküliség mérséklődése csak abban az esetben várható, ha egyrészt befektetők által munkahelyek létesülnek, másrészt pedig folytatódik az egyes szervezetek által megvalósított átképzések, illetve piacképesebb szakmák tanítása.

Szegregáció

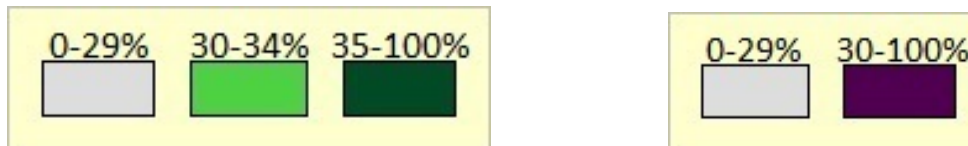
A szegregációval érintett területek lehatárolása a Központi Statisztikai Hivatal adatszolgáltatása alapján készült el.

Az adatkérés részeként a 2011-es népszámlálás adatai alapján a KSH elvégezte a településen található szegregátumok lehatárolását. A lehatárolás a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történt. A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő. A 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők

és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15–59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

Az adatszolgáltatás tartalmazott két áttekintő térképet, amely jelzi, hogy a településen belül mely területek felelnek meg a szegregátum és a szegregációval veszélyeztetett terület kritériumának.

Az egyik áttekintő térképen a szegregációs mutató 35%, illetve afeletti értéket vesz fel. Ez a térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 30–34%, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0–29% = szürke, 30–34% = világoszöld, 35–100% = sötétzöld)

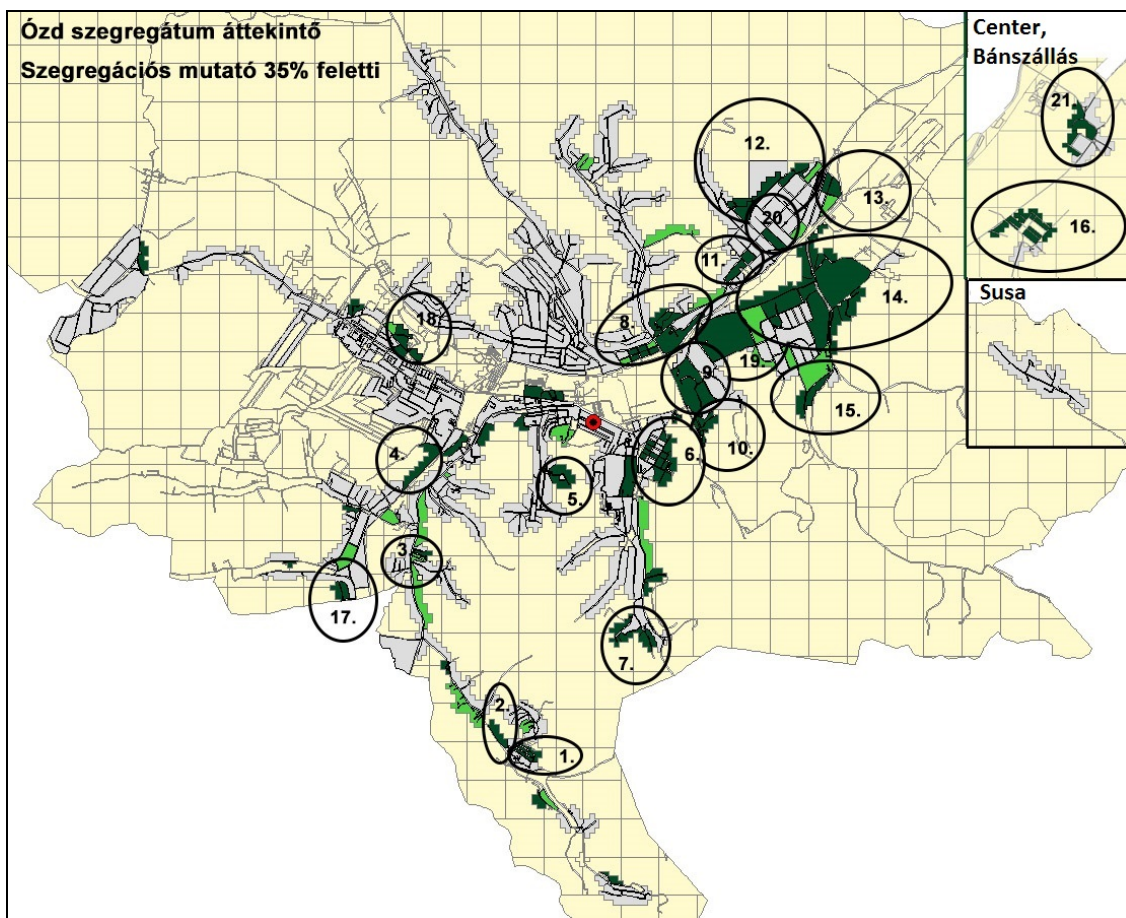
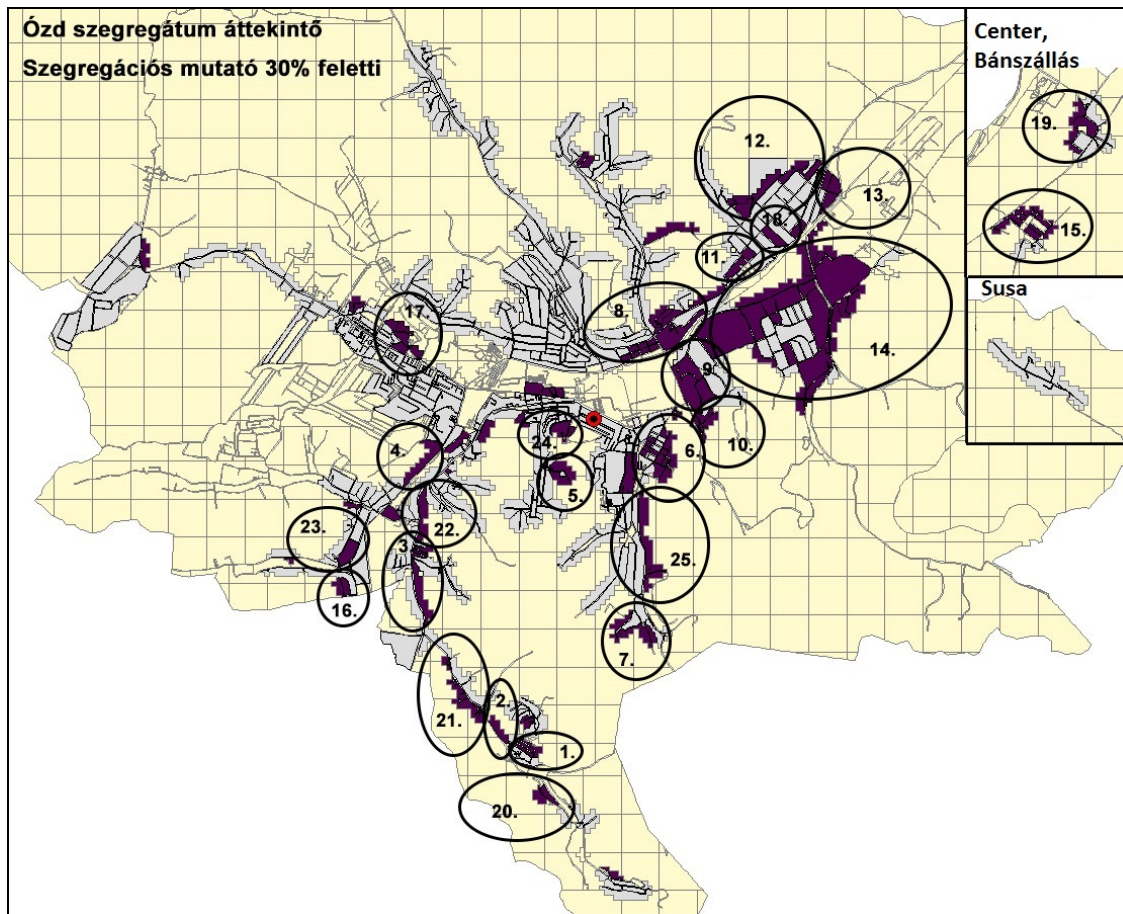

A másik áttekintő kartogram a szegregációs mutató 30%-os határértéke mellett együttesen mutatja a szegregátumokat és a szegregációval veszélyeztetett területeket. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0–29% = szürke, 30–100% = lila)

A térképek a település belterületén található szegregátumokat jelenítik meg. A külterületen található szegregátumokat térképen nem ábrázolták.

A térképek olyan területeket is megjelenítenek, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de alacsony népességszámuk, vagy intézeti háztartásban élők (pl.: kollégium, idősek otthona, hajléktalanszálló) miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

A megküldött térképeken bekarikázták azokat a területeket, amelyeken a magánháztartásokban élők száma meghaladja az 50 főt. Ezekről a területekről szegregátumonként kartogramot készítettek.

Az ábrák forrása: ITS, a KSH adatszolgáltatása alapján

1. Rózsadomb utca és környéke

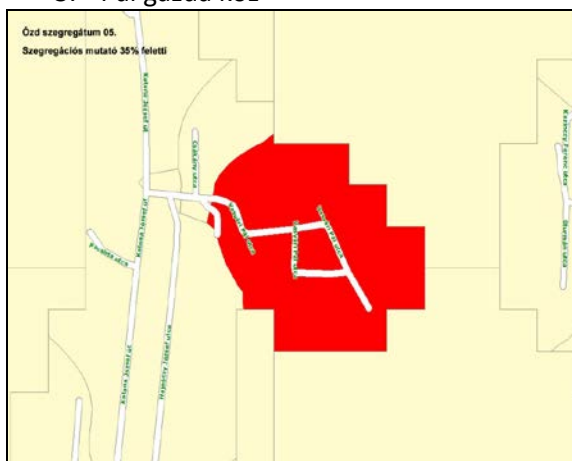
2. Somsály út

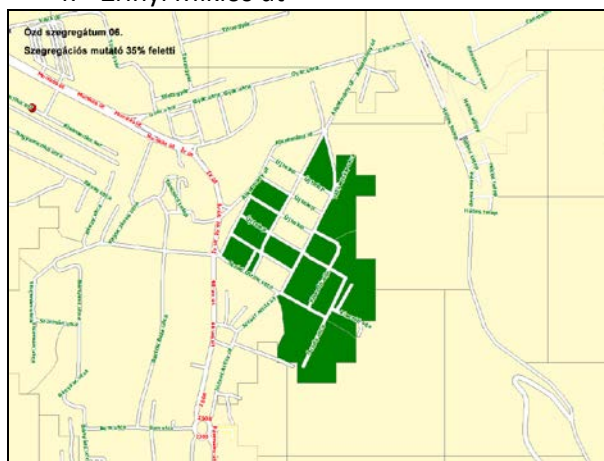
3. Pál gazda köz

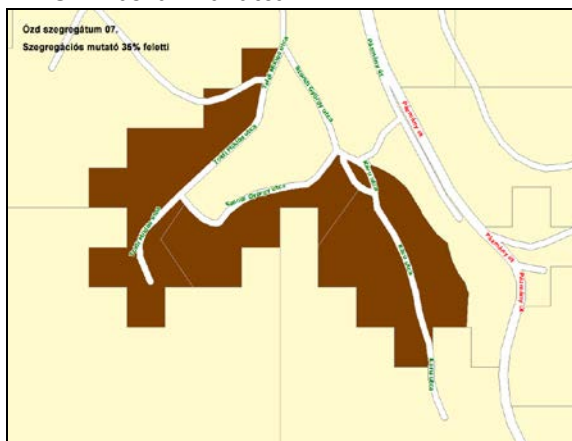
4. Zrinyi Miklós út

5. Vasvári Pál utca

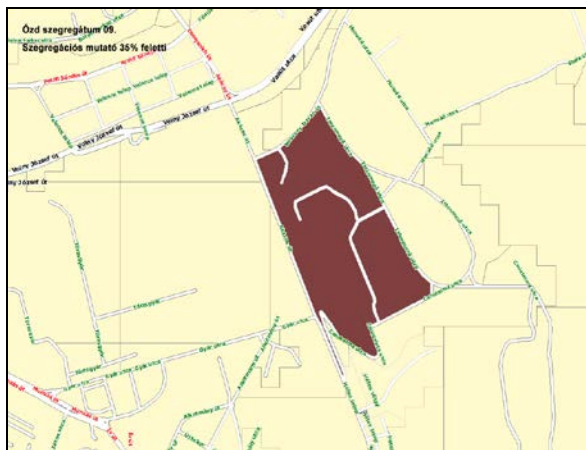
6. Óvoda utca-Kisserdó alja környéke

7. Karu utca és környéke

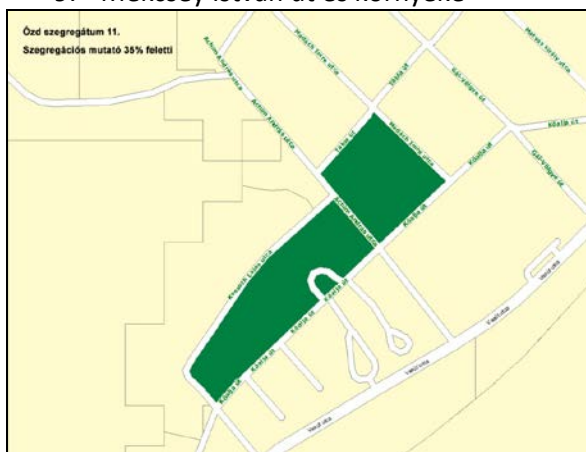
8. Velence telep

9. Mekksey István út és környéke

10. Hétes telep

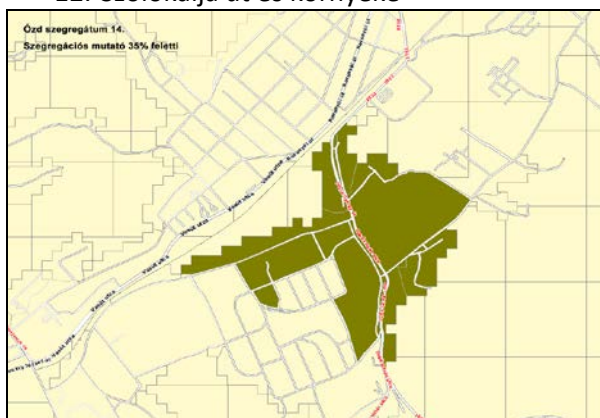
11. Kossuth Lajos út és környéke

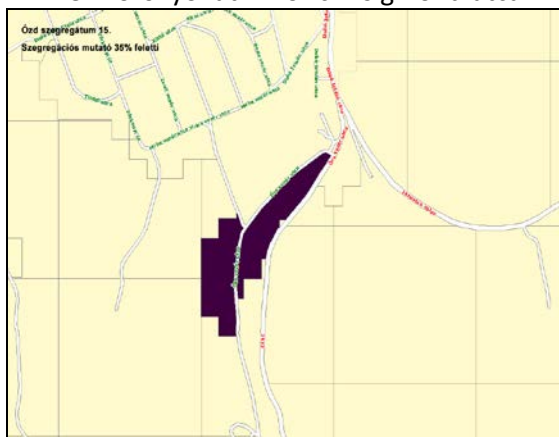
12. Szőlőkalja út és környéke

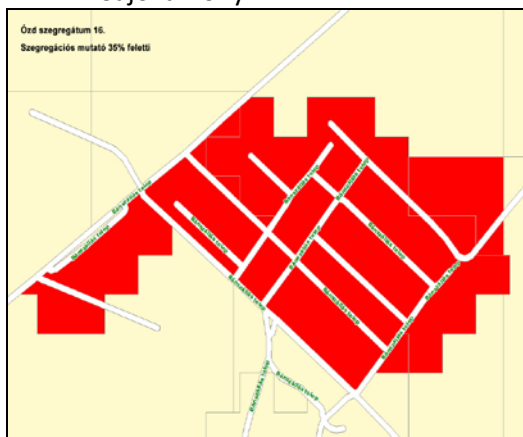
13. Rozsnyói út - Móríc Zsigmond utca

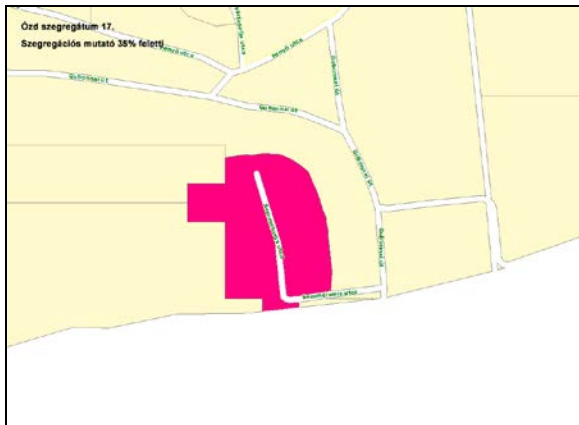
14. Sajóvárkony

15. Örs vezér utca

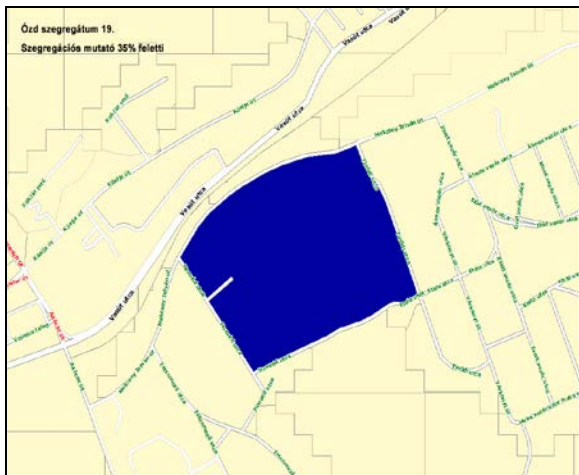
16. Bánszállás

17. Semmelweis utca

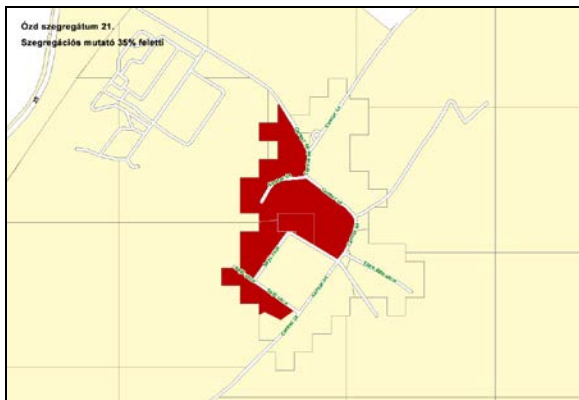
18. Bolyok

19. Honvéd – Tinódi utcák

20. Mátyás király – Hunyadi János utcák

21. Sajó utca – Center út

A szegregátumok területi lehatárolása

1. szegregátum

Rózsadomb utca – Rózsadomb utca északi része második keresztutcától – Cser utca mindkét oldala – Tölgyfa utca mindkét oldala – névtelen utca – Rendelő utca

Az állami alapadat szolgáltatásban megadott Cser és Tölgyfa utca egykor léteztek, ma már nem is látszódnak, épület maradványai sem láthatóak, elbontásra került.

2. szegregátum

Somsály út keleti része a Rózsadomb utcától a Deák útig

3. szegregátum

a Pál gazda köz mindkét oldala

4. szegregátum

Zrínyi Miklós út északkeleti része Gyergyó utcától – Zrínyi Miklós út nyugatra forduló szakasz déli része

5. szegregátum

Vasvári Pál utca Csákány utcától keletre lévő része

6. szegregátum

Óvoda utca mindkét oldala – Kiserdő alja mindkét oldala – váci Mihály utca keleti oldala – Szabó Lőrinc utca Újtelep utca sarkától északra a negyedik utcáig, keletre az első utcáig

7. szegregátum

Toldi Miklós utca nyugati része – Szondi György utca déli része – Karu utca mindkét oldala

8. szegregátum

Sziklás tető mindkét oldala – Kőalja út északi része – Szilás tető Damjanich út között – Akácos út – Velence telep első keresztutca nyugatra – Velence telep első keresztutca északra – Petőfi Sándor utca – Velence telep – Volny József út – Vasút utca – névtelen utca – Kőalja út

9. szegregátum

Mekcsey István út – Istenmező utca- Csontalma utca – Hétes telep – Akácos út

10. szegregátum

a Hétes telep és Hétes völgy területe

11. szegregátum

Kossuth Lajos utca- Achim András utca- Tábla út – Madách Imre utca – Kőalja út

12. szegregátum

Munkácsy Mihály út – Május 1. utca – Szőlőkalja út – belterületi határ – Lyukó völgy által körülhatárolt terület

13. szegregátum

Rozsnyói út és a Móricz Zsigmond utca

14. szegregátum

Dózsa György út mindkét oldala vasúttól délre – forrás utca mindkét oldala – névtelen utca – Kovács-Hagyó Gyula út mindkét oldala – Dobó István utca keleti része Jánossza völgyig – Dobó István utca nyugati oldala – Huba vezér utca – Előd vezér utca – Tétény vezér utca – Álmos vezér utca – Ond vezér utca – Előd vezér utca – Zsolt vezér utca – Mekcsey István út – Mekcsey István út északi része Tinódi utcától Dózsa György útig

15. szegregátum

Őrs vezér utca leágazó szakasza délkeleti része – Őrs Vezér utca leágazó szakasza nyugati része első keresztutcától délre

16. szegregátum

A szegregátum a város külterületén található

17. szegregátum

a Semmelweis utca észak-déli szakasza

18. szegregátum

Bolyky Tamás utca északi része Kölcsey utcától – névtelen utca – Nagy Imre út –Bolyki főút – Lehel vezér út – névtelen utca

19. szegregátum

Tinódi utca – Etele utca – Honvéd utca – Mekcsey István út

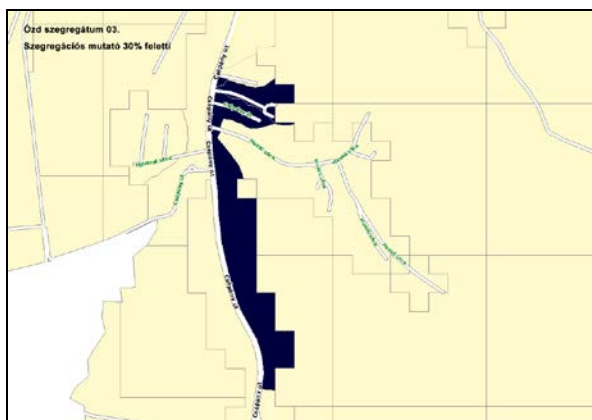
20. szegregátum

Tábla út – Hunyadi János utca – Kőalja út – Mátyás király utca

21. szegregátum

Sajó utca – Center út – belterületi határ

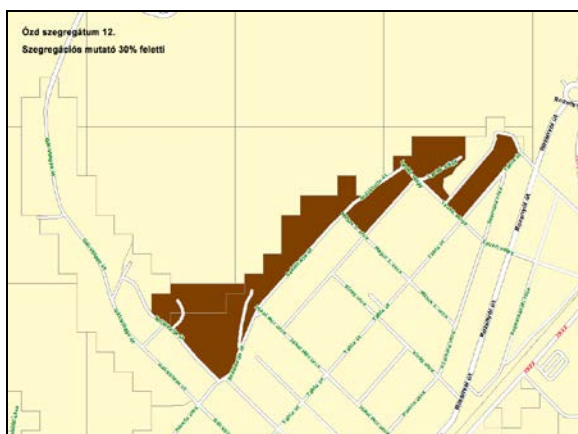
Szegregációval veszélyeztetett területek

3. Csépany út – Pál gazda köz

8. Sziklás tető – Petőfi út – Velencei telep és környéke

12. Földes Ferenc utca – Tábla út és környéke

13. Mórész Zsigmond utca és környéke

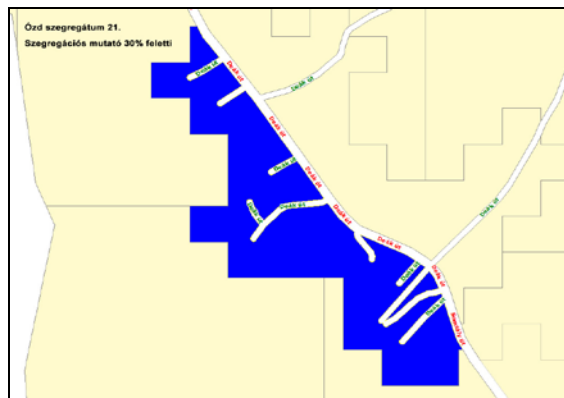
14. Dózsa György út – Dobó István – Őrs vezér utcák és környékük

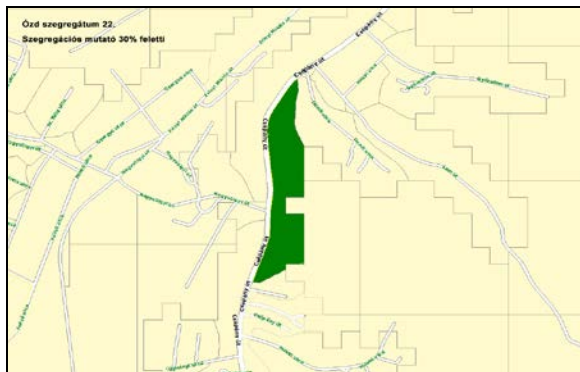
17. Bolyki Tamás utca és környéke

20. Akna utca

21. veszélyeztetett terület: Deák út

22. Csépany út

23. Nyárjasalja – Fenyő utcák

24. Radnóti Miklós utca

25. Pázmányi út – Cserdalápa utca

Szegregációval veszélyeztetett területek területi lehatárolása

3. sz. veszélyeztetett terület

Csépany út keleti része Deák útelágazástól Pál gazda közig – Pál gazda köz mindkét oldala

8. sz. veszélyeztetett terület

a Sziklás tető mindkét oldala – Kőalja út északi része Sziklás tető Damjanich út között – Petőfi Sándor út – Velence telep harmadik keresztutca délre – Velence telep első keresztutca nyugatra – Velence telep – Volny József út – Vasút utca – névtelen utca – Kőalja út

12. sz. veszélyeztetett terület

Földes Ferenc utca – Tábla út – Lyukó völgy – Munkács Mihály út – Május 1. utca – Szőlőkalja út – belterületi határ – Lyukó völgy

13. sz. veszélyeztetett terület

Rozsnyói út – névtelen utca – Móricz Zsigmond utca – Sümeg utca – Szövetkezeti utca – Móricz Zsigmond utca

14. sz. veszélyeztetett terület

Dózsa György út mindkét oldala vasúttól délre – Forrás utca mindkét oldala – névtelen utca – Kovács-Hagyó Gyula út mindkét oldala – Dobó István utca mindkét oldala – Őrs vezér utca – belterületi határ – névtelen utca – Huba vezér utca – Előd vezér utca – Tétény vezér utca – Álmos vezér utca – Ond vezér utca – Előd vezér utca – Álmos vezér utca – Várkonyi út – Etele utca – Honvéd utca – Mekcsey István út – Mekcsey István út északi része Tinódi utcától Dózsa György útig

17. sz. veszélyeztetett terület

Bolyki főút – Lehel vezér út – névtelen utca – Papp út – Bolyky Tamás utca – névtelen utca – Nagy Imre út

20. sz. veszélyeztetett terület

Akna utca Temetőtől délre eső része

21. sz. veszélyeztetett terület

Deák út nyugati része

22. sz. veszélyeztetett terület

Csepány út keleti része - a Domb utca - Márton utca

23. sz. veszélyeztetett terület

Nyárjasalja utca – névtelen utca – Fenyő utca

24. sz. veszélyeztetett terület

Radnóti Miklós utca – belterületi határ

25. sz. veszélyeztetett terület

Pázmány út keleti része a körforgalom és a Kenderszer út között – Cserdalápa utca mindkét oldala

Ózdon számtalan olyan terület is van, amely a degradálódás, a szlömösödés, a társadalmi, szociálgeográfiai és gazdasági hátrányok együttes jelenlétével jellemezhető.

A szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek részletes elemzését az ITS Helyzetértékelés munkarésze tartalmazza.

Ózdon 33 olyan terület van, ahol a szegregációs mutató meghaladja a 30%-ot, ebből 22-ben a 35 %-ot is, ezek valódi szegregátumok.

Megemlítendő, hogy a 2010-ben készült településfejlesztési koncepció és az arra épülő Integrált Városfejlesztési Stratégia a KSH 2001-es népszámlálása alapján (az Önkormányzat akkori saját adataival korrigálva) 16 szegregátumot és 17 szegregációval veszélyeztetett területet határolt le.

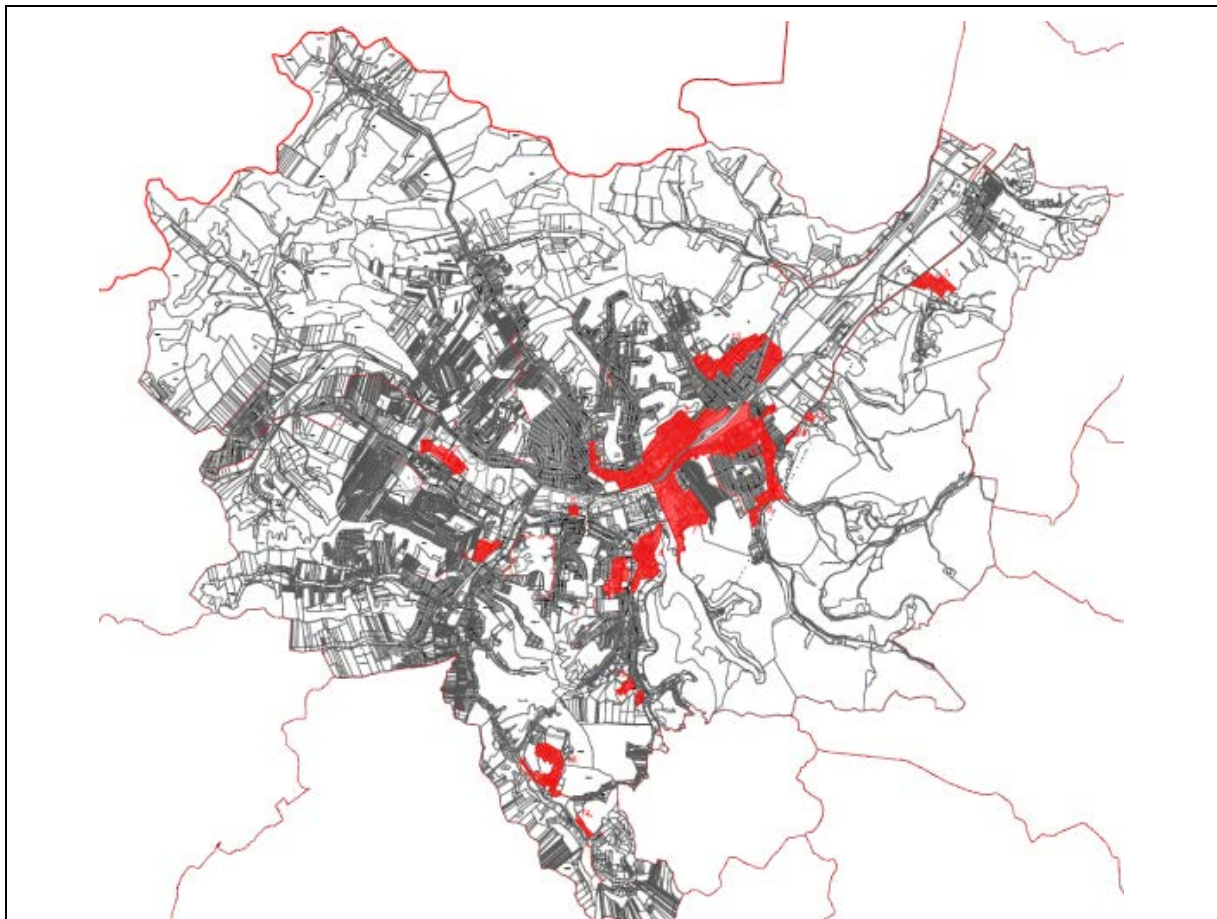
Az elmúlt egy évtizedben tehát 6 szegregációval veszélyeztetett terület vált valódi szegregátummá, annak ellenére, hogy a város erőfeszítéseket tett a szegregáció megállításának érdekében

A 2010. évben készült IVS, illetve antiszegregációs programot követően 3 program valósult meg a városban, amelynek célterületét közvetlenül a szegregátumok területe képezte. Ezek jelentősen hozzájárultak az ott élők életkörülményeinek javításához. Ezen kívül több olyan program is megvalósult, amely közvetetten érintette a szegregált területen élőket.

A Településfejlesztési Koncepció településrendezési beavatkozásokkal is javasolta megakadályozni a szegregációs problémák újratermelődését, ami a fenti adatok tükrében további intézkedéseket és időt igényel, a javasolt fejlesztések fenntartása mellett.

A barnamezős, felhagyott ipari területek ugyancsak konfliktussal terheltek, a leromlott, degradált állapot nem kedvez a város élhetőségének és imázsának sem.

Összességében kijelenthető, hogy a városközponttól keletre fekvő területek szinte összefüggő konfliktuszónát alkotnak, továbbá a somsályi völgyben és a Falutól délre elhelyezkedő szegregátumok láncolata is lassan összefüggő városrészi léptékű konfliktusterületté válik.

Ózd város szegregációval érintett területei

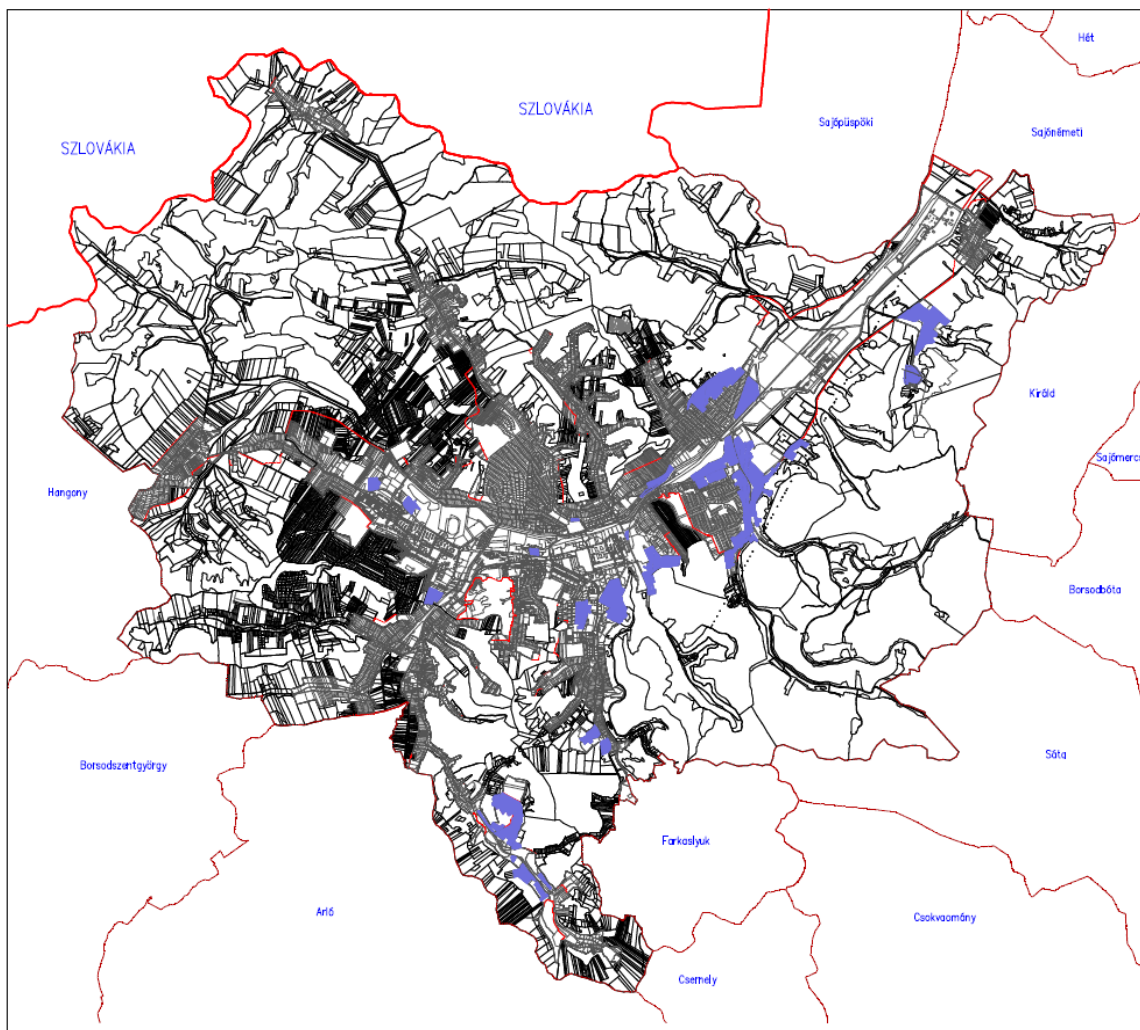
Ózd településfejlesztési koncepciója – 2010

Javaslat:

A korábbi Integrált Városfejlesztési stratégia is részletesen foglalkozott a város szegregációval érintett területeivel, melynek kihatása van a készülő Településrendezési Tervre. Az IVS - ben megadott szegregációval érintett területek csak egy szűkebb területi lehatárolása az, mely közvetlen szabályozási beavatkozást igényel. A nagyobb kiterjedésű szegregációs területek nem igényelnek településrendezési eszközökkel történő beavatkozást.

A korábbi Településfejlesztési Koncepció és az arra alapuló Településrendezési terv lehatárolta a településrendezési beavatkozást igénylő szegregációval érintett területeket, melyek beépültek a Településrendezési tervbe és a szabályozás fenntartása is indokolt. Ezek a területek az alábbiak:

1. Bánszállás telep
2. Debreceni utca- Kölcsey utca térsége
3. Velencei telep és környéke
4. Petőfi út 2-6. sz.
5. Zrínyi út családi házas övezet eleje (részleges)
6. Iparvasút utca
7. Hétes telep, Csontalma (részleges)
8. Kiserdő alja, Új telep és környezete, Bartók Béla utca (részleges)
9. Örs vezér utca és környezete
10. Sajóvárkony, Mekcsey út – Dózsa György út – Dobó utca és környezete
11. Kovács – Hagyó Gyula út vége – Berkenye utca
12. Tábla városrész (részleges)
13. Somsály (részleges)
14. Somsályfő, Akna utca
15. Karú térsége
16. Kovács – Hagyó Gyula út eleje

A településrendezési beavatkozást igénylő szegregációval érintett területek

A településrendezési beavatkozást igénylő területek esetében kétféle területet különböztetünk meg. Azokat a terület egységeket, ahol az eredeti területfelhasználási, rendeltetési szabályozás megmarad, illetve azokat ahol rendeltetésmódosításra kerül sor.

A rendeltetésmódosítással nem érintett, elsősorban a régi kolóniák területein kialakult lakóterületek esetében olyan szabályozás kidolgozását kell előirányozni, amely lehetővé teszi a területek megújulását, és megakadályozza a szegregációs problémák újratermelődését. Ez elsősorban a telekalakítás, illetve a lakásszám bizonyos fokú korlátozásával jár együtt.

Különös figyelmet igényelnek azonban azok a beavatkozást igénylő szegregációs területek, melyek a műemléki jelentőségű területen, vagy helyi területi értékvédelemmel érintett területen belül helyezkednek el, mert ott az eredeti építészeti értékek védelmére is figyelemmel kell lenni.

Azokon a szegregációs területeken ahol a Településrendezési Terv a terület rendeltetésének megváltoztatását irányozza elő, már a most hatályban lévő területrendezési terv szerint is, csak az új rendeltetésnek megfelelő funkciójú épület létesíthető. Ezeken a területeken csak az épületek állagmegóvási és karbantartási munkálatai végezhetők, bővítés nem valósítható meg. Ez hosszú távon a szegregált terület teljes megújulását irányozza elő.

A fejlesztések fő célja kell legyen szegregált területen élők életminőségének javítása, amelyet a lakhatási körülmények emelésén keresztül célszerű megvalósítani. Az érintett településrészen jelentős kiterjedésű telepi, vagy kolóniás lakókörnyezet található, amely magántulajdonban van, és alacsony komfortfokozatú, vagy a komfort teljes hiányát mutató lakóegységekből állnak. Megtalálhatóak a hagyományos telekstruktúrával a történelmi időkből fennmaradt úgynevezett

soros beépítésű lakóterületek, is, melyek jellemzője, hogy egy telken több eltérő tulajdonú lakóépület helyezkedik el.

Az önkormányzat elképzelése szerint a legrosszabb helyzetben lévő területeken ingatlanegységek egy részének felvásárlásával segítené elő, környezetüket rendezné, majd új, korszerű lakóépületeket emelne a helyükön, vagy korszerűsítené azokat, összhangban a településkép és hagyományos értékek védelmével.

Barnamezős, felhagyott ipari területek ugyancsak konfliktussal terheltek, a leromlott, degradált állapot nem kedvez a város élhetőségének és imázsának sem, ezek rekonstrukciója és életre keltése feladata a városnak.

Ki kell emelni, hogy egyes szegregált területek műemléki jelentőségű területeken jelennek meg, illetve helyi területi és egyedi védelmet is élveznek, így a szegregációval érintett területek revitalizációjakor az értékvédelemmel összhangban kell cselekedni.

Összefoglaló javaslatok:

A település társadalmával kapcsolatos kiemelt célként a társadalmi folyamatok irányítását és az életminőség javítását határozhatjuk meg. Ezen belül részcélként jelentkezik a helyi közösség építése, a foglalkoztatás növelése, és az életminőség javítása. Fontos, hogy erősödjön a település népesség megtartó ereje, erősödjön az itt lakók helyi identitása, településhez való kötődése, növekedjen a település társadalmi befogadó képessége és szociális biztonsága, valamint növekedjen a helyi foglalkoztatottság.

A cél érdekében közösségfejlesztési folyamatokat szükséges kezdeményezni, és megvalósítani. Közösségfejlesztő módszer a lakosság aktív bevonása közösségi felmérés, beszélgetés, interjú révén. Szükséges egy közösségi felmérés eredményeire épülő helyi cselekvési terv készítése, amely a településen élők szükségleteit, saját jövőjükre, településükre vonatkozó elképzeléseit tartalmazza, és aminek megvalósításában a lakosok aktív szerepet is vállalnak. Meg kell teremteni a helyi nyilvánosság fórumait (honlap, közösségi oldal, nyomtatott, illetve elektronikus újság, hírlevél; hirdető táblák, hirdető oszlopok, információs felületek), a meglévőket folyamatosan fejleszteni, karban tartani szükséges. Tájékoztató, közösségi információs pontokat kell kialakítani.

A közösségfejlesztés érdekében szükséges:

- **a helyi hagyományok feltárása** (helyi hagyomány, közös ünnep, jeles napok, ünnepi szokások, hagyományéltetés, identitáskeresés, ünnepi szimbólum, közösségi önreprezentáció, közösségi emlékezet): a közösség bevonásával és aktivizálásával a jelenlegi helyi társadalom számára is releváns ünnepi hagyományok összegyűjtése, hiteles feltárása, jelen helyzethez történő adaptálása azzal a céllal, hogy a jeles napokhoz kötődő események újbóli megszervezése által erősödjön a helyiek identitástudata;
- **a helyi értékek feltárása**, mely az értékek felismerését és dokumentálását, azok rendszerezését, szakszerű feldolgozását és közzétételét szolgálja. Az értékfeltáró és értékőrző tevékenység széleskörű, helyi összefogáson alapuló közösségi folyamat. A helyi értékek közös védelme erősíti az összetartozás tudatot.
- **a helyi történelem feltárása**, a mindennapok megörökítése. A helyi lakosok, a könyvtárak, muzeális és közművelődési intézmények bevonásával helytörténetet kutató közösségek alapítása, működtetése; „falukönyv”, közösségi kalendárium készítése; helyi események adatbázisának építése; helytörténeti, helyismereti, népismereti tábor, helyi szellemi kulturális örökség feltárása, bemutatása.
- **a közösségi eredmények** (esemény, akció, projekt, folyamat, „dolog”) bemutatása, mely a település polgárainak, közösségeinek tevékenysége, együttműködése keretében a közösségfejlesztési folyamat eredményeként, következtében, illetve keretében valósul

meg. Az elért közösségi eredmény a bemutatás, kiállítás során helyi nyilvánosságot kap, ezáltal mások által is megismerhetővé válik;

- **a közösségi kiállítás** a lakosság megszólításának és bevonásának egyik módszere. A helyi kultúrára, helytörténetre, tradícióra, teljesítményre (egyéni vagy közösségi), természeti és társadalmi értékekre, közérzetre, az egyén és közösség kapcsolatára, a helyi identitás tartalmára koncentrál, és a közösség aktivitásáról, pillanatnyi önértelmezéséről ad releváns visszajelzést a közösségnek. Célja a helyi cselekvők körének szélesítése, kreativitásának kibontása; generációk közötti együttműködés erősítése.
- **a művelődő közösségek** (pl.: olvasóköri, múzeumbaráti kör, helytörténeti egyesület, amatőr és népművészeti klubok, szakkörök, film- és könyvklubok) megszervezése, működésének szakmai támogatása; tanulókörök, képzési fórumok megszervezése, működésének szakmai támogatása;
- **a helyi közösségi** események, programok támogatása, megszervezése, megvalósítása a közművelődési, muzeális, könyvtári, intézmények, kulturális szervezetek bevonásával:
 - települési ünnepek, ünnepnapok, jeles évfordulókkal kapcsolatos események megvalósítása;
 - közösségi találkozók szervezése (pl.: elszármazottak találkozója, közös névnapok, újszülöttek napja stb.);
 - helyi hagyományokra, szokásokra épülő tematikus események, programok, helyismereti kiállítások megszervezése;
 - hagyományos és online civil, vállalkozói fórumok, közösségi rendezvények, szervezése;
 - közösségek szomszédolása (szomszédos közösséget megismerő közös tevékenységek szervezése) egy alkalom a találkozásra, információgyűjtésre;
 - generációk közötti tudásátadáshoz kapcsolódó rendezvénysorozatok;
 - ismeretterjesztő előadássorozatok;
 - egyéb kulturális programok, programsorozatok.

A társadalmi szervezetek (egyházak, civil szervezetek) létrejötte, működése önmagában is fontos cél, hiszen ezek a szervezetek olyan közösséget biztosítanak az emberek számára, ahol lehetőség nyílik az értékek átadására, társadalmi kapcsolatok ápolására – nemcsak a szervezet közösségén belül, hanem azon kívül is. Fontos feladat a nevelési intézmények, civil szervezetek és egyházak családi értékeket közvetítő tevékenységeinek támogatása, jogszabályi kereteinek biztosítása. A kulturális hagyományok, értékek átadásának erősítése elsősorban a társadalmi összetartozást és fenntarthatóságot erősítik.

A helyi foglalkoztatottság növeléséhez szükséges

- A helyi gazdaság élénkítése, vállalkozásbarát környezet megteremtése, új vállalkozások betelepítése.
- A gyorsan változó technológiák korában a munkapiaci státusz megőrzéséhez, illetve növeléséhez elengedhetetlen a tanulásban testet öltő folyamatos alkalmazkodás, az életen át tartó tanulás melletti elköteleződés. A rendelkezésre álló munkaerő képzettsége az egyik legfontosabb szempont a magas hozzáadott értékkel bíró befektetések tekintetében.
- Szükséges a foglalkoztatottsági szint emeléséhez hozzájáruló vállalkozások emberi erőforrás-szempontú támogatása és a munkaerőigények kielégítéséhez szükséges piacképes és/vagy felzárkóztató képzések, átképzési lehetőségek biztosítása.
- Figyelmet kell fordítani a szociálisan leszakadó, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásának segítésére, pénzügyi forrásokat kell teremteni közfoglalkoztatási programok által támogatott képzések keretében megvalósítható munkaerő képzési támogatásra. A közmunkaprogram fejlesztése által csökkenteni szükséges az alacsony iskolai végzettségűek számát. A mezőgazdasági program kiszélesítésével lehetőség kínálkozik

nagyobb létszámban bevonni munkanélkülieket, illetve tartósabban lehet őket foglalkoztatni.

- Figyelmet kell fordítani a barnamezős iparterületek rekonstrukciójára és a helyi ipar felélénkítésére és új iparágak megteremtésére a meglévő értékeken alapulva.

Az életminőség javításához szükség van

- Az egészség megőrzésére, mely hozzájárul a halandóság csökkentéséhez.
Cél a betegségteher túlnyomó részét adó, jelentős mértékben az életmódtól függő krónikus nem fertőző megbetegedések számának csökkentése, az egészségkockázatos magatartási formák arányának, valamint a környezeti kockázati tényezők mérséklése.
- Az egészségtudatos magatartás társadalmi-gazdasági helyzetfüggő egyéni választás. Az egyének az egészségtudatos magatartással a saját, valamint társadalom többi tagjának jólétére is pozitív hatással lehetnek. Ennek elemeit képezheti például az egészséges táplálkozás, a rendszeres sportolás, vagy a prevenció programokon és szűréseken való részvétel.
- Az egészség megőrzésének leghatékonyabb módja a megelőzés, és a különböző szintereken zajló egészségfejlesztés. Mindez lehetővé válhat az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek terjesztésével, az egészséget javító szabadidős elfoglaltságok támogatásával.
- Az Önkormányzat, amit tehet, hogy fenntartja az alapfokú egészségügyi ellátását, valamint az ellátáson belül egészségmegőrző programokat szervez, és biztosítja a prevencióhoz szükséges feltételeket (szűrővizsgálati lehetőségeket).
- a település egészséges környezetének megteremtésére és fenntartására, mely biztosítható:
- egy ökológiai elvek alapján működő egészséges épített környezet létesítésével és felelős fenntartásával, az erőforrások hatékony kihasználásával,
- az épületek energiahatékonyágának javításával,
- rendezett közterületek kialakításával, a zöldfelületek fejlesztésével,
- a szegregált lakókörnyezet felszámolásával, ezen leromlott településrészek fejlesztésével, felzárkóztatásával, az ott élő hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek javításával, szegregált élethelyzetek felszámolására irányuló komplex programokkal
- az alapellátást nyújtó önkormányzati intézmények infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztésére, ezáltal a szolgáltatások minőségének és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatására, a helyi közösségi szolgáltatások fejlesztésére
- szociális biztonság megteremtésére, bűnmegelőzési-, közlekedésbiztonsági programok szervezésével, jogkövető magatartás alkalmazásával
- a turisztikai vonzerőben rejlő potenciál kibontakoztatására
- az embert érő környezeti terhelések csökkentésére, tudatosságnövelésre
- Az emberi egészséget és életminőséget veszélyeztető kibocsátásokat korlátok között kell tartani, azokat megfelelően szabályozni szükséges.

7.1.3 Intézményi ellátottság változása

A város viszonylag sok funkciót lát el, alapvetően nagyságából és népességszámából fakadóan kell biztosítania ezeket a funkciókat. Ózd által ellátott feladatok, illetve a város által biztosított szolgáltatások, funkciók lényegesen gazdagabbak, mint egy kisebb kistérségi központ esetében. A város alapvető közszolgáltatások közül szinte mindent biztosít a város és a kistérség lakói számára. Így az oktatás terén több óvoda működik a városban, szintén sok az általános iskola és a középfokú oktatási intézmények száma is magas. A szociális és egészségügyi intézmények terén is gazdagnak nevezhető a város, kórháza és szakrendelő intézete van, fejlett a háziorvosi ellátó hálózattal is rendelkezik.

A városban természetesen közigazgatási ügyintézés is folyik, ezek egy része csak a város lakosságát szolgálja, míg bizonyos közigazgatási funkciót a kistérség teljes lakosságát érintik. Többek között városi bíróság, ügyészség, okmányiroda, Társadalombiztosítás, NAV, valamint a kistérségi központ is

a városban található. Közbiztonsági szervezetek is találhatók Ózdon, ilyen a Városi Rendőrkapitányság

A város jelentős foglalkoztató is. A régebbi nagy foglalkoztatók megszűnése után a városban és térségében mind a mai napig komoly problémát okoz a munkanélküliségi helyzet, ami nehéz helyzetbe hozza az alacsony státuszú rétegeket. Azonban nagyobb cégek megjelenésével mérséklődik ez a probléma, bár még mindig a város és a térség fejlődésének legjelentősebb problémája ez. A legnagyobb foglalkoztatók többsége az iparban alkalmazza a munkaerőt. A munkanélküliség mérséklődése csak abban az esetben várható, ha egyrészt befektetők által munkahelyek létesülnek, másrészt pedig folytatódik az egyes szervezetek által megvalósított átképzések, illetve piacképesebb szakmák tanítása.

Javaslat:

A település humán infrastruktúrájának fejlesztése a településen élők, a helyi társadalom életminőségének javítását szolgálja, ugyanúgy ahogyan a település társadalmánál már megfogalmazásra került. Kiemelt részcélként fogalmazhatjuk meg a szociális ellátások fenntartását, fejlesztését, a betegségmegelőzés kiemelt kezelését, az idősellátás fejlesztését a kínálat bővítésével. Az egészségügyi ellátás keretében figyelmet kell fordítani az egészségügyi intézményrendszer és szakellátás fenntartására, bővítésére.

Fontos önkormányzati feladat a közmunkaprogram fenntartása is.

Az intézményi infrastruktúra további fenntartható fejlesztésével, ezen belül az oktatási, a kulturális, az egészségügyi, szociális, sport és szabadidős és egyéb infrastruktúra fejlesztésével javul az életminőség és a település népességmegtartó képessége.

7.1.4 Gazdaság

A gazdaság általános jellemzői

Ózd az ország és Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi határvidékén helyezkedik el, a nagyobb gazdasági centrumoktól (a fővárostól és a megyeszékhelyeket tömörítő belső és külső városi gyűrűktől) jelentősebb távolságra van. A periferikus helyzet miatt a település gazdasági súlya lakosságszámához viszonyítva alulértékelt, a magasabb hozzáadott értéket biztosító ágazatok alig vannak jelen.

Ózd már az 1930-as években az ország egyik legnagyobb iparközpontja volt. Az 1950-es években jelentős iparszerkezeti váltás következett be, a várost és térségét a nehézipar túlsúlya jellemezte. Ózd és térsége a rendszerváltásig fejlődő város és térség volt, a kohászatnak és a bányászatnak köszönhetően. Magyarország legnagyobb kohászati központjai Ózd, Diósgyőr és Dunaújváros voltak. Mindhárom városban a kohászat tízezer embert foglalkoztatott.

A rendszerváltás utáni gazdasági szerkezetváltás, a nehézipar leépülése, a kohászat, acél- és gépipar válságának tovagyrúzása Ózdot és térséget jelentősen megviselte. A vas és acélipar válsága az észak-magyarországi városokban fejtette ki hatását, de igazán súlyossá akkor vált, amikor az állam is kihátrált. Cégeket számoltak fel, vagy privatizálták és racionalizálták, ami rendszerint tevékenységek leépítésével, a munkaerő egy részének elbocsátásával járt együtt. A rendszerváltást követően gyors ütemben épültek ki a piaczgazdaság helyi intézményei. A nehézipari ágazatoknak az 1990-es években megkezdődött tartós visszaesése következtében a város környezeti állapotát meghatározó nehézipari üzemek leálltak, az Ózdi Hengermű Kft. 2001-ben zárt be.

A korábban ugyancsak jelentős szénbányászat a készletek kimerülése, és kifejtésük gazdaságtalanná válása miatt szintén bezárt, tovább sújtva ezzel a térség munkanélküliségi helyzetét. A nehéziparhoz szükséges kőszénbányászat mintegy 12.000 embert foglalkoztatott korábban.

A kohászati alapanyag feldolgozást, fémmegmunkálást végző cégeknek még mindig jelentős szerepük van a város gazdasági struktúrájában. Kiemelten fontos a német Max-Aicher vállalatcsoport tagja, a mini acélműként működő Ózdi Acélművek Kft. Az ÓAM Ózdi Acélművek KFT.

Ózd Város Településfejlesztési Konceptiója és Településrendezési Eszközeinek felülvizsgálata

Magyarország kiemelkedő, korszerűen felszerelt, melegen hengerelt betonacélt, köracélt, hengerhuzalt és hegesztett betonacél-síkhálót gyártó és értékesítő üzeme. Az ÓAM Kft. a 150 éves hagyományokkal rendelkező ózdi acélipar folytatójának tekinthető.

Az 1990-es évek elején bekövetkező gazdasági szerkezetváltás, a nehézipar leépülése Ózdot és a térségét érzékenyen érintette, a város és vonzáskörzete elvesztette korábbi gazdasági súlyát. Az elmúlt húsz évben az ipar foglalkoztató szerepe dinamikusan csökkent, az egykori nehézipari vállalatok megszűntek. Pozitív változás azonban, hogy a város gazdasági szerkezet váltásának fő iránya az elektronikai-összeszerelő ipar felé tolódott, így a műszer és elektronikai ipar jelentős szerepet tölt be a város életében, amely a térség húzó gazdasági ágazatává alakult. Ózdon több nagy és középvállalkozás található ezekben az ágazatokban, amelyek egyben a legnagyobb foglalkoztatói a térségnek. Megyei viszonylatban alacsony a térségben a vállalkozói sűrűség, alacsony fokú a helyi tőkeakkumuláció és tőkehiány jellemzi a helyi vállalkozásokat országos összehasonlításban.

- A város gazdasági szerkezete torz. A mezőgazdaság szerepe a város gazdaságában alacsony szerepet tölt be, hiányoznak a helyi termékek.
A helyi termékek előállítás, termelése terén ennek a problémának az enyhítése érdekében az Önkormányzat közfoglalkoztatás keretében az elmúlt években sokat tett. A termékeket a helyi intézmények hasznosítják, illetve értékesítésre kerülnek.
- A város kiterjedt és széleskörű üzleti infrastruktúrával rendelkezik. Probléma azonban, hogy a jelenleg magántulajdonban lévő ipari területek infrastrukturálisan folyamatosan leépültek az elmúlt két évtized alatt. Az ipari park, amely az egykori kohászati gyár területén jött létre, a várostest közepén helyezkedik el, ahol a természetesen organikus módon nőtt város településközpontja lehetne. A gyártelep valaha katalizátora volt a település fejlődésének, a mai korra viszont a településfejlődés akadályává vált, így szükséges funkcióváltását sürgetni. Az Ózdi Ipari Park nagyobb volumenű ipar megtelepedésére, mára már nem alkalmas. Az ipari park döntően elaprózódott magántulajdonú területekből áll, igen kedvezőtlenül a város központjához közel helyezkedik el. Ez egy rehabilitálatlan barnamezős terület, és jövőbeni rehabilitációjára sincs esély. Súlyos problémát jelent, hogy a telephelyet kereső cégek a barnamezős területek hasznosítására kevésbé motiváltak, ráadásul a talajszennyezés elhárításának költsége is jelentős összeget emészt fel, mindezek hatására a megtérülés bizonytalan.
- A helyi gazdaságfejlesztés szempontjából az egyik legnagyobb problémát a kedvezőtlen közlekedési kapcsolatok jelentik. A város közlekedés földrajzi adottságainak kiaknázását nehezítik a rossz közlekedési kapcsolatai, amely nehezíti a befektetők vonzását. A közúti közlekedési feltételek alakulása szoros kölcsönhatásban van az adott térség gazdasági helyzetével, mert a vonalas infrastruktúra fejlettsége, ezáltal a térség elérhetősége releváns hatással van a belföldi és külföldi befektetések alakulására.
- Az évszázados tradicionális ipari munkakultúrának köszönhetően Ózdon korábban jelentős szakképzett munkaerő állt rendelkezésre, azonban az ipar leépülése során ez az adottsága romlott.

A járási és megyei átlagnál alacsonyabb a mezőgazdaságban működő vállalkozások részesedése, ami a település fekvésével, környezetével és gazdasági lehetőségeivel egyaránt összefüggésben van. Az ipari termelést folytató működő vállalkozások terén a város jelentős helyzeti energiával büszkélkedhet, amely a település ipari múltjára, hagyományaira épül, és az itt felhalmozódott szakértelemre támaszkodik. A szolgáltatások szerepe a városon belül jelentős, Ózd rendelkezik nagyobb vonzást biztosító lakossági és egyéb szolgáltatásokkal.

A humán erőforrás-ellátottságának mennyiségi oldala erős, remélhetőleg a minőségi oldalában is javulás várható. A közeli városok fejlett oktatási-képzési intézmény-rendszere kedvező feltételeket kínál a minőségi fejlődés generálására. Hátrányként kezelendő a vándorlási veszteség, mely a képzetlenebb rétegek körében jellemző leginkább.

Problémát jelent a mélyszegénységben élők helyzete, és az hogy a legtöbben alulképzettek, alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, ebből adódóan nehéz a munkához jutásuk. Az Önkormányzat évről évre szembesül azzal a feladattal, hogy az alacsony iskolai végzettségűek helyi foglalkoztatására szinte csak a közmunka keretében van lehetőség.

A humán erőforrás tehát minőségi fejlesztésre szorul, illetve a gazdasági szereplők igényeihez igazítandó. A megye fejlett oktatási-képzési intézményrendszere lehetőséget teremt a munkaerő minőségi jellemzőinek javításához. Fontos a szociálisan leszakadó csoportok felzárkóztatásának segítése, valamint az esélyegyenlőség javítására szolgáló személyi, tárgyi, infrastrukturális háttérfeltételek biztosítása.

Alulhasznosított barnamezős területek

Ózdon jelentős számú olyan terület van, amely korábban gazdasági hasznosítás alatt állt, részben jelenleg is ezt a besorolást élvezi, ugyanakkor tényleges gazdasági funkció nem, vagy csak korlátozottan található meg. A korábbi infrastruktúrának csak töredékét használják.

Barnamezős területek az alábbiak:

- A volt Törzsgyár területe a város legnagyobb, központi fekvésű barnamezős területe.
- Halna (I) meddőhányó salak lerakó a volt Törzsgyártól délre fekvő völgyben,
- Halna (II) salaklerakó az Ózdi Acélművektől a Centerig elnyúlva,
- A rendező pályaudvar jórészt elbontott vágány-hálózatával
- A volt Oxigéngyár
- Volt trafóállomás
- A Zrínyi Miklós utcában lévő volt iparvasúti átrakó, később géptelepként működött,
- Sárli telep északkeleti része
- Sárli telep a volt Profil üzemi terület

A Törzsgyár területén kialakított Ózdi Ipari Park nem rehabilitált barnamezős terület, részletes bemutatását az ITS megalapozó vizsgálata tartalmazza.

Ózd Város Önkormányzata az ipari örökségre alapozva saját projekttel kapcsolódott a városközpontban lévő barnamezős, funkcióvesztett iparterületek funkcióváltásához és megújításához, amely szintén a gazdaságélénkítést szolgálja. Állami támogatással jött létre az Ózdi Gyártörténeti Emlékpark. A projekt a volt Vasgyár területén egy Ipari Skanzen kialakítását és a már meglévő OMI Városi Múzeum felújítását, programkínálatának szélesítését valósította meg.

A projekt illeszkedik a MANDA keretében megvalósult elemekhez, valamint ahhoz a koncepcióhoz, hogy az iparterület folyamatosan alakuljon át funkciókkal ellátott közösségi térré. A projekt a meglévő ipari örökségre és kulturális hagyományokra épülő kulturális turisztikai kínálat kialakítása volt, munkahelyteremtés, új megélhetési mód biztosítását, a régió attraktivitásának növelését szolgálja.

A Sárli telep rekonstrukciója, megújítása elkezdődött a városközpont területi bővítésével, azonban még mindig jelen vannak a barnamezős területek is.

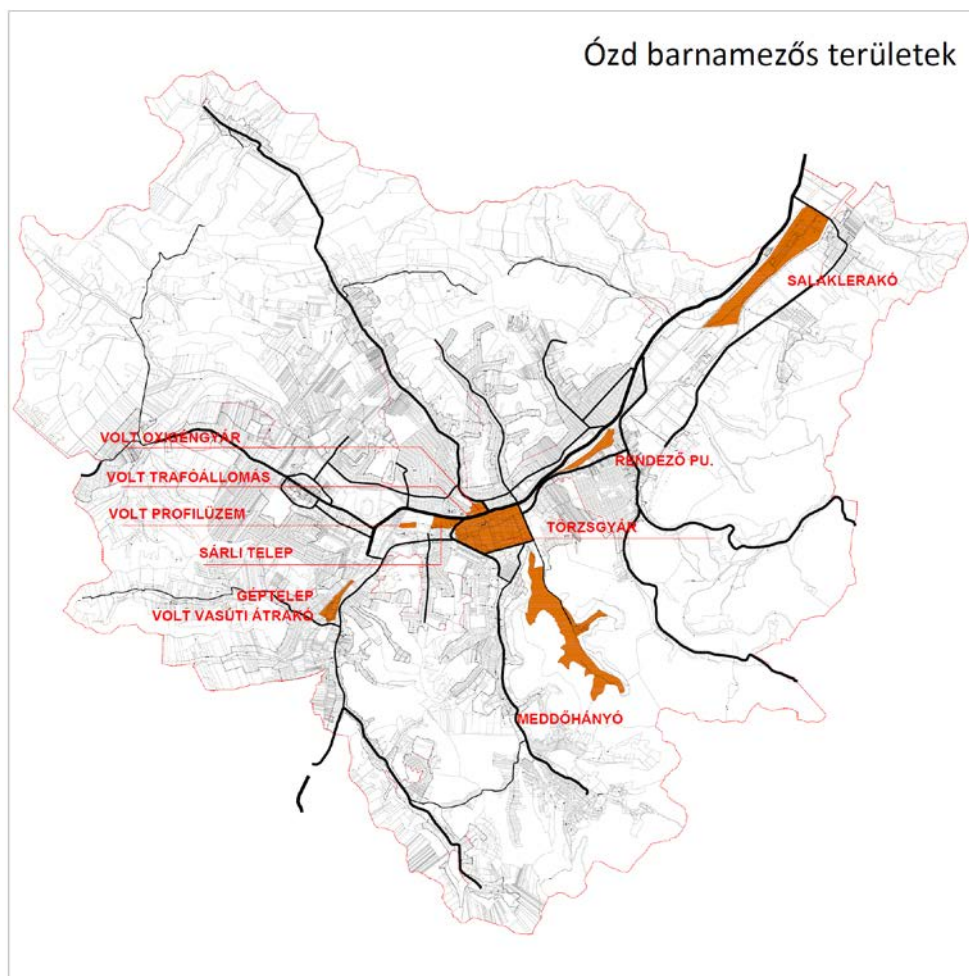
Ózd korábbi ipari hagyományai napjainkban lehetőségekből erősekké válva segíthetik a település fejlődését. A forráshiány következtében bezárt bányüzemek kiaknázatlan erőforrást jelentenek jelenleg is.

A nagyszámban rendelkezésre álló munkaerő elsősorban a könnyűipari beruházók számára jelent előnyt. A város földrajzi elhelyezkedéséből adódóan a logisztikai vállalkozások számára kedvező telephelyeket kínál. Az élelmiszeripari üzemek számára a település a magas lakosságával

állandó keresletet biztosít. Befektetési lehetőségek Ózdon: nehézipar, könnyűipar, élelmiszeripar, logisztika, kreatív ipar, turizmus, környezetvédelmi ipar.

A gazdasági fejlődés egyik kulcsfontosságú tényezője a térségbe áramló működő tőke nagysága, amely nemcsak a munkahelyteremtés, hanem a technológiai transzfer és a beszállítói kapcsolatok szempontjából is kiemelkedően fontos. A befektetői érdeklődés felkeltésének, a befektetés-ösztönzésnek elengedhetetlen előfeltétele az, hogy a kistérség olyan telephelykínálattal rendelkezzen, amely képes kielégíteni a befektetői igényeket.

A telephelyet kereső cégek a barnamezős területek hasznosítására a legtöbb esetben kevésbé motiváltak. A városközpont közel eső területek telekára viszonylagosan magas, ráadásul a talajszennyezés elhárításának költsége is jelentős összegeket emészthet fel. A barnamezős területek megtérülése sokkal rosszabb, mint a zöldmezős területeké.

A város barnamezős területei a helyzetértékelés kiegészítése tervanyagból Forrás: saját szerkesztés

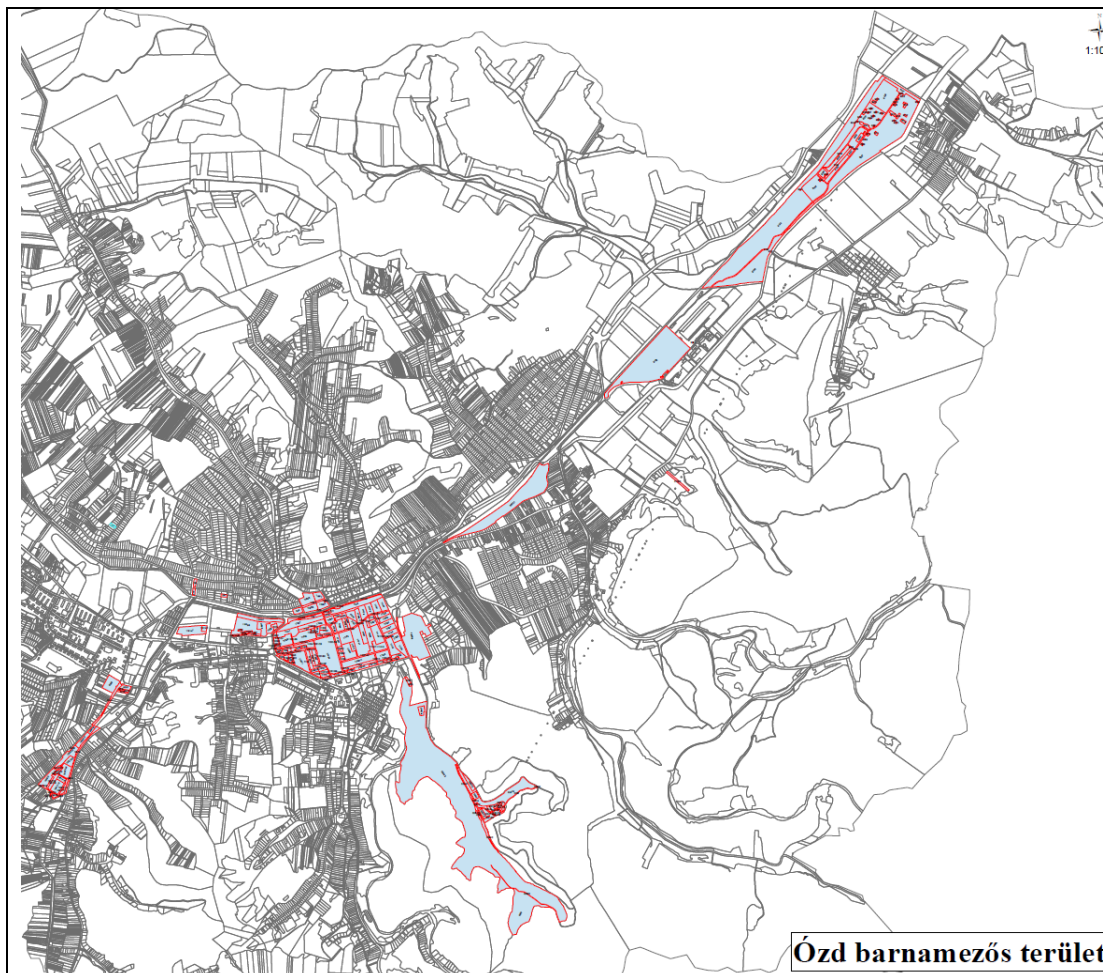
A barnamezős rehabilitáció segítséget ad a városok környezetbarát módon való újjáélesztésére, a zöldterületek megóvására, a környezetvédelmi és a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére. A rehabilitációt végző vállalkozások számára üzleti lehetőséget biztosít, mellyel a helyi vállalkozások megerősödése is segíthető. Eredményeként mérsékelik a szociális és környezeti problémákat, csökkenhet az elhagyott ingatlanok száma, nő a foglalkoztatás és az adóbevételek mennyisége.

Magyarország kormánya 2019. július hónapban kérelemmel fordult az Önkormányzatokhoz, mert frissíteni kívánják a rendelkezésükre álló adatbázisokat a barnamezős iparterületek vonatkozásában.

Az EBR42 Önkormányzati Információs Rendszeren belül, az Egyedi Adatgyűjtések között a Barnamezős területek felmérése - 2019 néven elérhetővé vált a városban lévő, nyilvántartott barnamezős területek listája, melyet a felkérés alapján a vizsgálati munkarész óta eltelt időben pontosításra került, és térképi ábrázolása is megtörtént, kiegészítve a helyrajzi számos listát.

Ózd Város Településfejlesztési Konceptiója és Településrendezési Eszközeinek felülvizsgálata

ÓZD VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

A város barnamezős területei a helyzetértékelés kiegészítése tervanyag után kiegészített adatbázis szerint
 Forrás: saját szerkesztés

Javaslat:

Ózd számára a legfontosabb kérdés a foglalkoztatási, munkaerő-piaci krízis mérséklése, ennek érdekében a legfőbb cél a munkahelyteremtés és a meglévő munkahelyek megőrzése. Ózd város integrált településfejlesztési stratégiájában a legfontosabb középtávú városi célnak a gazdasági szerkezetváltás és az ipartelepítés ösztönzése, üzleti környezetfejlesztés és az alternatív gazdaságfejlesztés tekinthető, amely közvetlen hatással lehet a foglalkoztatás bővítésére. Ez azonban egy rendkívül komplex célterület. A legfontosabb gazdaságfejlesztési feladat a kínálatfejlesztés, vagyis a város által nyújtott gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők parallel fejlesztése.

Fejlesztési prioritások és beavatkozási területek:

- Ipartelepítéshez szükséges ingatlankínálat fejlesztése
 Az ipartelepítéshez szükséges ingatlankínálat fejlesztése keretében elsősorban befektetés-ösztönzésre alkalmas területek kialakítása történik. Ez a fejlesztési prioritás két különböző alternatíva keretében valósítható meg:
Versenyképes a befektetői igényeket kiszolgáló zöldmezős iparterület létrehozása, amely alkalmas ipartelepítésre: Ózd számára komoly problémát és gazdaságfejlesztési gátat jelent, hogy az önkormányzat tulajdonában nincs ipartelepítésre alkalmas terület. Másrészt problémát jelent, hogy a várost behálózó barnamezős területek nagy része alkalmatlan vagy nem rentábilis új befektetések vonzására. Egy zöldmezős önkormányzati iparterület kialakítása tekinthető a legfontosabb középtávon megvalósítandó feladatnak, amely orvosolja ezeket a problémákat.

A város területén lévő, barnamezős területek rehabilitálása és gazdasági újraélesztése: Elsősorban azoknak a barnamezős, egykori ipari használatban lévő területeknek a fejlesztése, amelyek még alkalmasak gazdasági hasznosításra. Tekintve, hogy a város barnamezős területeinek nagy része szennyezett, igen költséges a kármentesítése. A város területén lévő barnamezős területek rehabilitálása és gazdasági újraélesztése érdekében szükséges a befektetésre alkalmas barnamezős területek számbavétele, szükség esetén kármentesítésének segítése és gazdasági célú rehabilitálása. A városi barnamezős területek, rozsdaovezetek rehabilitációja, amely hozzájárul gazdasági szereplőket célzó, a vonzó üzleti környezet megteremtéséhez, a város térségi-gazdasági központi szerepének erősítéséhez.

– Kreatív iparágak betelepülésének ösztönzése, segítése

A gazdasági szerkezetváltás folytatásának egyik középtávon realizálható alternatívája a kreatív iparágak fejlesztése, amely a kreatív iparágak betelepülésének segítségével realizálható. Ennek részeként a legfőbb cél a város területén lévő barnamezős területek rehabilitálása, funkcióváltása, kulturális célú rehabilitációja. Több olyan, egykor gazdasági célra használt barnamezős terület van Ózdon, amelynek újraélesztése kizárólag funkcióváltással lehetséges. Ózdon a gyártelep déli területeinek elindult a kulturális célú hasznosítása, amely magával vonzza a kreatív iparágak megtelepedését a jövőben.

Ennek a prioritásnak a legfőbb beavatkozási területei:

Barnamezős területek kulturális célú rehabilitációja, funkcióváltása

Kreatív iparágak betelepülésének ösztönzése

Az ipari örökségre alapozott turisztikai befektetések-ösztönzése

– Környezetipar fejlesztése

A környezetipar lehet a másik olyan gazdasági ágazat, amely középtávon segítheti a település gazdasági szerkezetváltását. A környezetipar három szempontból is kiemelt célterülete lehet a város gazdaságfejlesztésében. Egyrészt hozzájárul alacsony képzettségű emberek foglalkoztatásához, másrészt segíti a várost a klímaváltozásához való alkalmazkodásban, harmadrészt innovatív vállalkozások betelepülését segítheti. A környezetipar fejlesztése három beavatkozási terület mentén fejleszthető középtávon:

A környezetipar fejlesztése jelentheti Ózd számára középtávon a másik jelentősebb gazdasági szerkezetalkító iparágat. A prioritás lényegében a helyi energiapotenciálok kiaknázása érdekében az energiatermelés és felhasználás fejlesztését fogalmazza meg foglalkoztatás orientált fókusszal. Ennek legfőbb elemei a zöld-áram termelés fejlesztése (biomassza, biogáz, geotermikus, nap), illetve a kisléptékű energiatermelő rendszerek fejlesztése és helyi felhasználás ösztönzése.

Hulladék újrahasznosítás, hiszen a jövő sem tudja nélkülözni az anyagokat, a termelési feltételeket, s a növekvő emberi szükségletek kielégítését. Ebből a szempontból jelentősnek tarthatjuk a hulladék-feldolgozó, valamint az anyagok újra hasznosítására épülő ipar felfejlődését, vagy az energetikában a másod- és harmadlagos energiahasznosítás lehetőségét biztosító ipart.

Kiemelt cél az energiaültetvények bővítése a városban, amennyiben ennek fedezetét közfoglalkoztatással lehet biztosítani a jövőben is. Egyrészt az energetikai célú, fás szárú biomassa energiaültetvények telepítése jelentős zöldfelületek kialakításának lehetőségét teremti meg, másrészt az ültetvények telepítése, gondozása pedig foglalkoztatással társul, elsősorban az alacsony képzettségű munkaerő tekintetében. A városi energiaültetvények a város megújuló energiaigényét szolgálják ki.

Megújuló energiaforrások meghonosítása a városban

Napelemparkok helyének kijelölése

Biomassza hőerőmű fejlesztés

– Mezőgazdaság gazdasági szerepének erősítése

A város fejlesztési stratégiájában kiemelt célként jelenik meg az agrárgazdaság fejlesztése, amelynek szintén szerkezet átalakító hatása lehet. A városi élelmiszergazdaság versenyképességének javítása egy integrált beavatkozás sorozatot igényel, amely magában foglalja a mezőgazdasági vállalkozások betelepülésének ösztönzését, a mezőgazdasági termelési és feldolgozási kapacitások fejlesztését, a technológiafejlesztést, a szervezetfejlesztést. Lényeges azonban figyelembe venni, hogy Ózd esetében a mezőgazdaság fejlesztésének korlátai is vannak.

– Kereskedelmi funkciók betelepülésének ösztönzése, helyi termékek piacra jutásának segítése

Az elmúlt két évtized alatt a gyárterületek hasznosítása, funkcióváltása térbeli szempontból differenciáltan haladt. A gyártelep nyugati részének hasznosítása, funkcióváltása haladt a legsikeresebben és indult el a legkorábban. Itt jött létre a város nagyobb kereskedelmi csomópontja, számos üzletlánc jelent meg ezen a területen. A jövőben folytatni szükséges a gyárparc nyugati területeinek kereskedelmi célú hasznosítását, de kifejezetten a helyi termékek piacra jutását szükséges ösztönözni ezeknek a területeknek a felhasználásával. Ebből eredően a helyi termékek piacra jutásának infrastrukturális feltételeit szükséges itt megteremteni.

Ez utóbbi cél elérése érdekében megújult és kibővült a városi piac elárúsító területe. A helyi termékek számára agrár-logisztikai fejlesztés történt (raktározási szolgáltatás nyújtása hűtőház építéssel, kiszolgáló eszköz beszerzéssel), valamint a piac látogatottságának növelése érdekében a terület a vásárlók számára vonzóbbá és komfortosabbá vált (új fogadó- és elárúsító épület, ill. standok építése, új nyilvános illemhely kialakítása).

– Vállalkozói, üzleti környezet fejlesztése

A vállalkozásokat segítő, támogató szolgáltatások, infrastruktúrák fejlesztése elsősorban a mikro és kisvállalkozások működését és fejlődését segítik. A helyi vállalkozásfejlesztés érdekében létrejött egy vállalkozásfejlesztést segítő iroda, melynek fenntartása és folyamatos bővítése indokolt.

– A közúti és vasúti kapcsolatok fejlesztése a város gazdasági feltárásának segítése érdekében

Ózd gazdasági leszakadása megállíthatatlanná válik a közlekedési kapcsolatok és a város elérhetőségének javítása nélkül, ebből adódóan a város és térségének közlekedésfejlesztésében elsődleges prioritást kell, hogy élvezzen az elérhetőség javítása, a város perifériális közlekedési helyzetének oldása. Az elérhetőség javítása az alábbi fejlesztési alternatívák keretében fogalmazhatók meg:

Közúti kapcsolatok fejlesztése:

- Budapest: A kormány a 2015-2018 közötti időszakra előirányozta a megyeközpontok gyorsforgalmi úttal való bekötését. Ez két beruházás révén is érinti Ózd elérhetőségét: M25-ös út, mely az M3 és Eger között teremt gyorsforgalmi kapcsolatot; 21-es út négy-sávossra bővítése Bátonyterenyéig, illetve Salgótarjánig. A budapesti kapcsolat szempontjából Ózd számára az utóbbi fejlesztésnek van nagy jelentősége, mert a legrövidebb út Budapest felé a 25-23-21-M3 útvonal. Ózd elérhetősége szempontjából azonban további fejlesztés szükséges Bátonyterenyé és Borsodnádásd között a 23-as, valamint Borsodnádásd és Ózd között a 25-ös úton. A 23-25-ös utak korszerűsítése szükséges az alábbi beavatkozásokkal: útszélesítés 2x1 + előző sávokkal 3 sávossal kialakításra; kis sugarú ívek korrekciója; szerpentin korszerűsítése Szentdomonkos és Borsodnádásd között és/vagy a szerpentin kiiktatása alagúttal; Arlót, Járdánházát elkerülő 25-ös úti szakasz megépítése. Jelentősen javíthatja a város elérhetőségét Budapest irányából az M25-ös út megépítése az M3 autópálya és Eger között. Ez a beruházás azonban csak akkor

lesz kedvező Ózd szempontjából, ha megvalósul egyúttal a Borsodnádásd és Szentdomonkos közötti szerpentin kiiktatása. Ebben az esetben Ózd megközelítőleg 30-45 perces távolságra kerülhet a gyorsforgalmi út végpontjához.

- **Miskolc:** A megyeszékhely közúti elérhetőségét két fejlesztés jelentősen javítaná: a 26. sz. főút Sajószentpétert és Kazincbarcikát elkerülő szakaszának kiépítése és a 25. sz. főút Putnokot, Sajópüspököt és Bánrévét elkerülő szakasz és/vagy Center-Sajónémeti-26-os út közötti átkötés megépítése. A két beruházás együttes megléte, mely kiiktatja a nehezen járható átkelési szakaszokat lényeges javulást jelentene Miskolc, illetve Kazincbarcika és Putnok elérhetőségében.
- **Eger:** Elérhetőségének javulása a fentiekben jelzett 25-ös úti korszerűsítéseket igényli.

Vasúti kapcsolatok fejlesztése

Ózd Miskolcra és Budapestről vasúton történő elérhetőségének javításához szükséges fejlesztések az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- Kazincbarcika – Bánréve - Ózd vasútvonal villamosítása
- Bánrévei delta korszerűsítése
- Vasútvonal meghosszabbítása a pályaudvarig – intermodalitás létrehozása
- Vasutat kiszolgáló létesítmények fejlesztése
- Közvetlen gyorsvonati kapcsolat visszaállítása (InterPici vonatok)

A városi iparterületek megközelítésének javítása:

- Olyan közlekedésfejlesztési beruházások generálása, amely a város iparterületeinek feltárását és jobb megközelítését segítik.
- Nemzetközi közlekedési kapcsolatok fejlesztése: Szlovákia és Lengyelország irányában a közlekedési kapcsolatok fejlesztése, elsősorban Ózd - Rimaszécs

7.1.5 Tájrendezés, környezeti adottságok

Természeti környezet

Ózd Város közigazgatási területe három kistájat is érint. A város középső, legnagyobb területe az Ózd-Egercsehi-medence része, az ÉNy-i területek a Pétervásárai-dombság, míg a DK-i területek az Upponyi-hegység kistájak részét képezik.

A termőföld Magyarország kiemelkedően fontos erőforrása. A feltárt természeti adottságok alapján elmondható, hogy Ózd talajadottságai megfelelőek a különféle mezőgazdasági tevékenységek, leginkább a szántóföldi növénytermesztés, a legeltetés és az erdőgazdaság számára.

A természeti adottságok mellett maga a táj, tájkép is kiemelkedő értékű a térségben. Mindezt kiegészítik az országos védelem alatt álló területek, természeti értékek, és az ökológiai hálózati elemek.

A külterületet elsősorban kisebb mértékben ugyan, de érintik felszíni tájsebek, melyek felhagyott bányászati tevékenység hátrahagyott nyomaiban nyilvánulnak meg.

Tájhasználati konfliktusok

A táj ökológiai, ökonómiai és tájképi értékeit rontó tevékenységek tájhasználati konfliktusok forrásaivá válhatnak.

Funkcionális tájhasználati konfliktust az egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okoznak.

Tájökológiai tájhasználati konfliktusról beszélünk, az egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok fennállása esetén.

A rendezetlenség, a rendetlenség, a megoldatlanság, a befejezetlenség, a folyamatosság érzékelhető megszakadása, hiánya vizuális-esztétikai tájhasználati konfliktust eredményez.

Ózd területén található tájhasználati konfliktusok a következők:

- Az ipari- gazdasági területek tájba illesztése nem teljes mértékben megoldott, továbbá az ipari funkciójú területek a lakóterületek közvetlen szomszédságában épültek
- Az inváziós és gyomfa fajok kiszorítják a tájra jellemző őshonos fajokat, ezzel ökológiai és egyben vizuális esztétikai konfliktust okoznak. A belterület gondozatlanabb részein a japán keserűfű, kanadai aranyvessző, bálványfa, zöld juhar és fehér akác hódít, a külterület erdőiben a fehér akác és fekete fenyő, míg a legelőkön a kanadai aranyvessző és fehér akác jelentik a legnagyobb gondot.
- Az országos viszonyokhoz hasonlóan problémát okoznak az illegális szemétkerakók, amelyek elsősorban a belterület határában jelennek meg.
- A főutak mentén a 'településkapuk' nincsenek kellőképpen kihangsúlyozva. Az inváziós akác irtásával és a zöldfelületi elemek fejlesztésével nagymértékben javulna a településről alkotott összkép.
- Sok helyen találkozhatunk fejtési tájsebekkel, meddőhányókkal, elhagyatott gyárépületekkel. Ezek funkcionális, ökológiai és egyben vizuális-esztétikai konfliktusként is értelmezhetők.
- A tájban a felhagyott régi bányatelepek romhalmazzá állnak, amelyek szomorú képet festenek az egykor oly gazdag ipari tájról.

Javaslat:

Tájhasználat, tájszerkezet javaslata

A település potenciális vegetációja a cseres tölgyesek és a gyertyános tölgyesek. Az ember tájalakító tevékenysége következtében a település erdőterületei a magasabb térszínekre húzódtak vissza. A hatalmas kiterjedésű irtásokon legelő és kaszáló formájában a gyepgazdálkodás vette át a helyet. A belterületek szintén nagy területeket foglalnak el. Ezek legnagyobb része lakóépület, illetve ipari létesítmények is nagy számban előfordulnak. A természetközeli állapotban megmaradt gyepek, erdők, mezsgyével szegélyezett szántók alkotta sokszínű táj megóvása fontos feladat.

Tájhasználati változást a gazdasági és ipari területek további beépülése idézhet elő. A jövőbeli fejlesztéseknél – a hagyományos tájhasználat és tájszerkezet védelme érdekében - törekedni kell a barnamezős beruházások előtérbe helyezésére.

A településrendezési terv célja, hogy a területfelhasználási kategóriákat a valós és reálisan tervezhető területhasználathoz igazítsa, ezzel elősegítve a tájszerkezet fennmaradását, a jellegzetes táji elemek megőrzését.

A táji elemek megőrzése és továbbfejlesztése érdekében az alábbi javaslatokat tesszük:

Fontos feladat a vízfolyások környezetének rendezése, az értékes vizes- élőhelyek védelme érdekében. A vízfolyások legalább egyik oldalán honos növényekből álló növényzav kialakítása javasolt. A belterületi szakaszokon kerülni kell a burkolt meder használatát és a merev, egyenes vonalvezetést. A belterületen ajánlott fásítást is elhelyezni a patakparton, ezzel növelve esztétikai és ökológiai szerepét.

A nagyobb kiterjedésű erdőterületeket, valamint a belterületen elhelyezkedő zöldterületeket, vonalas zöldfelületi elemekkel kell összekötni, a fajok vándorlásának elősegítése miatt. Ennek legegyszerűbb módja a településrészek közötti utak fásítása, a tájra jellemző őshonos fajok használatával.

A település Ny-i részein találkozhatunk nagyobb, összefüggő szántókkal. A nagy kiterjedésű monokultúrás szántókon mezsgyék, mezővédő erdősávok, fasorok ültetése javasolt. Ezek jótékony hatást gyakorolnak az élővilágra, a település klímájára és a termésmennyiségre egyaránt, alapvető fontosságúak a táj jellegének megőrzéséhez és a szélerózió elleni védelem szempontjából egyaránt.

Gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A külterületen és belterületen egyaránt számos kőkereszttel, haranglábbal, szoborral találkozhatunk. Ezek általában jó állapotúak, védelmük és fenntartásuk érdekében ajánlott egyedi tájérték kataszter készítése.

Táj- és természetvédelmi szempontból a település egyik legjelentősebb értékét képviselik a nagy számban megjelenő idős fák. Fontos feladat ezeket feltérképezve egy fakataszter készítése. Ezt követően pedig kiemelt figyelmet kell fordítani azok megőrzésére és ápolására. A legértékesebb fákat ajánlott helyi jelentőségű természetvédelmi oltalom alá helyezni.

Az esetleges fejlesztések során törekedni kell a barnamezős beruházások előnyben részesítésére, amennyiben ez nem lehetséges, törekedni kell arra, hogy az újabb fejlesztési területek a már meglévő hasonló funkciójú területek közelében helyezkedjenek el, mert így a természetközeli területek kevésbé lesznek az esetleg káros hatások által érintve. Az új fejlesztési területek kialakítása, meglévő területek fejlesztése során kötelező telken belüli védőfásítással, védőerdők telepítésével kívánatos elősegíteni a fejlesztések tájba illesztését. A gazdasági területeket övező védőfásítást – a legjobb hatás elérése érdekében - ajánlott háromszintes (fa, magas cserje, alacsony cserje) összefüggő, sűrű növényzetből kialakítani.

A meglévő erdőterületeket meg kell tartani, a tájidegen fajokot a természetből ki kell szorítani, fel kell váltani. Az újabb erdők telepítésénél csak honos és a tájra jellemző fajokot kell ültetni az ökoszisztéma érdekében. Az akácerdők és fekete fenyvesek tájidegennek számítanak, fokozatos leváltásuk fontos feladat.

A bányászat környezetre gyakorolt negatív hatásának legfőbb jelei a tájban, a bányászati tevékenység közben keletkező és a sokszor évtizedekig rekultiváció nélkül maradó meddőhányók. Ezek a mesterségesen létrehozott lerakók, amellett hogy jelentősen rontják a táj esztétikai állapotát, a bennük lévő veszélyes anyagok miatt jelentős hatást gyakorolhatnak környezetükre. Megfelelően alkalmazott rekultivációs eljárásokkal a meddőhányók a környező tájba illeszthetők és az általuk a környezetre gyakorolt negatív hatás minimalizálható.

Természetvédelmi javaslatok

A különböző életközösségek, geológiai, vízrajzi, tájképi értékek megóvásának leghatékonyabb eszközei a természetvédelmi területek. A védettségi kategóriákba egyrészt az élővilág táj- és természetvédelem szempontjából legértékesebb területeit jelölik. A védettség jogszabályokban, illetve védetté nyilvánítási határozatban rögzített tilalmakat, korlátozásokat jelent az adott területen, amely jelentősen befolyásolja e területek távlati terület felhasználását, hasznosítását, ezek gyakorlatban való alkalmazása fontos feladat.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló Korm. rendelet értelmében a mocsár és a nádas természetközeli területnek minősülnek. Tervezett természeti területként szükséges kezelni az erdő, gyeperő, nádas, művelési áru termőföldet. Ezeken a területeken kiemelt figyelmet kell fordítani a tájkép, a természetes életközösségek (növénytakasúak) és élőhelyek megóvására. (Tvt. 15.§)

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 25., 26., és 27. § értelmében Az ökológiai hálózat magterületének, ökológiai folyosónak és puffertérületének övezetében csak olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 8. § 2. bekezdése alapján a védett természeti területnek nem minősülő Natura2000 területen tilos engedély nélkül olyan tevékenységet folytatni, illetve olyan beruházást végezni, amely a terület védelmi céljainak a megvalósulását akadályozza.

Természetvédelmi örökségünk megőrzése érdekében, a természetvédelmi szempontokat nem csupán a védelem alatt álló területeken, hanem minden más területen és tevékenységben is érvényesíteni kell.

A különleges természeti környezet fenntartása érdekében az alábbi javaslatokat tesszük:

Az invazív fajok felszámolására nagy hangsúlyt kell fektetni, mivel azok kiszorítják a területre jellemző őshonos fajokat, ezzel lecsökkentve a biodiverzitás értékét. Ezen tájidegen fajokat fokozatosan le kell cserélni, törekedni kell egy komplex szemléletű tájhasználatra.

Az ökológiai hálózat bővítése, a hálórendszer továbbfejlesztése fontos feladat, a fajok vándorlásának elősegítése érdekében. Elsősorban a D-i és É-i erdőterületeket kell összekötni, hiszen itt találhatóak a fajgazdag ökológiai hálózat elemei.

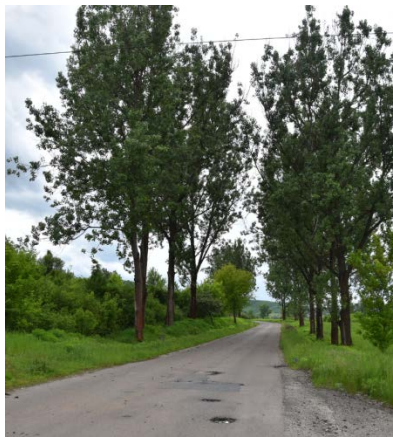
Az idegenhonos fajok helyett őshonos fajok ültetésére kell törekedni, mivel ezek megfelelő élőhelyet biztosítanak a különböző fajoknak, ezzel növelve a biodiverzitást.

A gyepeket a természetvédelmi szempontból értékes fajok megőrzése miatt rendszeresen kaszálni vagy legeltetni kell. Az ökológiai és táji szempontból egyaránt értékes rét területeket meg kell őrizni. A gyepek égetése tilos! A kaszálást évente kétszer ajánlott elvégezni a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata szükséges. A beerdősülés, a túlzott cserjésedés és a fűavar felhalmozódás megakadályozása fontos feladat. A félszáraz gyepek akácosodását mechanikai, szükség esetén vegyszeres kezelésekkel kell orvosolni. A késő tavaszi avartüzeket meg kell akadályozni a leánykökörccsin (*Pulsatilla grandis*), és a piros kígyószisz (*Echium russicum*) populációk védelme érdekében. A gyepterkezelések során a szegélycserjések, cserjés sávok és foltok részleges kímélete valamint hagyásfák megtartása a cél.

A társadalmi értékrend alapvetően befolyásolja az ember és a természet viszonyát. A társadalmi környezettudatosság szintjét olyan szintre szükséges emelni, ami biztosítja a természeti erőforrásokkal történő átgondolt, fenntartható gazdálkodást, a környezeti elemek terhelésének tudatos csökkentését. A környezeti nevelés, oktatás elősegíti a különböző korosztályok környezettudatos szemléletének kialakulását, úgy, hogy az elsajátított ismeretek a gyakorlati életben meghozott döntések során is érvényt szerezzenek.

Helyi védelemre javasolt természeti értékek:

1. Bánszállás út menti idős fasor
2. Bánszállás temetőjében található idős gesztenye és hársfa
3. Sajóvárkonyi Általános Iskola előtti idős platán fa
4. Újtelepi Alkotmány út és Váci Mihály út találkozásánál lévő idős gesztenyefák
5. Váci Mihály út 2. szám alatt lévő idős platán és hársfa
6. Alkotmány út és Ív út által határolt tér idős gesztenyefái
7. Gyár út menti idős hársfasor
8. Antalköz József tér környezetében található idős platán, vadgesztenye és hársfák
9. Lomb utcai városi temetőben található idős japánakác fasor
10. Vasvári Úti Általános Iskola udvarán lévő idős hársfák
11. Somsályi Bányász Emlékmű környezetében lévő idős gesztenyefák
12. Somsály, II. világháborús emlékpark idős kőris fája
13. Árpád vezér út alatt lévő idős szivarfa
14. Városi stadionban található idős gesztenye fasor
15. Csónakázó tó partján lévő idős nyárfák
16. Susa településrész temetőjében található idős hársfák
- 17-18. Bánszállás út mentén található idős hársfák

1

2

3

4

5

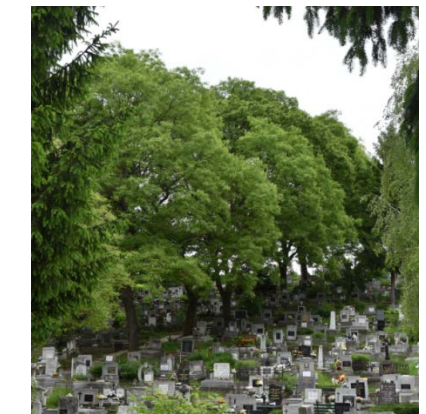
6

7

8

9

10

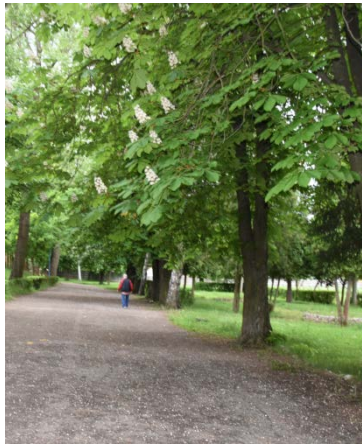
11

12

13

14

15

16

17

18

Tájvédelmi és tájképvédelmi javaslatok

Alapvetően a hagyományos tájszerkezet kell, hogy domináljon a területhasználati egységek kijelölésénél. A lehetőségek szerint a társadalmi, gazdasági- és természetvédelmi szempontból - a helyi adottságok figyelembe vétele mellett - a tervezés során a legmegfelelőbb megoldásra kell törekedni.

Tájvédelmi, tájképvédelmi javaslataink az alábbiak:

A tájvédelem elsődleges feladata a természetközeli erdők, gyepek és vízparti rétek fenntartása.

Fontos a hagyományos tájszerkezetbe nem illő ipari-gazdasági területek tájba illesztése. Erre a leghatékonyabb módszer a háromszintes védősávok kialakítása.

Az utak menti fasorok telepítése elengedhetetlen. A fasorok karakteres tájelemek, emellett összekötik a szigetszerűen megjelenő települési zöldfelületeket, ezzel elősegítve a fajok vándorlását és a biodiverzitás növekedését. Nem utolsó sorban segítik az egységes településkép kialakulását.

Az egyedi tájértékekre és az egyedülálló építészeti, kultúrtörténeti örökségekre fokozott figyelmet kell fordítani.

A környezeti adottságokat tekintve kiemelt cél a természet és a környezet védelme. A cél elérése érdekében az alábbi lehetőségek adnak iránymutatást:

Természeti értékek megóvása, fenntartása; szemléletformálás és tájékoztatás;

Értékes természeti területeken az invazív és idegen fajok megtelepedésének megelőzése, a természetközeli állomány védelme;

A talaj termőképességének fenntartása;

Az arra alkalmas területeken összefüggő erdőterület létesítése, azok fenntartása

A tájhasználati konfliktusok feloldása (illegális hulladéklerakások, felszíni tájsebek kezelése);

Környezettudatos szemlélet kialakítása (oktatás, tájékoztatás), ösztönzése;

Alternatív energiaforrások kutatása, használata (napenergia, biomassa stb.).

7.1.6 ZÖLDFELÜLETI RENDSZER FEJLESZTÉSE

Zöldfelületi rendszer elemeinek fejlesztési javaslatai

A fejlesztési és rendezési döntések során mérlegelni kell a környezet állapotára való hatások mértékét. Ózd település célja emberközpontú, egészséges város kialakítása, az életminőség javítása. A kitűzött cél elérésében meghatározó szerepe van a zöldfelületi hálózat elemeinek.

Annak érdekében, hogy a települési zöldfelületek elláthassák összetett funkciójukat, mind mennyiségi, mind minőségi szempontból, az alábbiakat kell szem előtt tartani:

Az egységes zöldfelületi rendszer hiányos, a zöldfolyosók egyre keskenyebbek, sok helyen mozaikossá váltak. A fasor nélküli lakóutcák fásítása amennyiben a meglévő közterületi szélesség lehetővé teszi, mindenképpen javasolt. A foghíjas utcafásítások kiegészítése, pótlása (természetesen őshonos és tájba illő fajokkal) szintén kívánatos.

Az utcafásítások esetében ügyelni kell a légvezetékek alá ültetendő növények megfelelő kiválasztására. A nagytermetű fák durva visszavágása, csonkolása esztétikai szempontból előnytelen, ezért ezeken a helyeken ajánlott alacsony fák, illetve közepes termetű cserjék ültetése.

A közparkok, közkertek, rendszeres és igényes fenntartás mellett is 10-15 évenként átfogó felülvizsgálatot, felújítást igényelnek. A rekonstrukció elmaradása esetén a zöldfelületek leromlása következhet be.

A településen viszonylag sok idős fa található. Az idős fák segítik az idő folytonosságát, a tudat folytonosságát, ezért kiemelkedő szerepük van egy helytörténeti láncolatának megtartásában, a történeti tudat erősítésében. Ők az emlékezet megtartói. Ezért törekedni kell minden idős fa megtartására, megvédésére. Javasolt egy települési fakataszter készítése, illetve az arra érdemes, értékesebb fák helyi szintű védelem alá helyezése.

A belterületen lévő keresztek, szobrok védelme, környezetük méltó módon való kialakítása fontos feladat.

A zöldfelületi fejlesztések esetében törekedni kell a helyi lakosság bevonására, mivel az emberek általában jobban megbecsülik az általuk létrehozott alkotásokat. A munka világából hosszan kirekesztődött, a munkától elszokott személyek foglalkoztatása, kiegészítve motivációs, integrációs elemekkel a zöldfelületi fejlesztések esetében is javasolt.

A jövőben nagy mennyiségben ültetésre javasoljuk az alábbi növényeket:

- Nagy forgalmú utak mentén: magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), kislevelű hárslili (Tilia cordata), kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), kocsányos tölgy (*Quercus robur*)
- Kisebb forgalmú, széles utcák mentén: mezei juhar (*Acer campestre*), korai juhar (*Acer platanoides*), virágos kőris (*Fraxinus ornus*), kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), kocsányos tölgy (*Quercus robur*)
- Kis forgalmú, kis utcák mentén: tatár juhar (*Acer tataricum*), májusfa (*Padus avium*), madárberkenye (*Sorbus aucuparia*), barkóca berkenye (*Sorbus torminalis*)
- Út menti sövényként: húsos som (*Cornus mas*), veresgyűrűs som (*Cornus sanguinea*), kétfibés galagonya (*Crataegus laevigata*), egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), csíkos kecskerágó (*Euonymus europaeus*), kutyabenge (*Frangula alnus*), kökény (*Prunus spinosa*), gyepűrózsa (*Rosa canina*), rekettyefűz (*Salix cinerea*), ostorménfa (*Viburnum lantana*), kányabangita (*Viburnum opulus*)

Zöldfelületi ellátottság alakulása

A településrendezés során elvárás, hogy a tervek gondoskodjanak a közigazgatási területen belül a klimatikus viszonyok megőrzéséről. Cél, hogy a települési klíma javítása érdekében a belterületen a

telkek növényzettel fedett részéből, a zöldterületekből és a külterületi erdőkből, vízfolyásokból álló egységes és összefüggő zöldfelületi rendszer alakuljon ki.

A legfontosabb zöldfelületi elemek, amelyek a tervezés alapjául szolgálnak:

- A vízfolyásokat kísérő gyepek, mezsgyék
- Az értékes, idős fasorok
- A nagy kiterjedésű erdőterületek
- A nagy kiterjedésű legelők, kaszálók
- Közparkok, közterek
- Városi Sportcsarnok és Csónakázótó, Strand területe
- A jó minőségű mezsgyékkel tagolt szántók
- Az ipari-gazdasági területek zöldfelületei
- és nem utolsósorban a hosszú kertes lakóterületek összefüggő kertjei

A településrendezési terveken is feltüntetésre kerültek a felsorolt területi és vonalas jellegű elemek, melyek hálózata Ózd zöldfelületi rendszerét alkotja.

Zöldfelületek ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok

A zöldfelület, mint biológiailag aktív terület, jelentős kondicionáló hatással bír a környezetére: kedvezően befolyásolja a klímát, a levegőminőséget, a vízháztartási viszonyokat, a felszíni és felszín alatti vizek minőségét, megakadályozza a talaj mennyiségi és minőségi romlását. E sokrétű szerepkörnek a zöldfelületek akkor tudnak optimálisan megfelelni, ha rendszerbe, hálózatba szervezettek.

A zöldfelületek ökológiai szerepének erősítése érdekében az alábbi javaslatokat tesszük:

A szigetszerű zöldfelületi elemeket össze kell kötni zöldhálózati elemekkel.

A település utcáinak fásítását pótolni kell.

A vízfolyások menti fás, cserjés zöldfelületi sávokat pótolni kell.

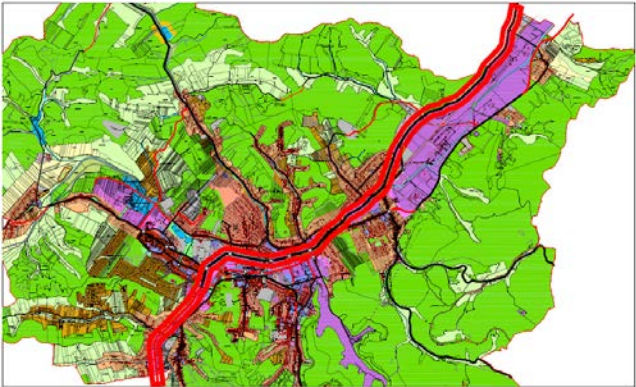

A külterületi utak menti fásítást és mezsgyerendszert erősíteni kell, a termőhelyi viszonyoknak megfelelő őshonos fajok használatával.

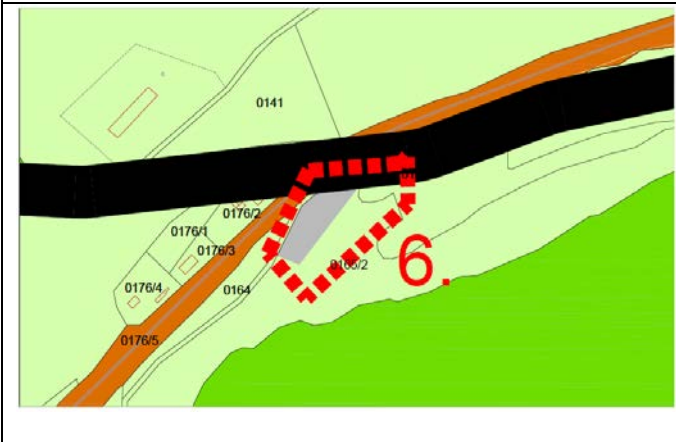

7.2 A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

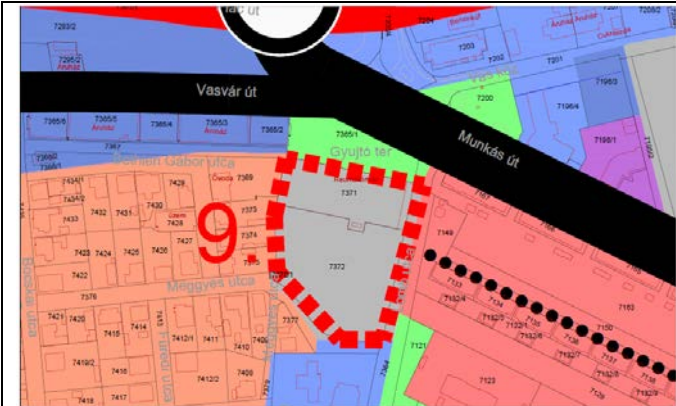

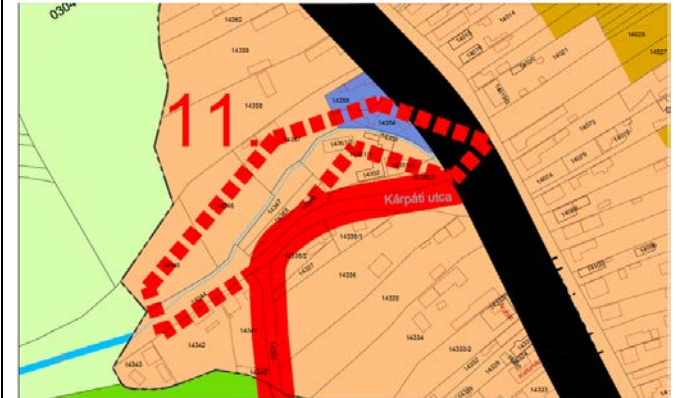

7.2.1 Általános felülvizsgálatot igényel

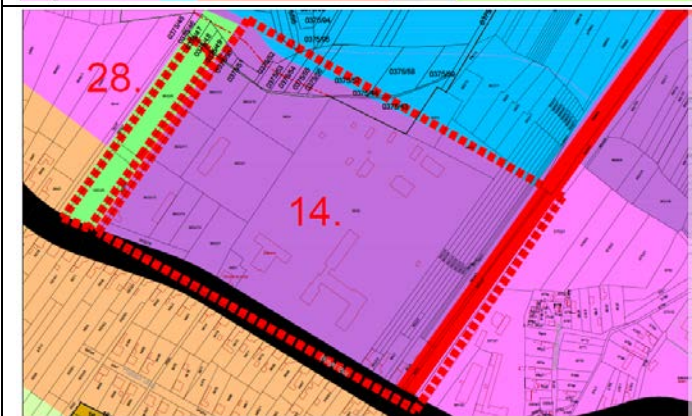

- A jogszabályi háttér megváltozásának figyelembe vétele, a tervi összhang megteremtése
- A helyi építési szabályzat szerkezetének a szakmai elvárásokhoz való igazítása, szükséges mértékű felülvizsgálatának végrehajtása
- Művi és természeti értékek rögzítése
- Korlátozási tényezők feltüntetése
- A magasabb rendű tervekkel való összhang megteremtése és a térségi övezetek feltüntetése
- A Településképi Arculati Kézikönyvvel és a Településképi Rendelettel való összhang megteremtése
- Az örökségvédelmi hatástanulmány felülvizsgálata
- Hibajavítások
- Veszélyeztetett területek
- Korlátozások

7.2.2 Elhatározott jelentősebb módosítási szándékok:

	<p>A Bátortereny - Ózd közötti 23. és 25. számú országos főút tervezett fejlesztése kapcsán annak Ózd közigazgatási határán belüli szakaszát felül kell vizsgálni, és a TRT-ben a szükséges korrekciókat el kell végezni a már elkészült útépítési tervekhez igazodóan. Erre külön eljárásban kerül sor, de a felülvizsgálat során át kell vezetni. A 25.számú főútvonal hosszútávú nyomvonala is megmarad, és a Csépany út Vasvár út, Malom út szabályozási szélességét is (a jelenlegi fejlesztés alapján)is korrigálni kell. A Piac úton az új Piacsarnok mellett szabályozási vonal módosítása. A Brassói úton a 25. számú fkl. út új nyomvonalához kell illeszteni a szabályozási vonalat.</p>
	<p>2. A Városcsúcs területén a Vasvár úton a beépítések következtében olyan területek alakultak ki, melyek közterületi funkciója már okafogyottá vált (pld.: Vasvár út 52., Vasvár üzletház alatti terület, stb.). Ezen területek felülvizsgálata, és a kialakult állapotokhoz igazodóan besorolásuk szükség szerinti módosítása indokolt Vt övezetbe.</p> <p>A Vasvár út 52 beépített része is Vt legyen, ne közterület a Szabályozási terven, a ház kialakult úszótelkéhez igazodjon.</p>
	<p>3. Az Ózd Bajcsy-Zsilinszky utcában található 5259 hrsz.-ú, volt Kék Acél Étterem több mint egy évtizede pékségként funkcionál. Hasonló a helyzet a Gyár út 10/b alatti 5190/5 hrsz.-ú volt ÓKÜ telefonközpont, jelenleg ruhaipari üzem esetében is. Célszerű ezen területek övezeti besorolásának felülvizsgálata, és a tényleges funkcióhoz igazodó módosítása általános, de nem zavaró hatású gazdasági területbe, egységesen a teljes tömbben.</p>
	<p>4. Az Ózd Mekcskey út térségében található 4819/1 hrsz.-ú üzem megnevezésű ingatlan évtizedek óta ipari-szolgáltató célra van hasznosítva (hűtőgép javító üzem, nem zavaró hatású gazdasági - fémipari tevékenység, gépjármű javítás stb.). Célszerű annak felülvizsgálata és a falusias lakóövezetből a tényleges funkcióra való módosítása általános, de nem zavaró hatású gazdasági területbe.</p>

	<p>5. Az Ózd Mekksey út térségében található 3638 hrsz.-ú volt óvoda funkciója megszűnt, ezért célszerű felülvizsgálni az ingatlan további hasznosításának megfelelő átsorolást Gksz övezetbe.</p>
	<p>6. Az Ózd Kiskapud térségében található állatmenhely (0165/2 hrsz.) bővítése indokolt lenne, melyet az üzemeltető is kérelmezett. Célszerű ennek felülvizsgálata és az övezeti besorolás ennek megfelelő módosítása az átadott telekalakítási vázrajz szerint.</p>
	<p>7. A 25. számú fő közlekedési út városból kivezető szakasza mellett igény jelentkezik kereskedelmi szolgáltató tevékenység céljára területrészek kijelölése. Ilyen célú terület a Rozsnyói út, Szövetkezeti út mellett már kialakításra került, további terület felülvizsgálata és kijelölése indokolt a Móricz Zsigmond utcáig, Gksz övezetbe.</p>
	<p>8. A Damjanich út - Kőalja út Velence telep melletti részén több különböző funkciójú, övezeti besorolású (Gip2, Vk, Vt, stb.) terület van kijelölve. Itt egyes tevékenységek részben vagy egészben már megszűntek (pld.: Húsüzem, Söripari telep), ugyanakkor újabb tevékenységekre is lenne igény. Ezek miatt a felülvizsgálat indokolt. Gksz övezetbe.</p>

	<p>9. Az Ózd Lomb utcában található volt Reuma kórház területe jelenleg Különleges egészségügyi területnek van kijelölve. Az ingatlan jelenleg hasznosíthatatlan, melynek esetleges funkcióváltozását is biztosító és engedő besorolás meghatározása célszerű, Vi vegyes intézményi övezetbe.</p>
	<p>10. Módosítani szükséges az Inkubátor Ház mögött az övezeti besorolások határát a telekalakítási vázrajz szerint Vi általános intézményi övezetre.</p>
	<p>11. Az Ózd-Uraj Remete völgyből érkező élővízfolyás nyomvonala a Kárpát utcánál az Uraj patak és környezete meder-rekonstrukciója során áthelyezésre került, ezért szükséges annak átvezetése az övezeti besorolás módosításával, lakóterület kijelölésével.</p>
	<p>12. Az Ózd-Szentsimon Szurdoktető térségében lakóterület céljára kijelölt terület rész övezeti besorolásának felülvizsgálata indokolt az ilyen célú felhasználási igény hiánya miatt. Megvizsgálandó annak pld.: megújuló energia (napenergia) termelésére szolgáló területként történő hasznosítása, övezeti besorolásának ennek megfelelő módosítása. (04116/12 és 04116/20 helyrajzi számok)</p>

	<p>13. A Nemzetőr úti Óvoda az elmúlt években több alkalommal is fejlesztésre, korszerűsítésre került. Ennek keretében a telke is bővítve lett a mellette lévő közterületből, melynek átvezetése szükséges az övezeti besorolás vonatkozásában.</p>
	<p>14. A Bolyki főúton a volt Ruhagyár területe és környezete ipari terület besorolású. A vele szemben, az út túloldalán lévő családi házas ingatlanok zavarásának mérséklése érdekében célszerű ezt felülvizsgálni, és legalább a lakóépületekhez legközelebb lévő ingatlanok (8831, 8832/13, 8832/14, stb. hrsz.) kerüljenek átsorolásra a környezetre kevésbé zavaró hatású kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területre (Gksz).</p>
	<p>15. A Március 15. út Liszt F. utcai elágazásánál lévő zsákutca szakasz végén az évtizedek óta közterület céljára nem használt, felesleges terület átsorolása indokolt a mellette található lakóterületi besorolásba.</p>
	<p>16. A Sturmán utca –Kazinczy utca környezetében lévő 0322/39 hrsz.-út legelő megnevezésű terület besorolásának felülvizsgálata célszerű annak érdekében, hogy a terület egy része a Sturmán utcához csatlakozóan lakóövezet célra hasznosítható legyen.</p>

17. A Susa-Jéne és Susa-Rimaszécs között tervezett út szabályozási szélességét annak jellegének megfelelő szélességűre kell módosítani az elkészült tervek alapján.

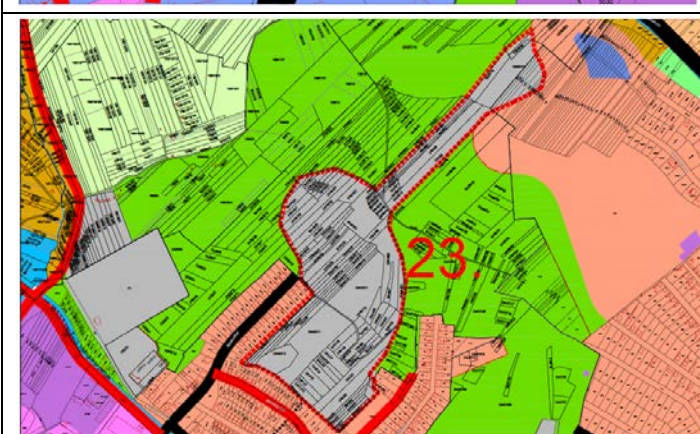
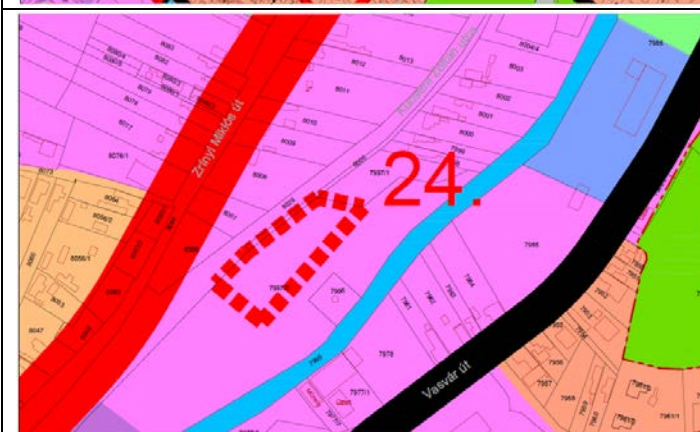
18. A Piac út – Brassói út – Zrínyi út csomópontban az út szabályozási szélességét módosítani szükséges a tervezett kerékpárút fejlesztéshez igazodóan és a 25-ös főút rekonstrukciójával összhangban.

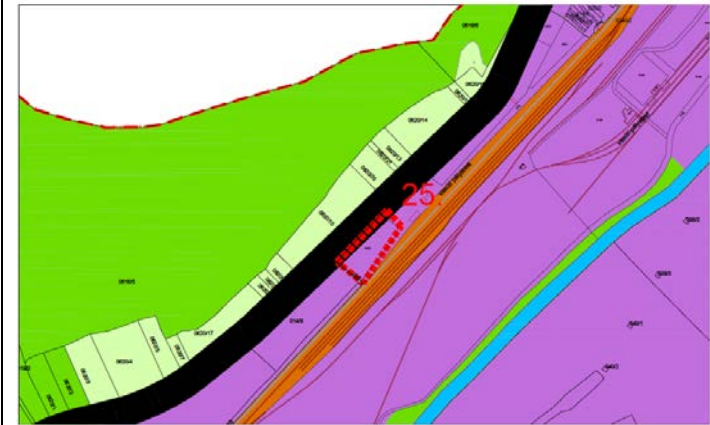

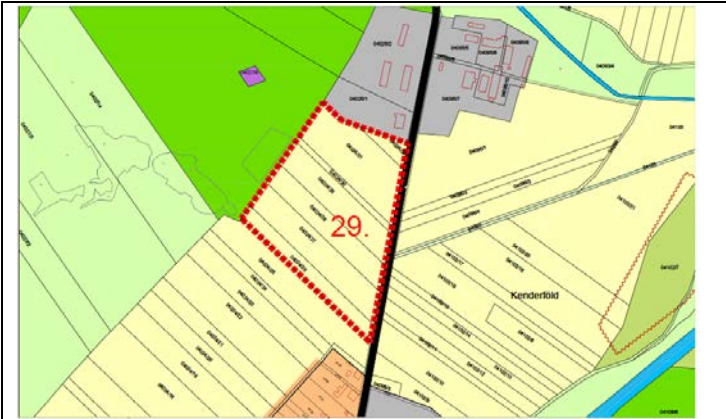

19. Az Egyházvölgy végén D-i oldalon, a családi házzal beépített telkek mögött azon telkeket melyek szintén Kertvárosias lakóövezetbe (Lke) tartozó területet Védőerdő (Ev) területbe indokolt átsorolni, mivel ez a terület már teljes beerdősült.

20. (22/1, 22/2.) A jelenleg nyilvántartott bányaterületek környezetében több olyan terület is található, mely alkalmas lehet homokbánya céljára. A besorolását ennek megfelelően célszerű meghatározni.

	<p>21. A Sárli telep ÉK-i részén lévő ingatlant Környezetbarát általános gazdasági területbe kell átsorolni. A Városmegye felé eső részen Gksz övezet kerüljön kijelölésre. A meglévő intézmények intézmény területben maradnak.</p>
	<p>22. Volt hűtőtorony (Gyár út, 5187 hrsz.) területének felülvizsgálata, átsorolása központi vegyes területből nem zavaró hatású általános gazdasági területbe, védő zöldfelület biztosítása mellett.</p>
	<p>23. Búzás völgy – Uraj „sípálya” K2-SZ1 besorolású terület felülvizsgálata, átsorolása különleges beépítésre nem szánt sportterülete, legfeljebb 3 %- os megengedett beépítési mértékkel.</p>
	<p>24. Zrínyi út - Kucsera u. 7997/3 hrsz.-ú terület hulladékgyűjtő udvarnak megfelelő átsorolása.</p>

	<p>25. 9255 hrsz.-ú terület átsorolása a használatnak megfelelően: hulladék átrakó és hulladékgyűjtő udvar övezetbe.</p>
	<p>26. Börtön projekt elmaradása miatt a terület átsorolása egyéb fejlesztési célra, a tömbben szabályozott iparterületi besorolással, a kijelölt természetvédelmi védő zöldsáv figyelembe vételével.</p>
	<p>27. Törzsgyár területén belül egykori Finomhengermű területének átsorolása központi vegyes területből GIP2-SZ2 területbe, vagy annak megfelelő új szabályozású övezetbe. A terület a MaNDA további fejlesztési területei között nem szerepel, illetve időközben a használaton kívüli csarnokrész is teljes egészében lebontásra került.</p>
	<p>28. Bolyki főút 8832/8 hrsz.-ú terület KP1 közpark besorolásának felülvizsgálata, átsorolása forgalomképes Gksz területfelhasználásba, üzleti vagyonként történő hasznosításhoz. A szabályozási terven kialakított utak maradjanak meg.</p>

	<p>29. Szentsimon Major + 04024/30 és 04024/32 hrsz. napelem park kijelölése.</p>
	<p>30. A Bolyki Tamás út 8695/3 helyrajzi számú ingatlan megközelítéséhez megfelelő út szabályozása szükséges, szélesíteni és egyenesíteni kell.</p>

7.3 Közműellátás, ellátatlan területek

Ivóvízellátás

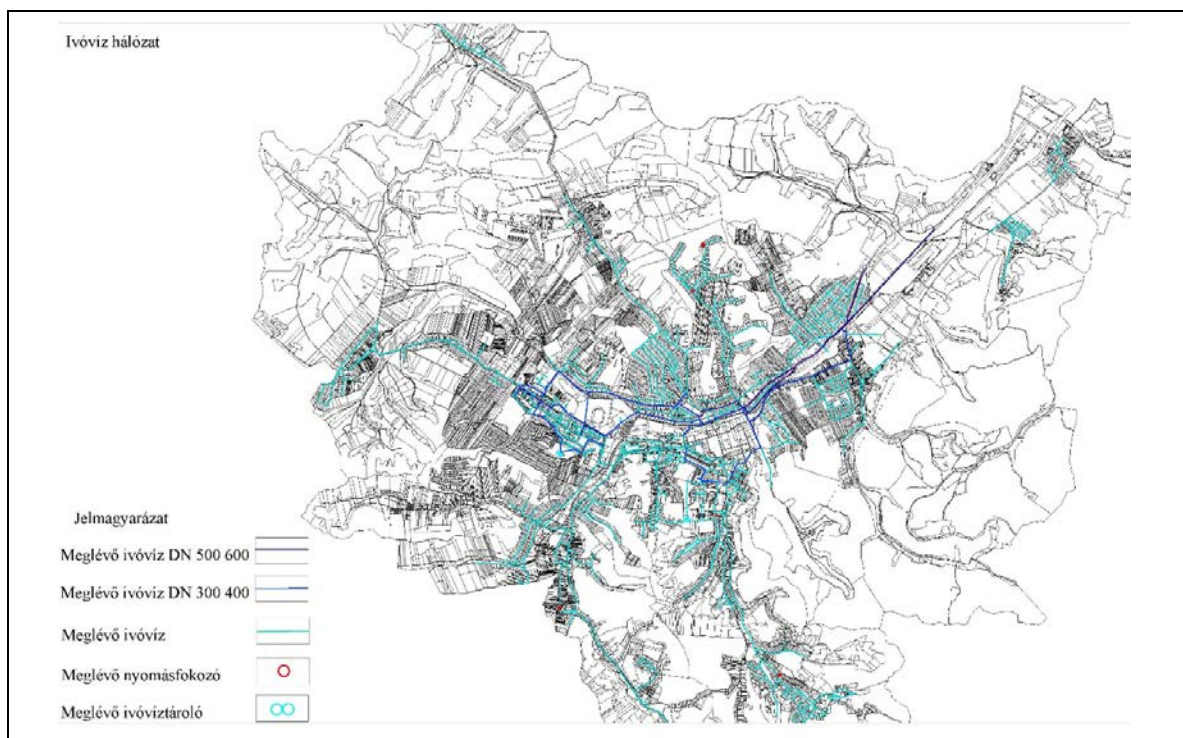
A vízfogyasztás csökkenése miatt jelenleg szabad tisztító kapacitás bőven áll rendelkezésre. A gerinchálózat a korábbi nagyobb vízzsálításra épült ki, ezért az elkövetkező időszak kulcsfeladatai:

- az elmúlt években megvalósult jelentős rekonstrukciós munkák minőségi irányú folytatása
- biztonságos ellátás
- vízminőség védelem.

Ez összefoglalva azt jelenti, hogy folyamatosan jelentkezik a meglévő hálózat felújítási, rekonstrukciós igénye. A továbbiakban azokat a fejlesztéseket kell megvalósítani, melyek a fogyasztóknak a kor színvonalán való ellátásához, a területi átrendeződés követéséhez, az iparfejlesztéshez és a korszerű üzemvitelhez szükségesek.

A város ivóvízellátását biztosító vízvezeték-hálózat védősávjait a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló módosított 123/1997. (VII.18.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően kell fenntartani.

A városban ellátatlan terület nincs.

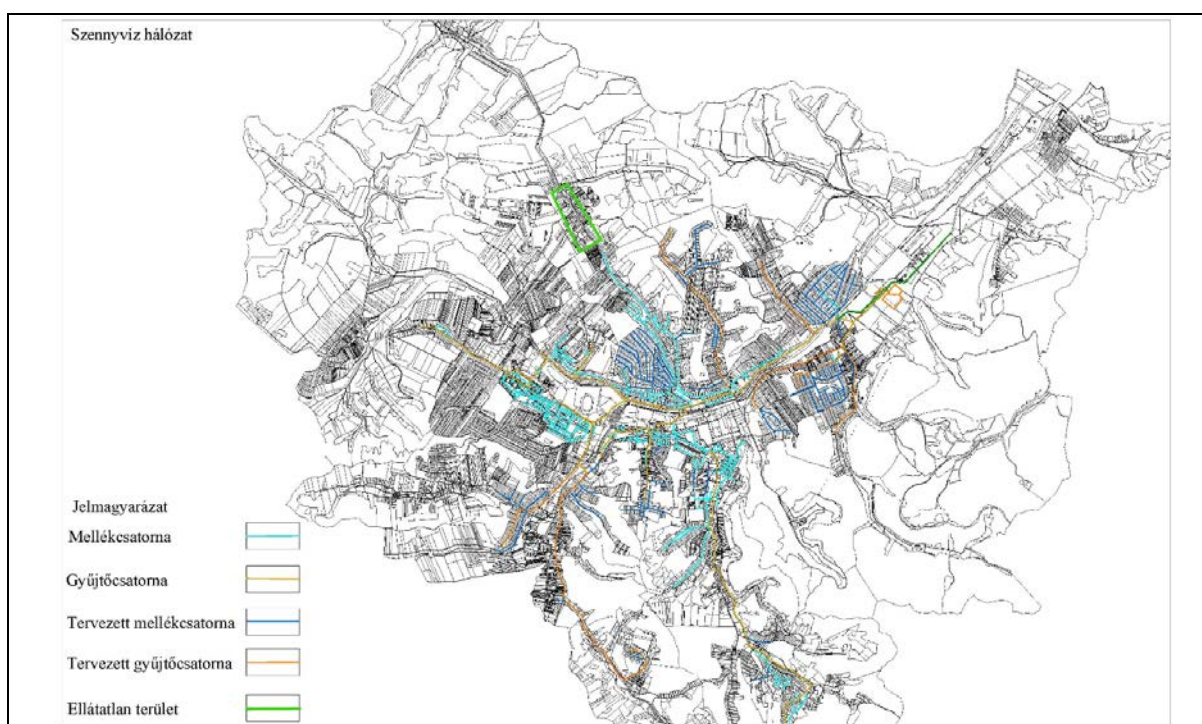
Forrás: E-közmű, üzemeltetői adatszolgáltatások saját szerkesztése

Szennyvízelvezetés

Fontos fejlesztési feladat tehát, hogy csatornázott településrészekben az ingatlanokon keletkező szennyvizet – lehetőség szerint minden esetben – az üzemelő csatornára kell vezetni, az egyedi szennyvízgyűjtőket fel kell számolni, helyüket rekultiválni kell (tartály kiemelése, a talaj fertőtlenítése, betömedékelése). A csatornahálózatra történő rácsatlakozás lehetőségét biztosítani kell.

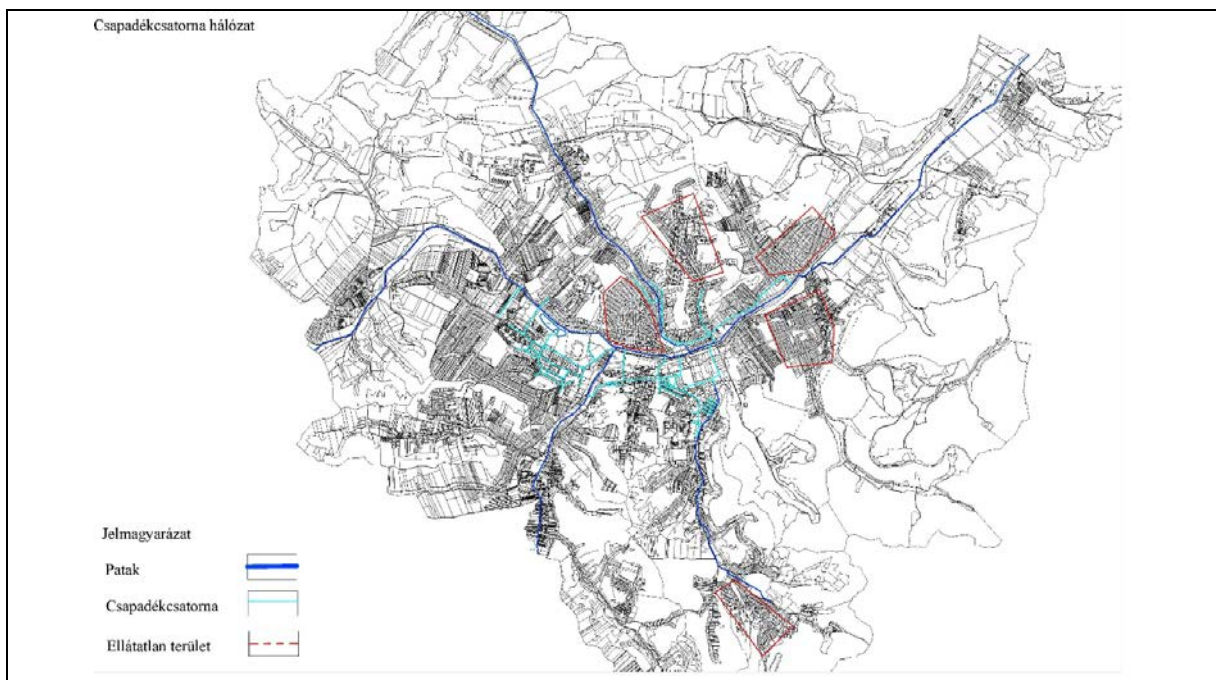
A városban tervezettként jelölt és a szennyvíz program keretében folyamatban lévő szennyvízcsatorna hálózat megépítésével csökken az ellátatlan területek nagysága.

Ellátatlan terület térképen jelölve.

Forrás: E-közmű, üzemeltetői adatszolgáltatások saját szerkesztése

Csapadékvíz elvezetés

Forrás: Eközmű, üzemeltetői adatszolgáltatások saját szerkesztése

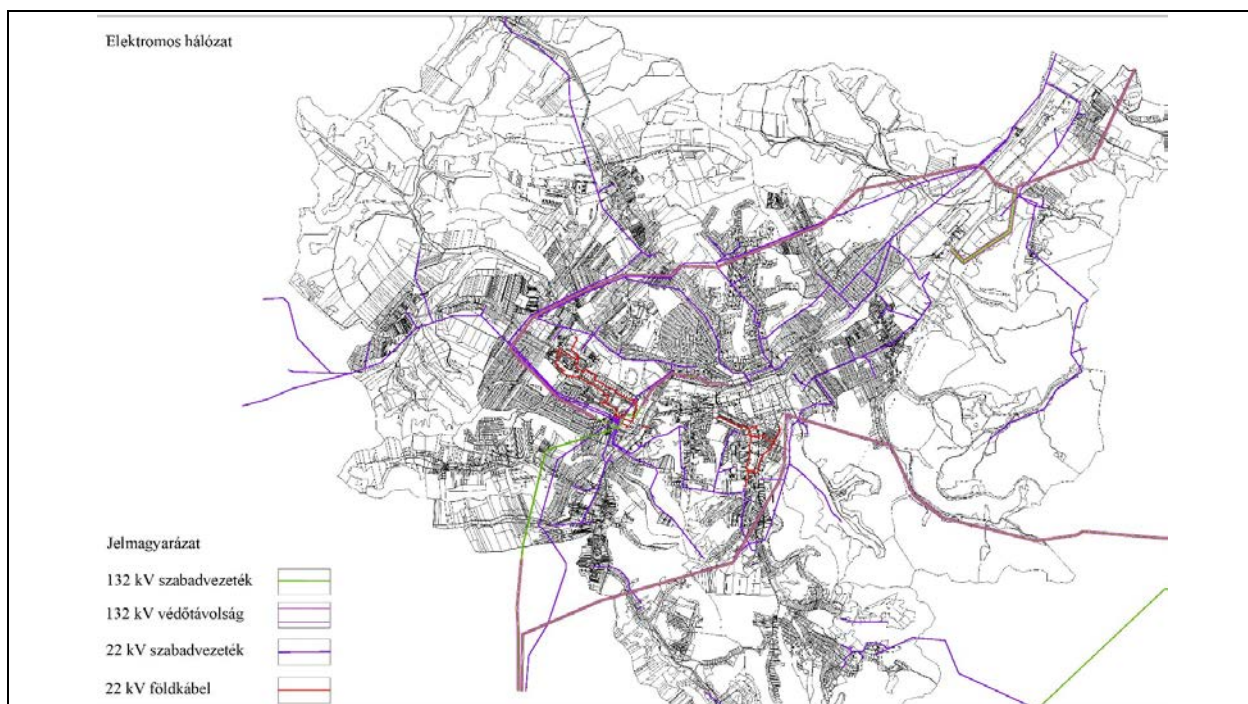
Fejlesztési feladat a víz kártétel nélküli elvezetésének folyamatos fenntartása. Ez jelenti egyfelől új csapadécsatorna gerincek kiépítését, másfelől – és ez a nagyobb feladat – a nyíltárkos rendszer folyamatos karbantartását.

Fontos az egész városban a vízszállító kapacitások felülvizsgálata, és átértékelése az utóbbi idők csapadék intenzitási értékeinek figyelembevételével.

Ellátatlan terület térképen jelölve.

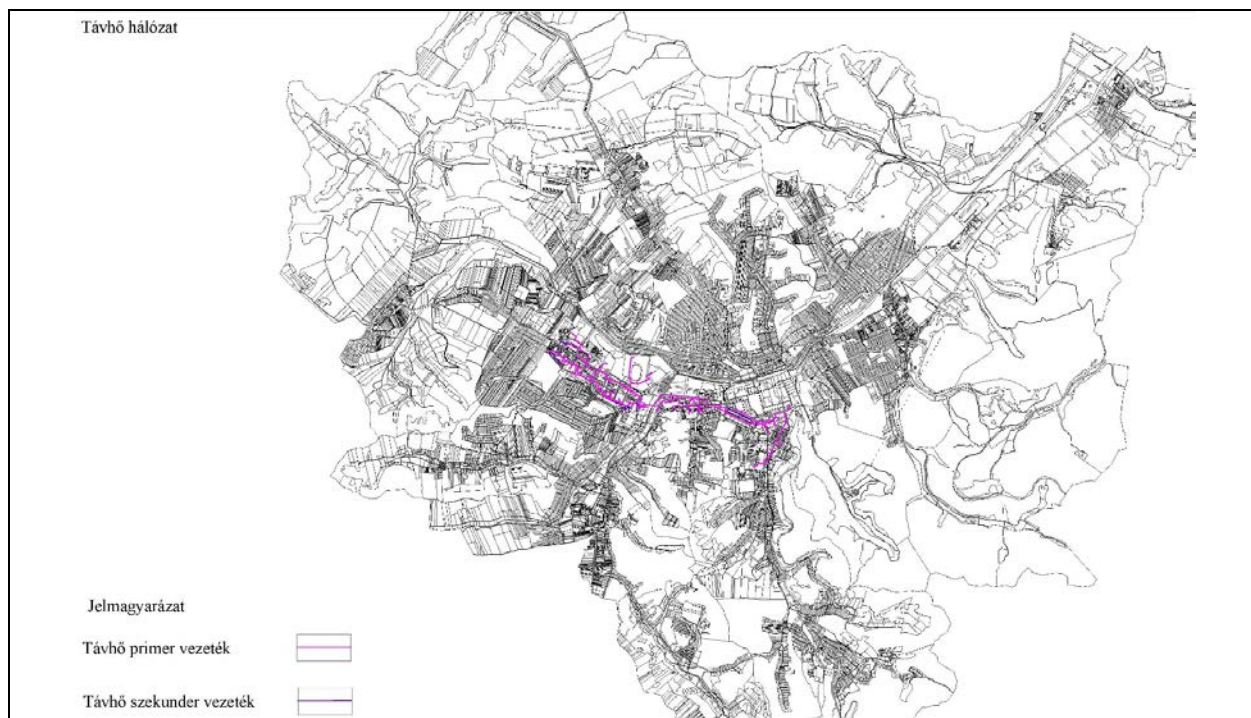
Elektromos energia ellátás

A városban ellátatlan terület nincs, a fogyasztói igények növekedését a trafók gépcseréjével lehet biztosítani.

Forrás: Eközmű, üzemeltetői adatszolgáltatások saját szerkesztése

Távhőellátás

Forrás: Eközmű, üzemeltetői adatszolgáltatások saját szerkesztése

A meglévő forróvíz távhőellátó rendszer felszámolásának nincs realitása hosszabb távon sem, mert a szerelt technológiával épült lakóépületek tömbös fűtése műszaki követelmény, másrészt a lakásállomány nem nélkülözhető s nem váltható ki.

Követelmény viszont a városközpont jelenleg magasvezetésű csőszakaszainak (2xNÁ400) mélyvezetéssel való felújítása köpenycsőben hőszigetelt csőanyag felhasználásával.

A szolgáltató folyamatosan kutatja új fogyasztók rákötését a távhőrendszerre, növelve ezzel a rendszer kihasználtságát, és hatásfokát.

Földgázellátás

A gázellátottság közel 100%-osnak tekinthető a városban középnyomású ellátó hálózattal. Fejlesztési feladatok az új lakó- és iparterületek kiszolgálása terén jelentkeznek. Amennyiben a fogyasztók igénylik, a gázszolgáltató kiépíti az elosztóhálózatot.

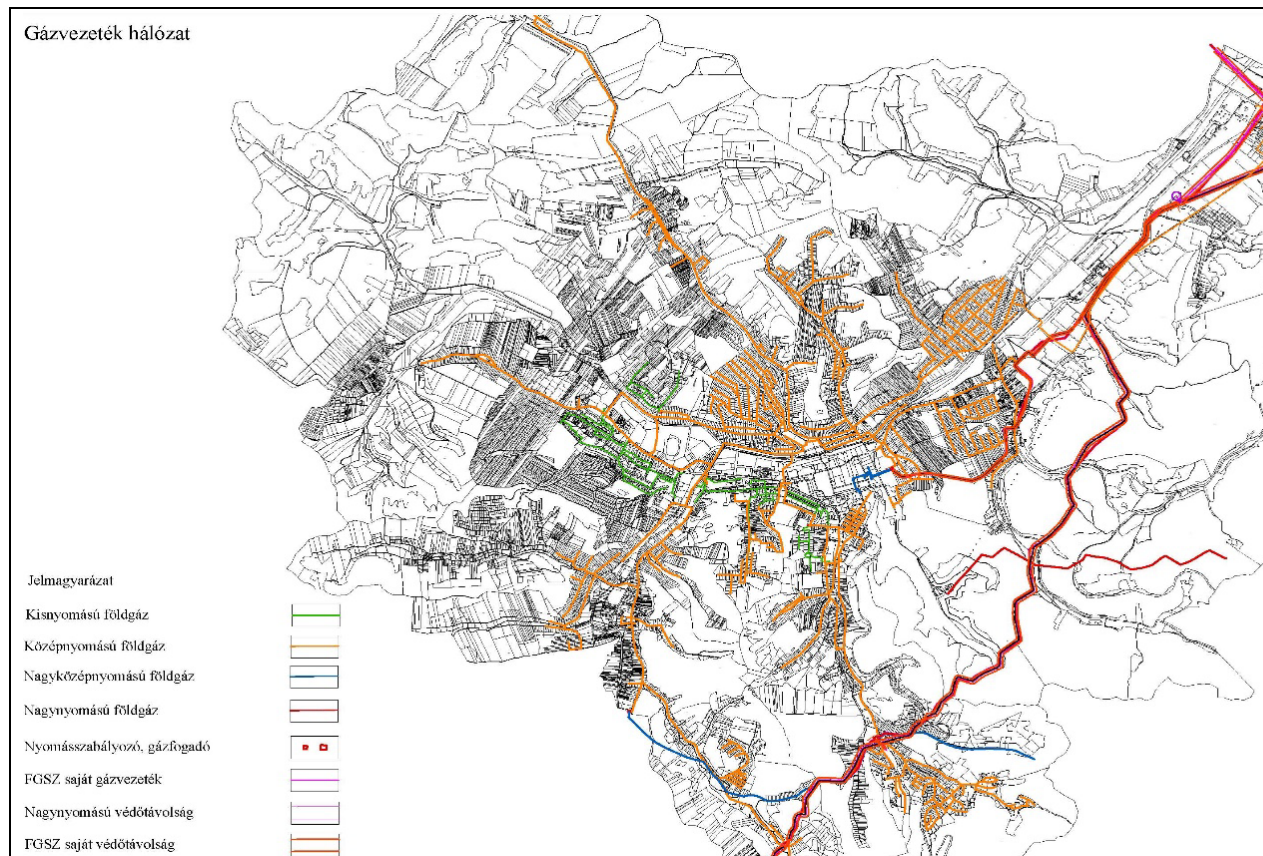
A gázellátási programot három tényező együttese alapján kell kialakítani. Első a fejlesztésre felhasználható terület egységek nagysága, valamint elhelyezkedése, illeszkedve a közvetlen környezet adottságaihoz; a második a fejlesztés felhasználási jellege; míg végül az erőforrás adottságaiból eredő lehetőségek jellege és mértéke a fontos tényező.

A program célja, a jövő következményeinek valós megfelelése. Ez két területre irányoz elő ipari jellegű tevékenységet, Center-Sajóvárkony között, valamint Bolyok-Szentsimon között.

A keleti iparterület gázprogramja

Az ország földgázellátását biztosító nagynyomású gázszállító vezeték hálózat északkeleti csomópontjaként tekinthetünk az Ózd-Center területén levő gázátadó állomásra, amelyet betáplál az északi fő vezeték és ide kapcsolódik a szlovák kooperációs vezeték is. Ez ellátást biztosít a kommunális célokra, de további szakasza Kisterenye-Salgótarján felé végez szállítási feladatokat.

Az iparterületen áthaladó nagynyomású gázszállító vezetékek az iparterületek kialakítását erősen befolyásolhatják. Nyomvonal változtatás szükségessége is felmerül, amelyet azonban egyetlen lépcsőben célszerű megvalósítani a centeri csomóponttól indulóan.

Forrás: Eközmű, üzemeltetői adatszolgáltatások saját szerkesztése

Javaslat:

- Közvilágítási rendszer korszerűsítése;
- Hírközlési rendszer fejlesztése;
- Csapadékvíz elvezető hálózat kiépítése, a meglévő szakaszok felújításával;
- Szennyvíz-elvezető rendszerre történő 100%-os rákötöttség elérése, addig is a fennmaradt egyedi szennyvízgyűjtő aknák vízzáróságának ellenőrzése fontos feladat.
- Megújuló energiák egyéb hasznosítási lehetőségei;
- Alternatív energiaforrások hasznosításának elősegítése a lakosság körében is
- A helyi közműhálózatok (elsősorban a szennyvíz és csapadékvíz-elvezető hálózat) fejlesztésének lépést kell tartania a lakóterületek beépülésével, partnerséget kell kiépíteni az érintettekkel.
- Az egész településre vonatkozó részletes vízrendezési terv, valamint a meglévő csatornahálózat állapot-felvételi és vízjogi üzemeltetési terveinek elkészítése szükséges.
- Közmunkások bevonása az elmaradt karbantartási munkák elvégzésére;

7.4 A magasabb rendű tervekkel való összhang megteremtése és a térségi övezetek feltüntetése

A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

Ózd városát az Országos Területrendezési Terv és a Borsod Abaúj Zemplén Megyei Területrendezési terv érinti.

Az Országos Területrendezési Terv 2019. március 15-én hatályba lépő változata bizonyos esetekben felülírhatja a hatályos Borsod Abaúj Zemplén Megyei Területrendezési terv előírásait, így fokozott figyelemmel kell eljárni az államigazgatási szervek adatszolgáltatásai alapján az egyes térségi övezetek lehatárolásánál.

7.4.1 Országos Területrendezési terv

Kivonat az Ország szerkezeti tervéből 2. melléklet a 2018.évi CXXXIX törvényhez

Forrás: Lechner Lajos Tudásközpont

Országos területfelhasználási kategóriák

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség

Közelekedési hálózatok és egyedi építmények

- Gyorsforgalmi út (meglévő)
- Gyorsforgalmi út (tervezett)
- Főút (meglévő)
- Főút (tervezett)
- Nagysebességű vasútvonal (tervezett)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (meglévő)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (tervezett)
- Nemzetközi kereskedelmi repülőtér (meglévő)
- Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejleszthető repülőtér (meglévő)
- Országos kerékpárút
- Országos kikötő (meglévő)
- Határkikötő (meglévő)

Energetikai hálózatok és egyedi építmények

- Atomerőmű (meglévő)
- Atomerőmű (tervezett)
- Egyéb 50 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítőképességű erőmű (meglévő)
- Egyéb 50 MW vagy annál nagyobb névleges teljesítőképességű erőmű (tervezett)
- 750 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 750 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- 220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 220 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- Földgázszállító vezeték (meglévő)
- Földgázszállító vezeték (tervezett)
- Kőolajszállító vezeték (meglévő)
- Termékvezeték (meglévő)

Vízi létesítmények

- VTT-tározó (meglévő)
- VTT-tározó (tervezett)
- Országos vízkár-elhárítási célú tározó (meglévő)
- Országos vízkár-elhárítási célú tározó (tervezett)
- Kiemelt jelentőségű vízi építmény (meglévő)
- Országos jelentőségű csatorna (meglévő)
- Országos jelentőségű csatorna (tervezett)
- Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (meglévő)
- Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (tervezett)

Hulladékgazdálkodási létesítmények

- Veszélyeshulladék-lerakó (meglévő)
- Veszélyeshulladék-égetőmű (meglévő)
- Radioaktív hulladék-tároló (meglévő)

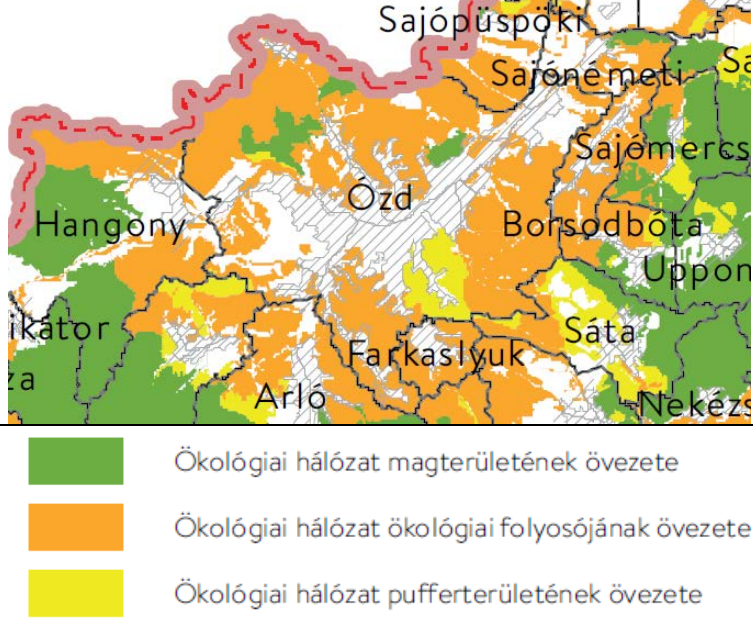
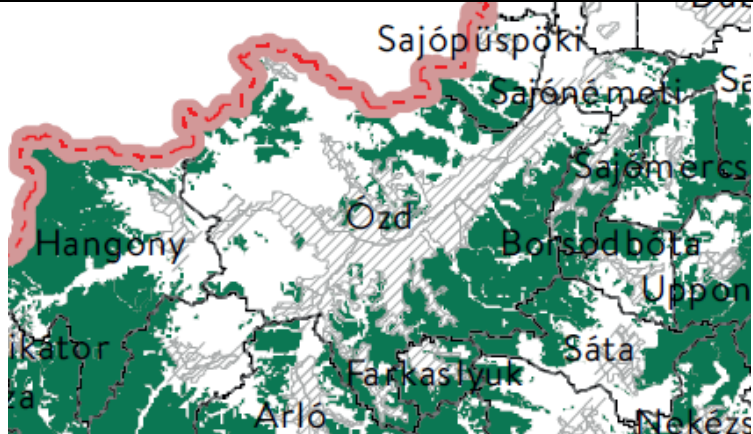
Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa

Kivonat az Ország szerkezeti tervéből 2. melléklet a 2018.évi CXXXIX törvényhez

Jelmagyarázat Forrás: Lechner Lajos Tudásközpont

Ózd város érintettsége az Országos Területrendezési terv térségi övezetei szerint

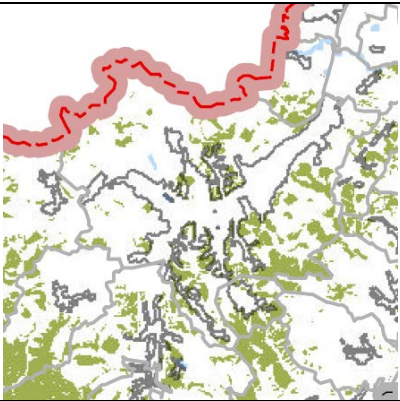
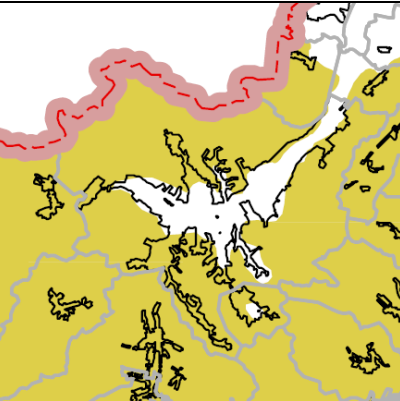
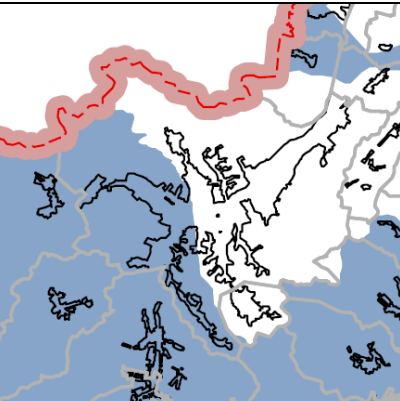
3.1 számú melléklet a 2018.évi CXXXIX törvényhez	Országos ökológiai hálózat övezetei
 <p>Ökológiai hálózat magterületének övezete</p> <p>Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete</p> <p>Ökológiai hálózat pufferterületének övezete</p>	<p>Országos ökológiai hálózat övezetei az alábbiak:</p> <p>Az ökológiai hálózat magterületének övezete</p> <p>Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete</p> <p>Az ökológiai hálózat puffer területének övezete</p>
3.2 számú melléklet a 2018.évi CXXXIX törvényhez	<p>Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete</p> <p>– Nem érinti a települést</p>
<p>3.3 számú melléklet a 2018.évi CXXXIX törvényhez</p> <p>Erdők övezete</p>	<p>Erdők övezete</p> <p>– Érinti a települést</p>
3.4 számú melléklet a 2018.évi CXXXIX törvényhez	<p>Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete</p> <p>– Nem érinti a települést</p>
3.4 számú melléklet a 2018.évi CXXXIX törvényhez	<p>Honvédelmi és katonai célú terület övezete</p> <p>– Nem érinti a települést</p>

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény 2019. március 15.-én lépett hatályba.

A jó termőhelyi adottságú szántók, az erdőtelepítésre javasolt terület, a tájképvédelmi terület, a vízminőség-védelmi terület, a nagyvízi meder és a VTT-tározók övezetét a területrendezésért felelős

miniszter a 19. § (4) bekezdésben meghatározott rendeletében állapítja meg. Amint a rendeletek megjelennek a vizsgálat kiegészítésre kerül.

Addig is a jelenleg hatályban lévő az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény vonatkozó előírásait is bemutatjuk az alábbiakban a még meg nem határozott övezeteire.

3.2 számú melléklet	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete – Nem érinti a települést
3.3 számú melléklet	Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete – Nem érinti a települést
3.4 számú melléklet	Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
	Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
3.5 számú melléklet	Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
	Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
3.7 számú melléklet	Országos vízminőség-védelmi terület övezete
	Országos vízminőség-védelmi terület övezete
3.8 számú melléklet	Nagyvízi meder és a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók – Nem érinti a települést

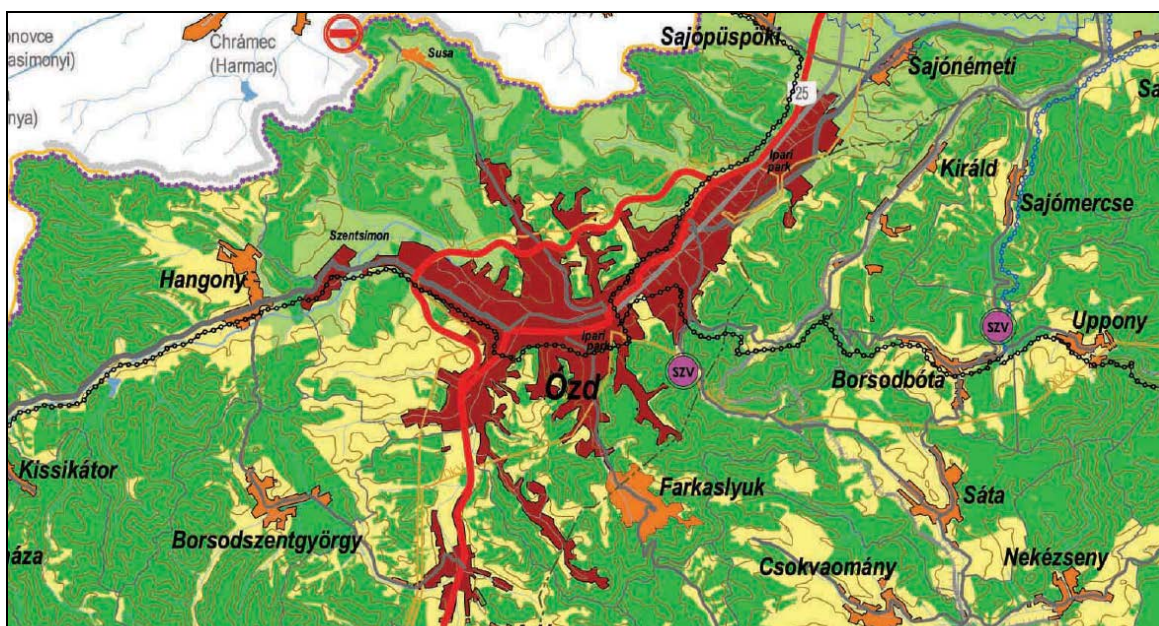
7.4.2 A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei területrendezési terv

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési terv Ózdot érintő elhatározásai

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési terv Ózdot érintő elhatározásait a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 37/2009. (IV. 30.) számú határozata a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési irányelvekről, ajánlásokról és intézkedésekről, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési Terv szabályzatáról szóló, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 10/2009. (V. 5.) számú rendelete alapján kerül meghatározásra. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési terv jelenleg felülvizsgálat alatt áll, lényeges változások nem várhatók.

Ózd város igazgatási területét a BAZ Megyei Térségi szerkezeti terv döntően Erdőgazdálkodási térségbe, kisebb mértékben Mezőgazdasági és Vízgazdálkodási térségbe sorolja.

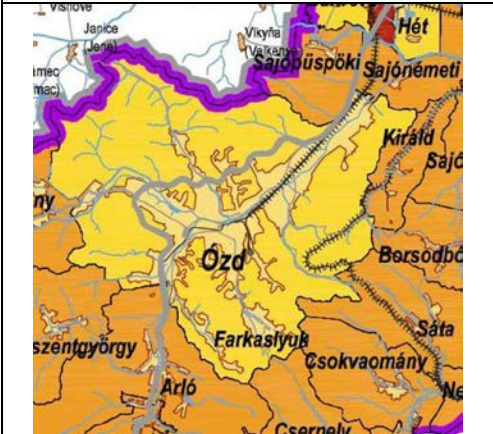
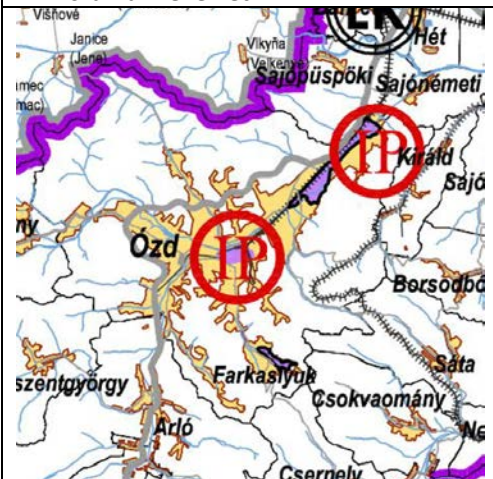
A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési terv Térségi szerkezeti tervének Ózd várost érintő elhatározásai

Kivonat a BAZ Megyei Térségi szerkezeti tervből Forrás: a BAZ Megyei Önkormányzat honlapja

TERÜLETFELHASZNÁLÁS RENDSZERE	
	Erdőgazdálkodási térség
	Mezőgazdasági térség
	Vegyes területfelhasználású térség
	Vízgazdálkodási térség
	Városias települési térség
	Hagyományosan vidéki települési térség
ÉPÍTMÉNYEK ÁLTAL IGÉNYBEVETT TÉRSÉG	
	Egyéb erőmű
	Térségi kiserőmű
	Térségi jelentőségű logisztikai központ
	Veszélyes hulladékok ártalmatlanító
	Térségi jelentőségű hulladéklerakó
	Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérrel fejlesztendő repülőtér
	Térségi jelentőségű nyilvános kereskedelmi repülőtér
	Közforgalmú nemzetközi és országos jelentőségű kikötő
	Térségi jelentőségű közforgalmú kikötő
	Térségi jelentőségű rév- és kompátkelő
	Gyorsforgalmi- és főúthálózaton lévő határátépítési pontok
	Térségi jelentőségű határátépítési pontok
	Vasúti hálózaton lévő határátépítési pontok
	Folyami nagyműtény
	Gyorsforgalmi úton és főúton tervezett nagyhidak
	Tervezett térségi jelentőségű híd
	Meglévő különbsztű csomópont
	Térségi jelentőségű szennyvíztisztító telep
	10 millió m ³ -nál meghaladó térfogattal tervezhető tározási lehetőség
	1 millió m ³ -nál nagyobb tározási lehetőség
	A VTI I. ütemében megvalósuló átviteli tározó
	Gyorsforgalmi út
	Főút
	Térségi jelentőségű mellékút
	A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos társzállozati vasútvonal
	Egyéb országos társzállozati vasútvonal
	Vasúti mellékvonat
	Országos kerékpárúti társzállozat
	Térségi jelentőségű kerékpárút
	400 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei
	220 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei
	120 kV-os elosztó hálózat távvezeték elemei
	Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítószerkezet
	Térségi szénhidrogén hálózat
	Előrendű árvízvédelmi támvonal
ALAPTÉRKÉPI ELEMÉK	
	Országhatár
	Megyehatár, közigazgatási határ
	Vízfolyások, csatornák, tavak
	Egyéb mellékúthálózati elemek
	Szélvonal

Ózd Város Településfejlesztési Konceptiója és Településrendezési Eszközeinek felülvizsgálata
ÓZD VÁROS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

1.6 számú melléklet	A megye területét érintő légszennyezettségi zóna
	A Sajó völgye légszennyezettségi zónába tartozó település
1.7 számú melléklet	Nitrátérzékeny települések – Nem érinti a települést
1.8 számú melléklet	Kedvező termőhelyi adottságú mezőgazdasági terület – Nem érinti a települést
1.9 számú melléklet	Települési területek
	Nem érzékeny települési terület
1.10 számú melléklet	Védendő szerkezetű települések, UNESCO által elfogadott világörökségi magterület, pufferterület – Nem érinti a települést
1.11 számú melléklet	Ipari parkok és logisztikai központok
	Ipari parkok

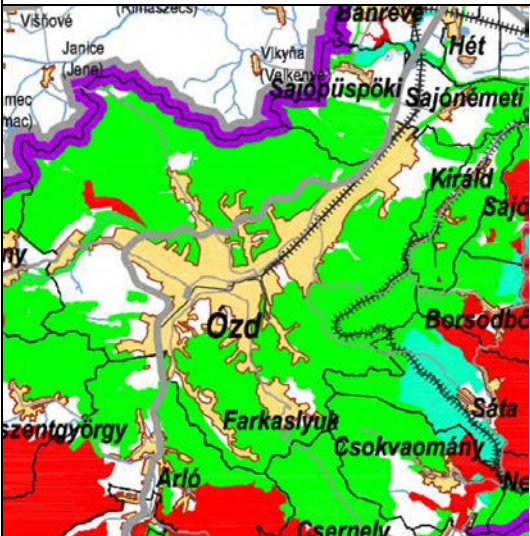
1.12 számú melléklet	Turisztikai központok
	Szervezőközpont és turisztikai térségközpont
1.13 számú melléklet	Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható terület – Nem érinti a települést
1.14 számú melléklet	Kiemelt térségek által érintett területe – Nem érinti a települést
1.15 számú melléklet	Térségi tájrehabilitációs terv készítésére kijelölt területek – Nem érinti a települést
1.16 számú melléklet	Tervezett egyéb mellékúthálózati elemek – Nem érinti a települést

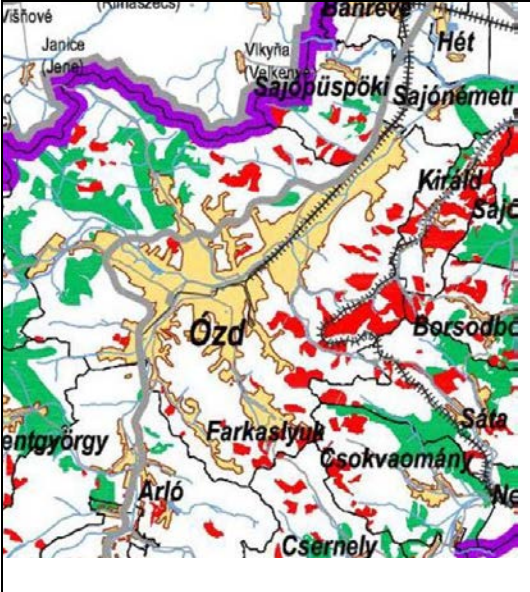
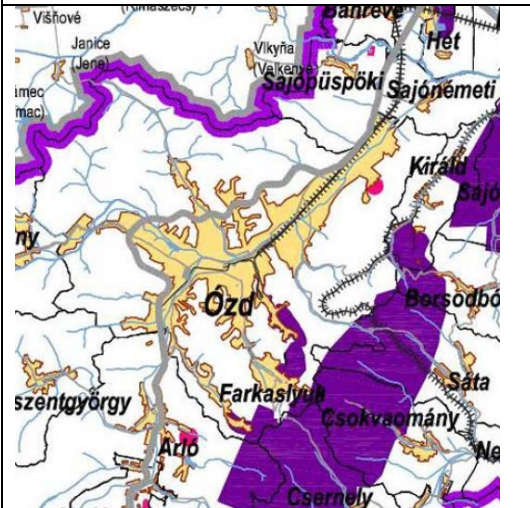
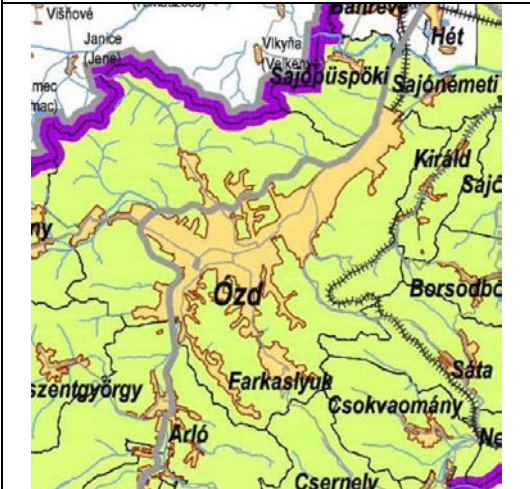
Ózd város érintettsége a Megyei Területrendezési terv térségi övezetei szerint

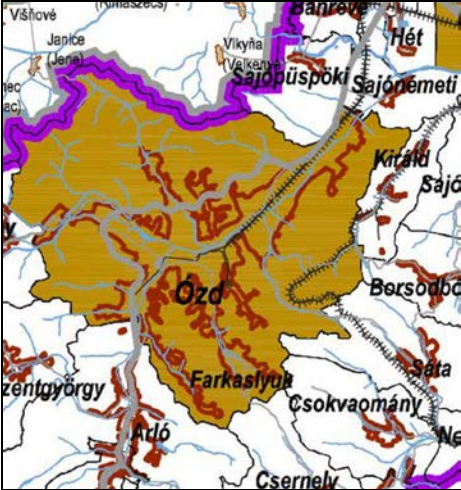
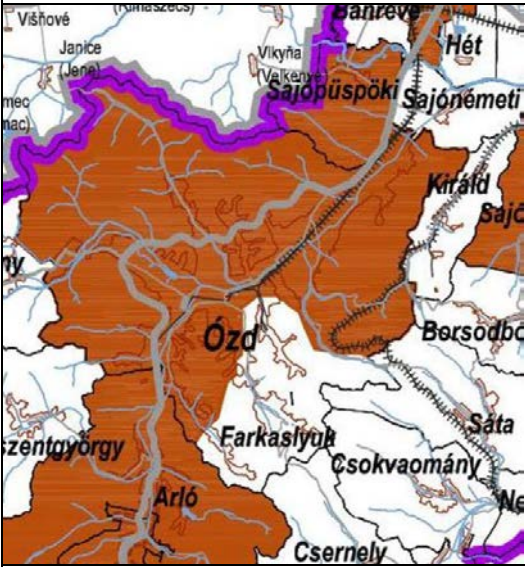
Borsod-Abaúj-Zemplén Megye térségi övezeteinek lehatárolását a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 10/2009.(V. 5.) számú rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

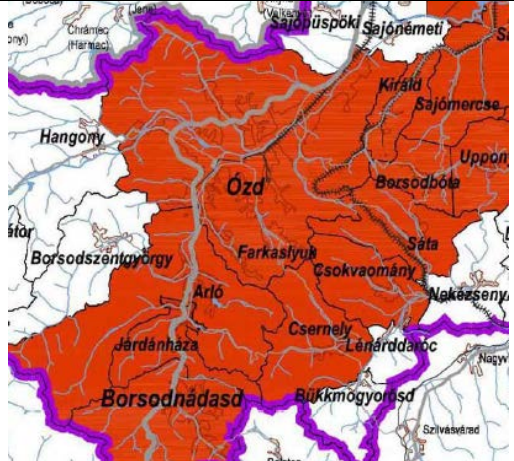
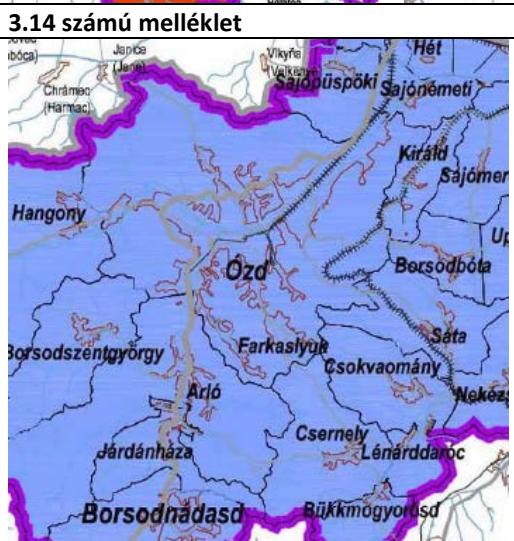
A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 10/2009. (V. 5.) számú rendelete döntött a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területrendezési Terv szabályzatáról.

A Rendelet célja, hogy meghatározza a megye egyes térségei terület-felhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve természeti erőforrások védelmére, és fenntartható használatára.

3.1 számú melléklet	Magterület, pufferzóna, ökológiai folyosó övezetei
	<ul style="list-style-type: none"> – Magterület övezete – Ökológiai folyosó övezetei

<p>3.2 számú melléklet</p>	<p>Kiváló termőhelyi adottságú erdő- és szántóterületek övezetei</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete – Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete
<p>3.3 számú melléklet</p>	<p>Országos és komplex tájrehabilitációt igénylő területek övezetei</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – Országos komplex tájrehabilitációt igénylő területek övezetei
<p>3.4 számú melléklet</p>	<p>Országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi területek övezetei</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

3.5 számú melléklet	Világörökség terület övezete, történeti települési terület övezetei
	– Történeti települési terület övezete
3.6 számú melléklet	Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete – Nem érinti a települést
3.7 számú melléklet	Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete – Nem érinti a települést
3.8 számú melléklet	Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete
	– Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület
3.9 számú melléklet	Együtt tervezhető térségek övezete – Nem érinti a települést
3.10 számú melléklet	Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete – Nem érinti a települést
3.11 számú melléklet	Rendszeresen belvízjárta terület övezete – Nem érinti a települést
3.12 számú melléklet	Nagyvízi meder övezete – Nem érinti a települést

3.13 számú melléklet	Földtani veszélyforrás övezete
	Földtani veszélyforrás övezete által érintett település.
	Vízeroszióknak kitett terület által érintett települések övezete – Vízeroszióknak kitett terület által érintett település.
3.15 számú melléklet	Szélerózióknak kitett terület által érintett települések övezete– Nem érinti a települést

7.4.3 A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX törvény 14/A. § (1) pontja alapján a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetét a kiemelt térségi és megyei területrendezési terv és annak alapján a településszerkezeti terv pontosítja.

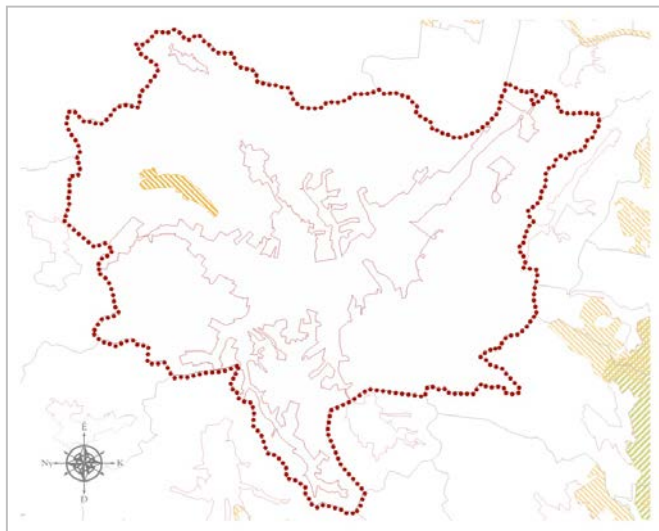
Az övezet pontosított lehatárolása által érintett területre a kiemelt térség és a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg helyi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a természeti adottságokhoz igazodó hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

Fontos megemlíteni, hogy a településképvédelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2.§ (1) pontja előírja, hogy a településképvédelme a település vagy településrész jellegzetes, értékes, illetve hagyományt őrző építészeti arculatának és szerkezetének - az építészeti, táji érték és az örökségvédelem figyelembevételével történő - megőrzését vagy kialakítását jelenti. A településképvédelmének elemei külön önkormányzati rendeletben kerülnek megállapításra, ennek alapját képezi a jelen dokumentáció.

A településen található tájképi értékek az alábbiak:

- a kiemelkedő jelentőségű tájképi látványelemek, egyedi tájértékek
- gazdag és értékes műemlékállomány
- a vízfolyások árterének vizes élőhelyei
- a maga nemében egyedülálló növény-és állatvilág, a területen előforduló értékes madárfajok vonulási, illetve fészkelő helyei
- a régi kúriákhoz kapcsolódó gazdag építészeti, kertépítészeti hagyományok
- őshonos fafajú erdők, facsoportok, fasorok, erdősávok
- karakteres tájképi elemek az egykor legelőként hasznosított domboldalak

Natura 2000:

A települést érintő Natura2000 területek (forrás: gis.teir.hu)

Nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló terület. Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 területek egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmének keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megőrzését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. A Natura2000 hálózat két típusa a madárfajok védelmére kijelölt Különleges Madárvédelmi Területek (SPA), valamint a növény-, és egyéb állatfajok védelme érdekében kijelölt Különleges Természetmegőrzési Területek (SCI és SAC) alkotják.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM alapján a települést az alábbi Natura 2000 terület érinti:

- Ózdi Harmaci-dombok kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUBN20027)

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok / élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása / helyreállítása:

- meszes alapkőzetű féltértermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (*fontos orchidea-lelőhelyek)
- piros kúgyószisz (*Echium russicum*), leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

Specifikus célok:

- A területen található nagy kiterjedésű sztyeppesedő félszáraz gyepek, valamint a hozzájuk köthető növény- és állatvilág kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása / elérése, kiemelten a félszáraz gyepek cserjésedésének, akácosodásának visszaszorításával mechanikai, szükség esetén vegyszeres kezelésekkel
- A késő tavaszi avartüzek megakadályozása a leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), és a piros kúgyószisz (*Echium russicum*) populációk védelme érdekében.
- Az inváziós fafajjal (akác) fertőzött erdőállományok természetességének fejlesztése
- A területen található, a félszáraz- és sztyeppréti élőhely típusokba nem sorolható másodlagos gyepek kedvező természetvédelmi helyzetének (cél a jelölő gyepek élőhely típusokká / 6210, 6240/ alakulás) elérése, elsősorban legeltetéssel/kaszálással, illetve a cserjésedés, akácosodás visszaszorításával mechanikai, szükség esetén vegyszeres kezelésekkel

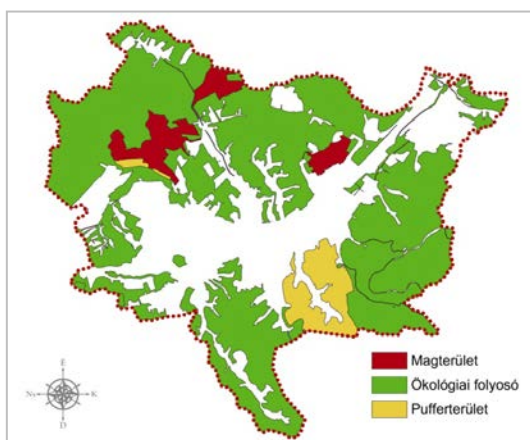
- Gyepkezelések során a szegélycserjések, cserjés sávok és foltok részleges kímélete valamint hagyásfák megtartása a cél.

Érzékeny természeti területek (ÉTT)

A 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet 2. számú mellékletében foglaltak alapján Ózd közigazgatási területe a Heves-borsodi dombság kiemelten fontos érzékeny természeti területek térségei terület és az Ózd környéke kiemelten fontos érzékeny természeti területek térségei terület által érintett. Az érzékeny természeti területek kijelölésének célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrészleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrészletek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.

A természetes és természetközeli élőhelyek fennmaradását, megőrzését és a területek közötti ökológiai kapcsolatokat biztosítja az országos ökológiai hálózat, amely a következő elemekből épül fel:

Ökológiai hálózat:

Magterület:

A magterület a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelye. A település közigazgatási területén három nagyobb foltban található magterület az őshonos fafajú erdők és természetközeli gyepes területein.

– Ökológiai folyosó:

A magterületek közötti kapcsolatot az élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között. A település művelés alatt álló területeinek döntő része az ökológiai folyosó részeit alkotják.

Országos ökológiai hálózat települést érintő részei

– Pufferterület:

A magterületek és ökológiai folyosók körül védőzónát kell kijelölni, feladatuk az élőhelyek védelme az esetleges külső káros hatásoktól. A település D-i részén vannak kijelölve nagyobb pufferterületek, amelyeket általában nem őshonos fafajokból álló erdők.

7.5 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Az épített örökség megőrzése fontos tényező, hiszen a jövő generációja számára őrzi a múlt értékeit.

A település hatályos településrendezési tervéhez korábban is készült örökségvédelmi hatástanulmány.

Elkészült 2017 évben a város Településképi arculati kézikönyve és Településképi védelmi rendelete, mely többek között kijelölte a helyi védelemre érdemes építményeket és a védendő településszerkezetet, bizonyos utcákra, területekre pedig meghatározó védelmet javasolt.

A Településfejlesztési koncepcióval együtt megújul Ózd város örökségvédelmi tanulmánya.

Az örökségvédelmi hatástanulmány készítéséhez a szükséges területeken a régészeti terepbejárás is megtörtént.

Meg kell említeni, hogy az állami nyilvántartás több helyen pontatlan, helyesbítésre szorul. A hatástanulmány alapján az állami nyilvántartás pontosítására vonatkozó eljárást a jogosult régész munkatársak megindítják.

A Településfejlesztési Konceptióban a jelenlegi állami nyilvántartás állományát mutatjuk be, melyet adatszolgáltatásként kaptunk meg.

Külön jogszabályban megállapított műemlék épület, műemlék épület telke, műemléki környezet

Városunkban a 2000- es évek elejétől folyamatosan a mai napig tart a műemléki értékek felmérése, védetté nyilvánítása, felújítása és védelme. Az örökségi emlékek felmérésére a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal átfogó akciót kezdeményezett, melyekhez megalapozó vizsgálatok is tartoztak. Ekkor került kijelölésre a város műemléki jelentőségű területe és annak műemléki környezete, és kerültek védettség alá a Gyári Igazgatási Központ és a Törzsgyár meghatározó épületei.

A műemléki védelem alatt álló épületek egy részének felújítása is megtörtént a 2000- es évek közepén, így megújult a Kaszinó és az Olvasó és a Zeneiskola épülete is. Hatalmas eredménynek számít továbbá a MANDa és az Emlékpark projekt megvalósítása, mely a Törzsgyár zárvány területeinek megnyitásával, az épületek megújításával és új rendeltetésével a városközpont területeit és funkcióit gazdagította.

A Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkárság nyilvántartási hatóságának adatszolgáltatása alapján az alábbi műemlékek illetve műemléki területek érintik Ózd területét:

Sorszám	Törzsszám	Cím	Név	Helyrajzi szám
1	10649	Kőalja u. 26.	lakóház	2287
2	10649	Kőalja u. 26.	melléképületek	2287
3	917	Dobó István utca 2-4.	Sajóvárkonyi r. k. templom	4286
4	918	Dobó István utca 2-4.	Nep. Szt. János szobor	4286
5	1261	Szentsimon, Barátság út 2.	R.k.templom	17004
6	1265	Uraj, Rákóczi u. 17.	Rk. templom	14001
7	10649	Kőalja út 26.	Lakóház és melléképületei	2287
8	11132	Gyár út 2.	Ózdi Tiszti Kaszinó	5267
9	11133	Gyár út 4.	Ózdi Olvasó Egylet Székháza (Liszt Ferenc Művelődési Ház)	5266
10	11134	Gyár utca 24.	Ózdi Városi Múzeum (az egykori Ózdi Gyártelepi Társulati Elemi Népiskola)	5190/3
11	11135	Rombauer tér 1.	Ózdi Hivatalház (Laborépület) főépülete	5035
12	11136	Törzsgyár	Ózdi Gyári Uszoda	11072/1
13	11137	Törzsgyár	Ózdi Téglagyár épületei (illetve az Eckart- és Wernicke-kemencék)	11020/C, 11020/D
14	11138	Törzsgyár	Fúvógépház	11140

Külön jogszabályban megállapított műemlék műemléki környezete

Műemléki védelemmel érintett épületek és területek

Külön jogszabályban megállapított műemléki jelentőségű területei

A 25/2005. (IX. 16.) számú NKÖM rendelet az Ózdi Vasgyár, kolóniák és középületek épületegyüttesére vonatkozóan műemléki jelentőségű területet jelöl ki.

Sorszám	Törzsszám	Cím	Név	helyrajzi szám
1	11151	Velence-telep-Szenna patak	Ózdi MJT, Vasgyár és Kolóniák ill. Középületek együttese	1191, 1192, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1209, 1208, 1207, 1206, 1205, 1204, 1203, 1212, 1215, 1216, 1217, 1218, 1230, 7202, 7203, 7204, 7206, 7207, 7208/1, 7208/2, 7209, 7210/2, 7211, 7212, 7213, 7215, 7216, 7217, 7218/1, 7218/2, 7218/

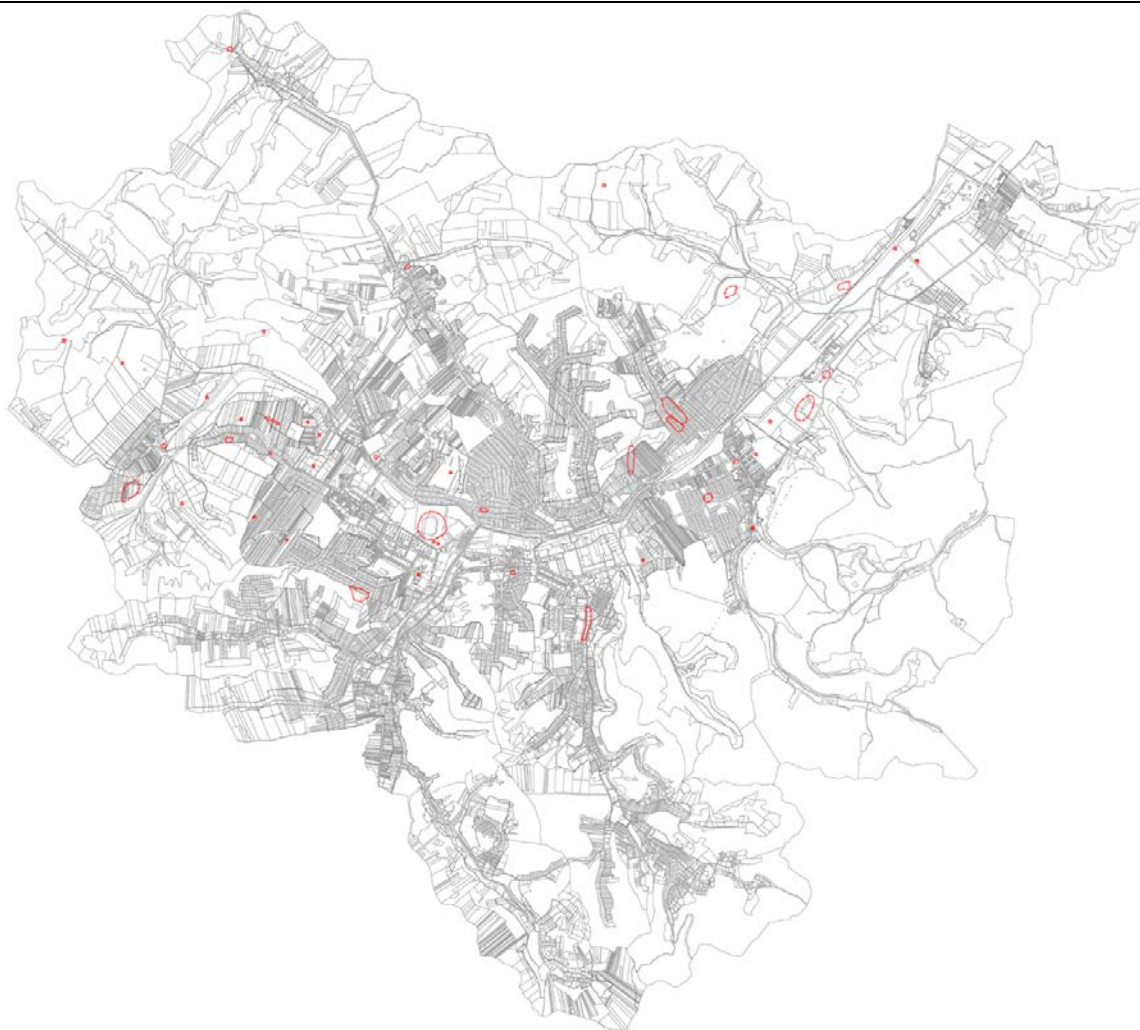
Külön jogszabályban meghatározott régészeti érdekű területek jelenlegi állami nyilvántartása

A Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkárság nyilvántartási hatóságának adatszolgáltatása alapján az alábbi régészeti lelőhelyek érintik Ózd területét:

Sorszám	Azonosító	Név	Helyrajzi szám
1	16177	Bánszállás	038/4, 040/5
2	16179	Katona József út	7439, 7440, 7441, 7446, 7447, 7448, 7449

3	16180	Nagyverőök alja dűlő	014/8
4	16181	Kajla fő	0575/12
5	16182	Borbáseleje dűlő	0535/1
6	16183	48-as utca	5386, 5387/2, 5380/3, 5380/4, 5380/5, 5379, 5378, 5375, 5396, 5397/1, 5397/2, 5281, 5282, 5285/2, 5285/1, 5288/1, 5290, 5291, 5293, 5296, 5300, 5304, 5312, 5317, 5315/1, 5318, 5319/6, 6935, 5374/2, 5374/3, 5374/4, 5374/5, 5253, 5246, 5387/1
7	16185	Madách u. 21.	2546, 2547, 2548, 2543, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2533, 2532, 2485, 2484, 2483, 2482, 2481, 2480, 2479, 2478, 2477, 2476, 2475, 2474, 2473, 2472, 2452
8	16186	Hámán Kató út 108.	2593/1, 2593/2, 2563, 2562, 2558, 2557, 2556/2, 2555/1, 2554, 2553, 2552, 2551, 2550, 2549, 2543, 2542, 2541, 2540, 2539, 2538, 2537, 2536, 2535, 2534, 2533, 2532, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2623/1, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2699, 2722, 2721, 2720, 2719, 2718, 2717, 2716, 2715, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711
9	16188	Kenderföldek	066/1
10	16189	Előd vezér utca 1.	4493, 4487, 4486, 4485, 4484, 4483, 4494, 4532/1, 4495, 4496, 4497, 4498
11	16190	Bihariék legelője	0447/48
12	16191	Pap-földek	8626
13	16192	Stadion	8640/3, 8640/2, 8640/1, 8617, 8618, 8619, 8620, 8621, 8624/2, 8625, 8626, 8627, 8628/5, 8628/4
14	16193	Március 15. út 52.	214, 294, 295, 296, 460/1, 459, 458, 457, 456
15	16194	Béketelep	8087/15, 8087/11, 8087/12, 8087/13
16	16195	Zrínyi út 1.	8626
17	16196	Szálás hegy	21550, 21634, 21637, 16577/14, 16555/3, 16577/15, 16635/3, 16635/2, 16563/14, 16577/33, 16577/32, 16577/31, 16577/30, 16577/29, 16577/28, 16577/27, 16577/26, 16577/25, 16577/21, 16577/20, 16577/19, 16577/18, 16577/17
18	16197	Búzásvölgy-dűlő	0437/1
19	16198	Sajóvárkonyi kápolna	4129, 4128, 4127, 4126, 4016/1
20	16199	Dobó István út	3738/1
21	16201	Kistói dűlő	4286
22	16202	Derítő telep	061
23	16203	Csapod alja	9257, 056/2
24	16204	Kohászati Művek	4974, 4975, 4976/6
25	16206	Biben-völgy	16756/3, 16756/4, 16756/6
26	16207	Szentsimon-Kenderföldek	04102/7, 04103, 04104/2
27	16208	Bika-pad	04013/5, 04012
28	16209	Bakortvány-tető	04027/8, 04027/4
29	16210	Szilaja	04087, 04088
30	16211	Kertmegi-dűlő	17516, 17517, 17518
31	16212	Vizslás	0375/130

32	16213	Szurdok oldal	0375/69, 0375/70
33	16214	Szurdok tető	8833/1, 8830
34	16216	Homok dűlő	16786, 16785, 16784, 16783
35	16217	Csamasz	04138/7
36	16291	Szentsimon- Agyagos dűlő	04115/8, 04115/2
37	16472	Center	9192
38	33205	Szentsimon, Domb-alja	8912, 0375/185, 0375/184, 0375/183, 0375/182, 0375/181, 0375/180, 0375/179, 0375/178, 0375/177, 0375/176, 0375/175, 0375/174, 0375/173
39	67415	Szentsimon, Római katolikus templom	17004, 17005, 17003, 17002
40	67417	Uraj, Római katolikus templom	14001, 14414, 14028
41	75133	Szentsimon, Károlyi úttól keletre	17251, 17269/1, 17252, 17267/4, 17267/5, 17253, 17254, 17267/6, 17274, 17272/2, 17272/1, 17271, 17270/2, 04168/3, 04168/8, 04168/9, 04168/10, 04168/11, 04168/7, 04168/12, 04169/1, 04167/5, 04168/13, 04168/16, 04168/15, 04168/14
42	35612	Szurdok tető	17478, 17479, 17480, 17481, 17482, 17483, 17497

Külön jogszabályban meghatározott régészeti érdekű területek térképvázlata

Ózd közigazgatási határában miniszteri határozattal vagy rendelettel védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek:

Sorszám	Azonosító	Név	Védési Jogsabály	Helyrajzi szám
1	16184	Kőaljatető	1620-121/1951 KM	0494/2, 0493/5, 2369, 2364, 2363, 2362, 2361, 2360/2, 2359, 2358, 2357, 2351, 2350, 2348, 2344, 2340/1, 2337, 2336, 2335, 2332, 2307, 2329, 2333, 2334/5, 2338, 2339, 2340/2

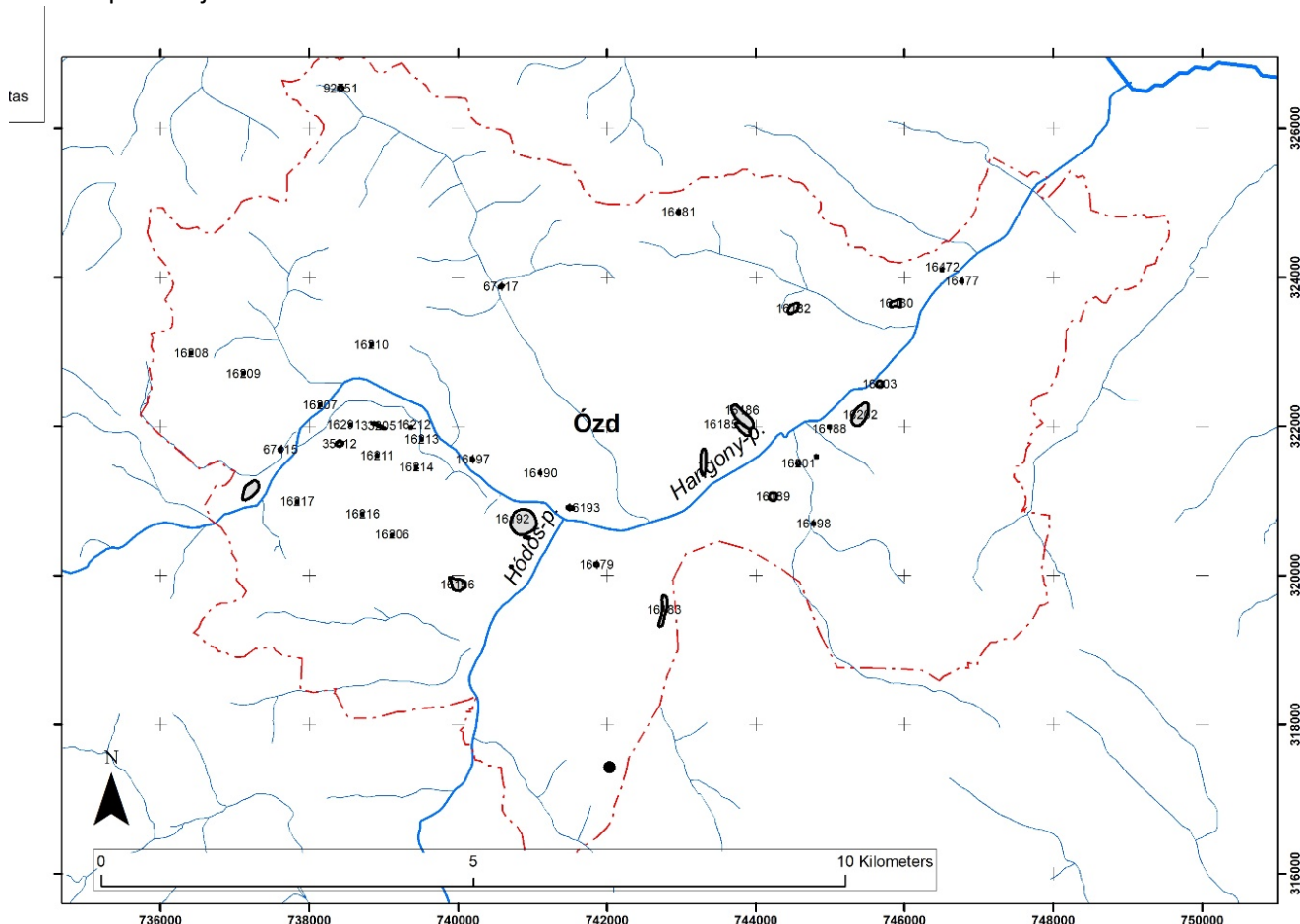
Összesítő térképek

Fentiek alapján öt térképen kell bemutatni az Ózd határában található régészeti lelőhelyekre vonatkozó ismereteinket:

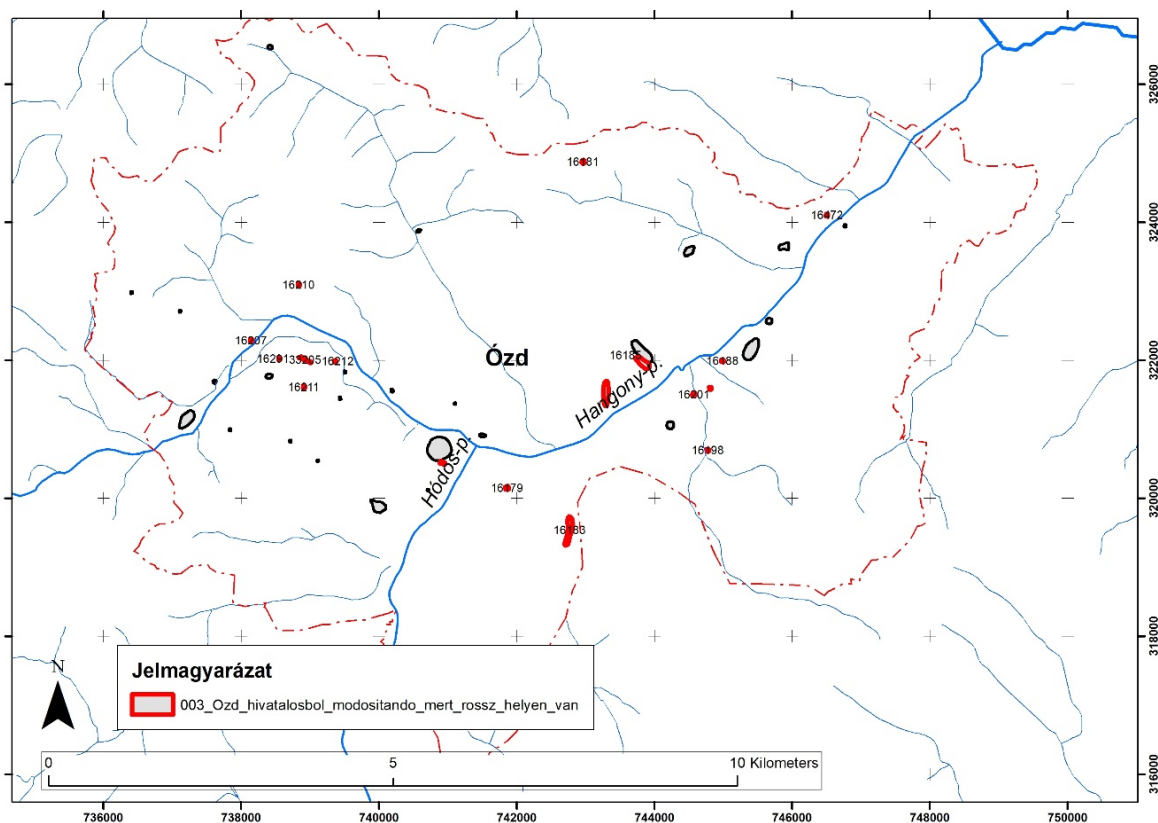
1. A hivatalos régészeti lelőhely nyilvántartás által ismert régészeti lelőhelyek. E régészeti lelőhelyek shp-állománya a tanulmány mellékleteként szereplő

001_Ozd_Lh_hivatalos_nyilvantartas.shp-ben található

E régészeti lelőhelyek elhelyezkedését, a lelőhelyek hivatali azonosítójának feltüntetésével az alábbi térkép mutatja:

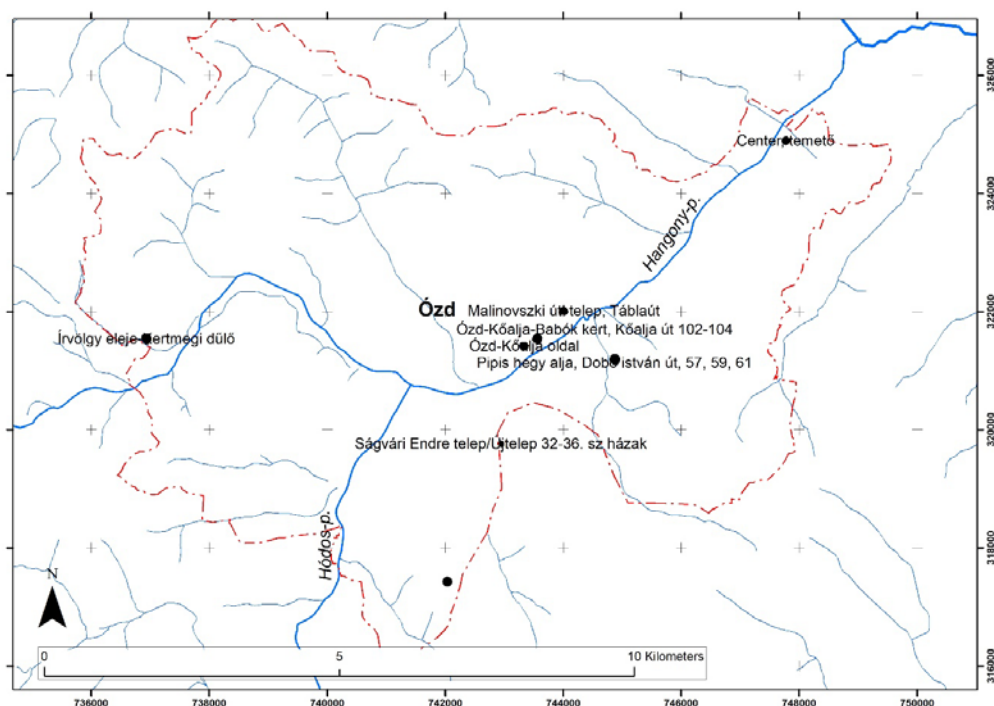

LELŐHELY NÉV	LH_AZONOSÍTÓ SZÁM
KENDERFÖLDEK	16188
PAP-FÖLDEK	16191
ZRÍNYI ÚT 1.	16195
VIZSLÁS	16212
KERTMEGI-DÚLÓ	16211
SAJÓVÁRKONYI KÁPOLNA	16198
DOBÓ ISTVÁN ÚT	16199
KISTÓI DÚLÓ	16201
SZENTSIMON-KENDERFÖLDEK	16207
KATONA JÓZSEF ÚT	16179
KAJLA FŐ	16181
48-AS UTCA	16183
KŐALJATETŐ	16184
MADÁCH U. 21.	16185
SZILAJA	16210
SZENTSIMON-AGYAGAS DÚLÓ	16291
SZENTSIMON, DOMB-ALJA	33205
CENTER	16472

E rossz helyen ábrázolt régészeti lelőhelyek elhelyezkedése korrigálásra került .A tanulmány elkészítéséhez végzett kutatás alapján vannak a hivatalos nyilvántartásban még nem szereplő, de meghatározható elhelyezkedésű régészeti lelőhelyek.

E régészeti lelőhelyeknek még nincs a közhiteles adatbázis szerinti azonosító száma. Hét ilyen régészeti lelőhely van:

LELŐHELY NÉV

PIPIS HEGY ALJA, DOBÓ ISTVÁN ÚT, 57, 59, 61

MALINOVSZKI ÚTI TELEP, TÁBLAÚT

SÁGVÁRI ENDRE TELEP/ÚTELEP 32-36. SZ HÁZAK

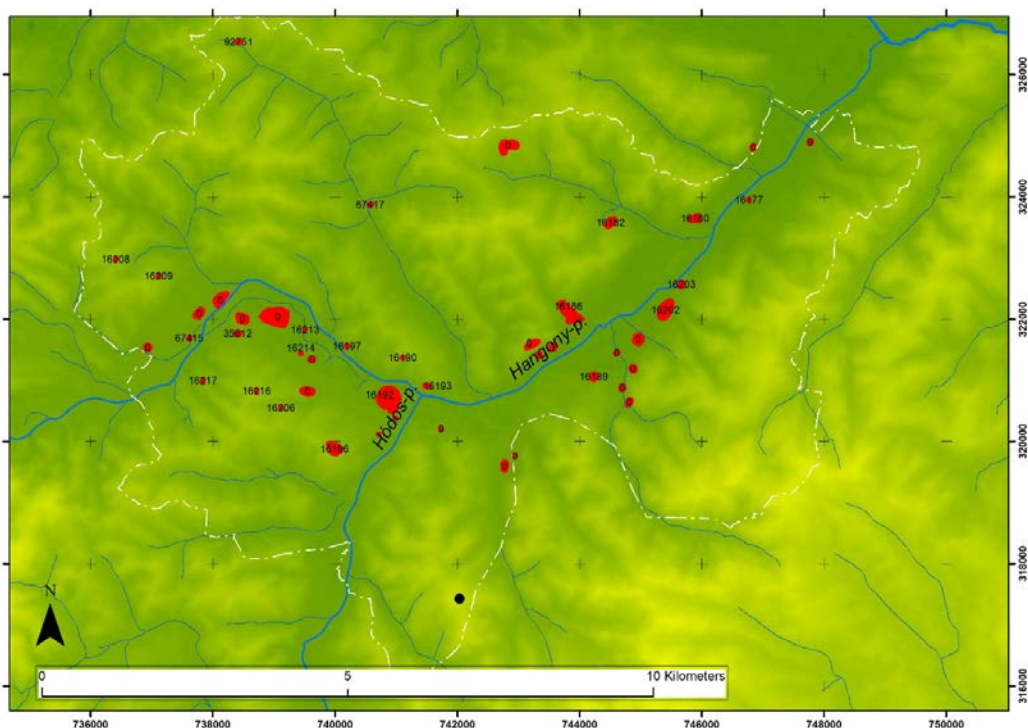
ÓZD-KŐALJA OLDAL

ÓZD-KŐALJA-BABÓK KERT, KŐALJA ÚT 102-104

CENTER, TEMETŐ

ÍRVÖLGY ELEJE-KERTMEGI DÜLŐ

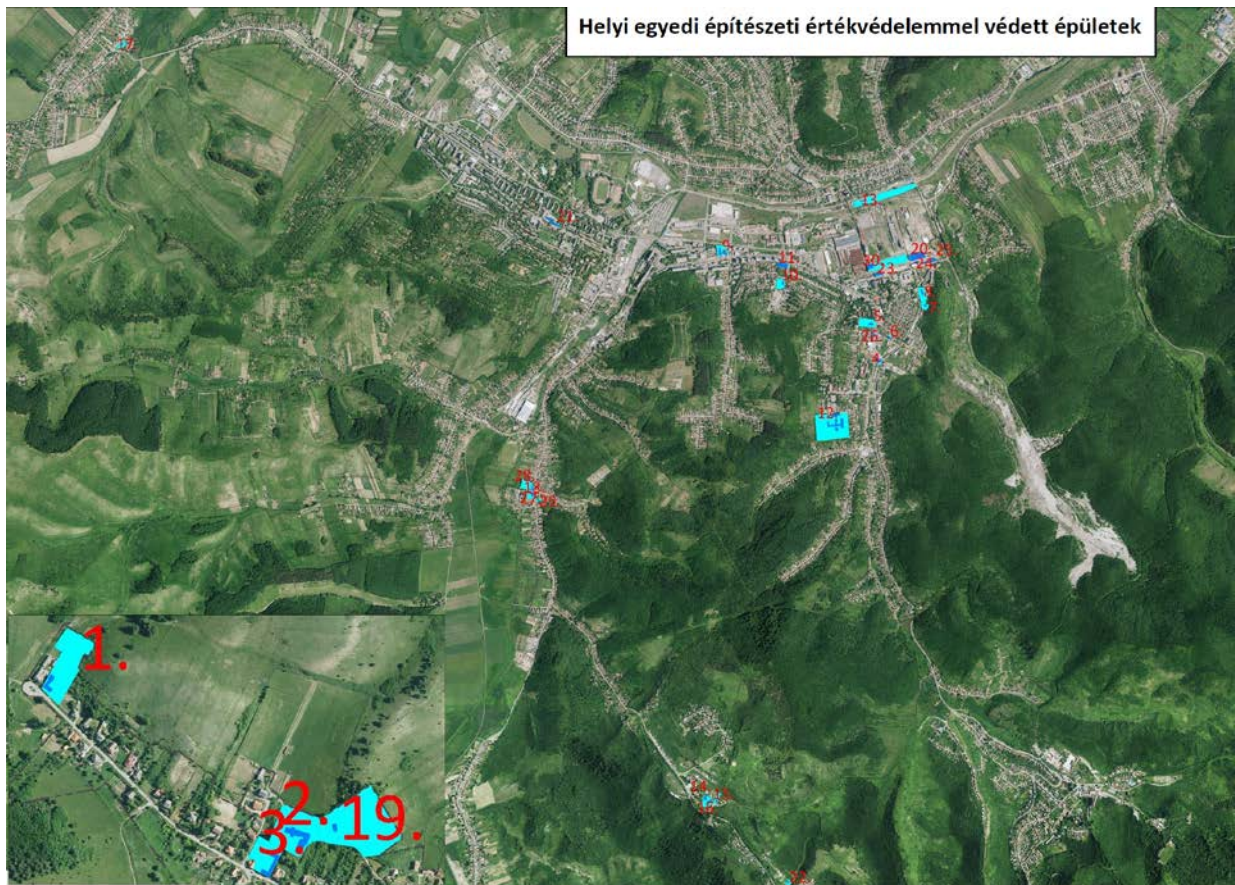
Mindezek alapján a 2019. 07. 23. napján Ózd határából ismert, a hivatalos lelőhely nyilvántartásban szereplő és a valódi helyére rajzolt régészeti lelőhelyek térképe az alábbi:

Helyi védett épületek

A helyi védett épületek kijelölésére már a hatályos Településrendezési Terv is ad iránymutatást, örökségvédelmi hatástanulmány is készült, de csak javaslat szinten. Egyedi építészeti védelem meghatározására a 12/2017. (XII.4.) sz. településképi rendelet megalkotásával került sor.

Sorszám	Helyrajzi szám	Városrész	Utcanev	Házszám	Leírás
1.	12045	Susa	Susa út	2..	lakóépület
2.	12019	Susa	Susa út	23-24	lakóépület
3.	12021	Susa	Susa út	25.	lakóépület
4.	5378	Ózd	Petőfi tér	1.	könyvtár
5.	5272	Ózd	Ív út	2/1.	Római katolikus templom
6.	5252	Ózd	Új telep		Református templom
7.	5038	Ózd	Váci Mihály út		Evangelikus templom
8.	5036	Ózd	Alkotmány út	2.	óvoda
9.	7334, 7322, 7330	Ózd	Városház tér	1.	városháza
10.	7378	Ózd	Lomb u.	2.	Görög katolikus templom
11.	7371	Ózd	Lomb u.	1.	(volt) reuma kórház
12.	6906	Ózd	Béke u.	1-3	kórház
13.	7212	Ózd	Volny J. út	19.	vasútállomás
14.	18726	Somsály	Somsály út	18	volt iskola épület
15.	18729/1	Somsály	Somsály út	19.	lakóépület
16.	18733	Somsály	Somsály út		templom rom
17.	17027	Szentsimon	Barátság út	3.	plébánia
18.	19086	Hódoscsépány	Csépány út	119.	Római katolikus templom
19.	12001	Susa	Susa út		Református templom
20.	11185	Ózd	Gyár út		volt Erőmű épülete
21.	8359/1-4	Ózd	Árpád vezér út		lakóépület
22.	18761	Somsály	Somsály út		templom
23.	11267	Ózd	Gyár út		Iroda épület
24.	11123	Ózd	Gyár út		Törzsgyár – Gyár út felőli fogadó épület
25.	11067	Ózd	Gyár út		Törzsgyár – Gyár út felőli fogadóépület
26.	5281	Ózd	48-as út	2.	zártosuló iroda épület
27.	19085	Hódoscsépány	Csépány út	121.	védőnői szolgálat
28.	19087	Hódoscsépány	Csépány út	117.	ÁMK
29	18405	Hódoscsépány	Csépány út	216.	volt posta épület
30.	11097/1	Ózd	Törzsgyár		Nagy Acélmű csarnok

A helyi védett épületek bemutatása légifotó segítségével

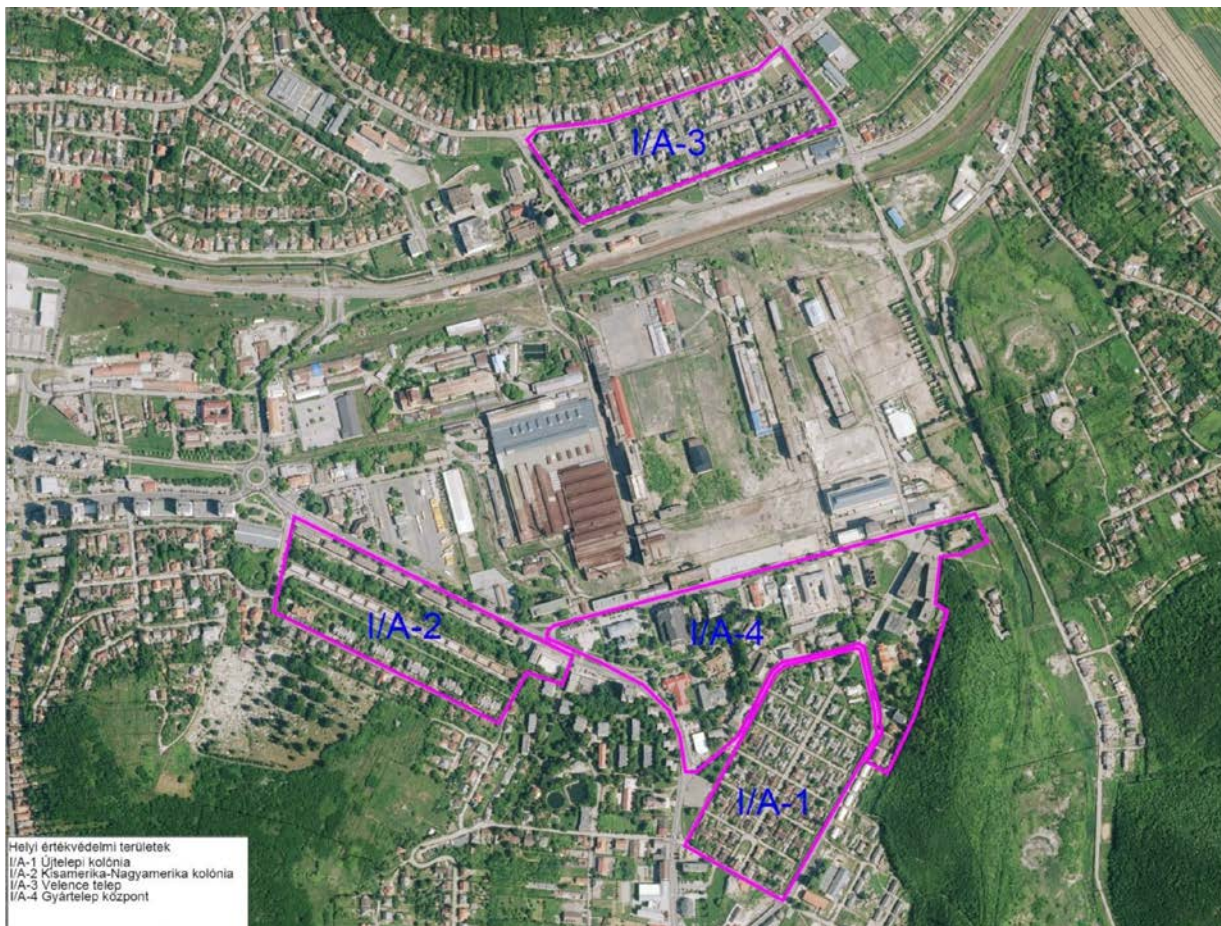
Helyi értékvédelmi területek

Olyan területi védelem, amely az épített környezet egyes összefüggő részére, valamint az ahhoz kapcsolódó térre, utcára, utcaszakaszra terjed ki, és a jellegzetes településszerkezet történelmi folyamatosságát dokumentálja, vagy ahol a településrész és a környezete arculatát meghatározó építmények együttest alkotnak.

Ezért a területek kijelölésénél a történelmi településmag kijelölését tartjuk indokoltnak, hiszen a telekstruktúra és a beépítések egyedi odafigyelést igényelnek és gyakran kell alkalmazni az illeszkedés szabályait, illetve ellenőrizni szükséges az egyes épületek átalakítását, az utcaképek harmóniájának megőrzését.

Helyi védelemmel érintett területek az alábbiak:

	Jele	Megnevezése	Lehatárolása
1.	I/A-1	Új telepi kolónia	Szabó Lőrinc utca északi oldala, Váci Mihály utca nyugati oldala, Alkotmány út keleti oldala
2.	I/A-2	Kisamerika-Nagyamerika-Munkás úti kolóniák	Lomb utca keleti oldala, Nagyamerika utca, 7153 hrsz, Vajda János utca, Munkás út
3.	I/A-3	Velence telep	Hangony patak, 3381 hrsz közterület, Petőfi Sándor út, Uraj patak
4.	I/A-4	Gyártelepi központ	5041 hrsz közterület, 5040-5039-5038-5036-5035 hrsz, Rombauer Tivadar tér, Gyár út déli oldala, Október 23 tér, Ív út keleti oldala, Alkotmány út

A helyi védett területek bemutatása légifotó segítségével

Helyi egyedi értékvédelemmel védett művészeti alkotások:

Sorszám	Alkotó neve	Alkotás címe	Anyaga	Év	Hely
1.	nem ismert	Nepomuki Szent János szobor	kő	1830	Sajóvárkonyi római katolikus templom kertje 4286 hrsz
2.	Pátzay Pál	Hírvivő	bronz	1970	Ózd, Október 23. tér 5269 hrsz
3.	Mikus Sándor	Petőfi	bronz	1949	Ózd, Október 23. tér 5269 hrsz
4.	Pató Róza	Ülő leány	süttői mészkő	1964	Ózd, Lehel vezér
5.	Kecskés Lajos	Jancsi vitéz	mészkő	1969	Ózd, Árpád vezér út 8137 hrsz
6.	Veszely Jelena	Tekész	bronz	1966	Ózd, Árpád vezér út 8393 hrsz
7.	Kiss Sándor	Álló lány	lemezplasztika	1958	Ózd, Árpád vezér út 8358/2
8.	Kisfaludy Strobl Zsigmond	Kohász	bronz	1972	Ózd, Reuma kórház előtti tér 7365/1 hrsz
9.	Kisfaludy Strobl Zsigmond	Hengerész	bronz	1973	Ózd, Munkás út – Vas köz kereszteződés 7200 hrsz
10.	Olcsai Kiss Zoltán	Fésülködő nő	mészkő	1961	Ózd, Brassói út 8625 hrsz
11.	Várady Sándor	Sportolók	alumínium	1957	Városi Stadion 8640/3 hrsz
12.	Veszprémi Imre	Madárkő	mészkő	1963	Ózd, Géza utca – Lehel vezér út közötti park 8150 hrsz
13.	Melocco Miklós	Fürdőző elefánt	mészkő	1963	Ózd, Városi Strand területe
14.	Lesenyi Márta	Anya fiával	mészkő	1979	Ózd, Vasvári út 7714/5 hrsz

15.	Nyíró Gyula	Levegőben viaskodó madárpár	vörösréz	1962	Ózd, Újváros tér 8415/18 hrsz
16.	Pándi Kiss János	Őzikék	mészkő	1962	Hódoscsépány, Nagyvölgyi út 19148/8 hrsz
17.	Martsa István	Álló nő	mészkő	1957	Ózd, Béke út 1. Kórház bejárata előtt 6906 hrsz
18.	Gáti Tibor – Tóth Gyula	Sellő	bronz	1986.	Csónakázó tó partja 8642/3
19.	Kissunyi István	József Attila	vörös márvány	1967	Ózd, Bem út 14. 7013 hrsz
20.	Kovács Imre Barna	Palóc-Vasvár Írott kő	gránit	2005	Ózd, Városház tér 1 előtt 7361/3 hrsz
21.	Hulik László	Cipó kő	mészkő	2000	Ózd, Városház tér 7361/3 hrsz
22.	Keller Gyula – Nagymengyi András	1848-as emlékmű	műkő	1948	Ózd, Csépány út 123. 19084 hrsz
23.	Pfening László	Kopjafa az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére	tölgyfa	1996	Ózd, Lomb út 7119 hrsz
24.	Lukács Emil	I. világháborús emlékmű	mészkő	1925	Ózd, Lomb út 7119 hrsz
25.	Kissunyi István – Galambos Sándor	II. világháborús emlékmű	bronz és süttői mészkő	1994	Ózd, Ív út – Római Kat. templom kert 5275 hrsz
26.	Cser Károly	I. és II. világháborúban elesett hősi halottak emlékmű	műkő	1935 1991.	Ózd-Sajóvárkony Római katolikus templom kertjében 4286 hrsz
27.	Hulik László	I. és II. világháborúban elesett hősi halottak emlékmű	műkő	nem ismert	Ózd-Szentsimon római katolikus templom kertje
28.	nem ismert	Háború áldoztának emléktáblája	márvány	nem ismert	Ózd-Hódoscsépány temető ravatalozó falán
29.	nem ismert	Háború áldoztának emléktáblája	műkő	nem ismert	Ózd-Center, Sajónémeti felé vezető út elágazásában
30.	nem ismert	Háborúk áldoztai emlékmű	műkő	nem ismert	Ózd-Somsály Bányatelep, volt iskola épületénél
31.	nem ismert	Háborúk áldoztai emlékmű	műkő	nem ismert	Ózd-Susa, Susai út
32.	Kissunyi István	Mekcsey emléktábla	égetett samott	1985	Ózd-Sajóvárkony Mekcsey István u 205-207 4288 hrsz
33.	Humenyánszky Jolán	Ady Endre portré	vörös márvány	1972	Ózd, Bolyki főút – Kollégium előtere 8379 hrsz
34.	Kissunyi István	Rombauer Tivadar dombormű	bronz	1970	Ózd, Rombauer Tivadar tér 1. szám homlokzata 5035
35.	Kádár György	Mozaik (Repülés)	mozaik	1979	Ózd, Vasvár út 56– homlokzat 7347 hrsz
36.	Ludmány Ottó	Falkép	sgraffitto	1965	Ózd, Petőfi Sándor u. 20. - Bródy Imre középiskola homlokzata 1185 hrsz
37.	nem ismert	Szabó Lőrinc emléktábla		1970	Ózd, Szabó Lőrinc c. utca 2.
38.	nem ismert	Csepány első okleveles	fehér márvány	1997	Ózd, Csépány út 117. 19087 hrsz

		említésének emléktáblája			
39.	nem ismert	Baross Gábor eméktábla		1988	Ózd, Baross Gábor utca 1.
40.	nem ismert	GE-emléktábla	márványt ábla	1998	Ózd, Városház tér 7361/3 hrsz
41.	Hulik László	1956-os hősök emlékére	mészkö	2002	Ózd, Antalköz József tér 5263/2 hrsz
42.	Lakatos Mihály	Acélmű baleset áldozatának emlékére	márvány	1990	Ózd, Lomb utca- Gyári temető 7119 hrsz
43.	Németh Attila	Gyógyítás	sgraffító	1965	Ózd, Béke utca 1. Kórház rendelőintézet homlokzata 6906 hrsz
44.	Farkas Ádám	1956-os emlékmű	mészkö	2006	Ózd, Antal köz József tér 5263/2 hrsz
45.	nem ismert	Olimpikonjaink	márvány	2009	Ózd, Bolyki főút, sportlétesítmény területén
56.	ÓKÜ Tervezőiroda alkotóközössége	Atomium	vas	1964	Ózd, Piac úti körforgalom 7321 hrsz
47.	Szabados Béla	Dombormű	kő	nem ismert	Ózd, Bajcsi-Zsilinszky utca, volt Kék Acél Étterem
48.	Megyeri Barna	Politechnika			Ózd, Árpád vezér u. 13 8110 hrsz
49.	Búza Barna	Kohász család	bronz	1961	Vasvár út 123. 7970/4 hrsz
50.	Nagymengyi András	Munkásabrázolás	műkö	nem ismert	Ózd, Gyár út -A régi főkapu melletti épület homlokzatán 11267 hrsz

A helyi egyedi értékvédelemmel védett művészeti alkotások bemutatása légifotó segítségével

Javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre

A helyi védelemre érdemes épületek értékeinek megőrzése úgy valósulhat meg, ha az önkormányzat rendeletet alkot a védelmükre és abban a védett épületek felújítására pályázat keretében támogatást is nyújt.

A rendeletet úgy került megalkotásra, hogy az kitér az építészeti örökség mindazon elemeire, amely külön jogszabályok alapján nem áll védelem alatt, és amelyet önkormányzat rendeletében helyi települési, építészeti, néprajzi, képző- vagy iparművészeti, ipartörténeti, régészeti értékként védetté kíván nyilvánítani.

8. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI

8.1 A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A város Képviselő-testületének alapvető feladata a település természetes és épített környezete állapotának figyelemmel kísérése, védelme, tudatos fejlesztése, a településen lévő, és értéket képviselő településstruktúra és építmények megőrzése. Feladat a továbbá a területfejlesztéssel és területrendezéssel, továbbá a településfejlesztéssel és településrendezéssel kapcsolatos feladatok előkészítése, véleményezése, e területet érintő döntések végrehajtásának ellenőrzése. A város biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valamint szabályozó, rendeletalkotó tevékenységével.

A koncepció és az ebből levezethető projektek megvalósítása során a **döntéshozói szintet Ózd város Képviselő-testülete jelenti**. A döntés-előkészítési feladatokat a Polgármesteri Hivatal adott szervezeti egységei végzik.

A stratégiai menedzsmentet a polgármester és jegyző, és a képviselőtestület alkotja. Fontosabb feladatuk:

- A koncepció és a projektek megvalósításának nyomon követése, elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív menedzsment szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

A megvalósítással kapcsolatos döntés-előkészítő feladatokat a Polgármesteri Hivatal szükség esetén külső szakértők bevonásával végzi. Főbb feladatai:

- A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése a projektekbe illetve a fejlesztési koncepcióba.
- A városfejlesztés külső és belső környezetében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése, a célokra gyakorolt hatások elemzése.
- A partnerségi egyeztetések szakmai irányítása, felügyelete.
- Szakmai stratégiai szinten a településközi koordináció biztosítása.

A fejlesztések megvalósításának menedzsmentje az operatív menedzsment szervezet. Feladata:

- A partnerségi egyeztetések anyagainak előkészítése, előterjesztése döntés-előkészítésre.
- A döntéshozók részére éves jelentés készítése a projektek megvalósításáról, a változó külső, belső tényezőkről, korrekciókról, társadalmi igények változásáról.
- A megvalósítás folyamatáról a lakosság tájékoztatására (honlap, helyi újság) alkalmas információk összeállítása, évente legalább egyszer, jelentősebb változások esetén többször is.

A településfejlesztési koncepció megvalósítása olyan szervezeti együttműködést igényel, amely biztosítja a koncepció folyamatos monitoringját és a visszacsatolási lehetőséget.

Javasolt az esedékes pályázatokhoz, programokhoz kapcsolódva az önkormányzat részéről egy olyan szervezet vagy csoport létrehozása, mely figyelemmel kíséri azon pályázatokat, programokat,

melyek a település szempontjából beilleszthetők a koncepcióban rögzített fejlesztési elképzelésekbe.

A koncepció megvalósulása érdekében folyamatosan nyomon kell követni a fejlesztések megvalósulását, az elért eredményeket elemezni és értékelni kell. A településfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezetét figyelemmel kell kísérni, és a külső feltételrendszer változásainak koncepcióra gyakorolt hatását elemezni szükséges. Ezen feltételek változásának visszacsatolását meg kell valósítani a koncepcióba.

A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a koncepció esetleges szükséges módosításáig. A településfejlesztési koncepcióban meghatározott fejlesztések nyomon követése, valamint az időközi felülvizsgálatok elvégzése szintén a Képviselő-testület feladata.

A monitoringnak folyamatosnak kell lennie annak érdekében, hogy a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok a kitűzött időtáv végére megvalósulhassanak.

A célok megvalósítását azok az önkormányzati tevékenységek jelentik, melyek segítik a fő célkitűzések megvalósítását és támogatják a fejlesztési célokat.

Ezen eszközök a következők lehetnek:

- Településszerkezeti tervben jelölt fejlesztések megvalósulása,
- A szabályozási tevékenységek (pl: út szélesítés, új út nyitás megvalósítása),
- Új fejlesztés esetén településfejlesztési megállapodás a befektetővel,
- Befektetők bevonása, esetleges együttműködés,
- Pályázatok,
- Helyi adókedvezményekkel a munkahelyteremtő vállalkozások letelepedésének elősegítése,
- Fiatalok letelepedésének ösztönzése (pl.: első lakáshoz jutási támogatás),
- Önkormányzati tulajdonú telekértékesítések támogatási rendszere (letelepedés ösztönzése érdekében lakásépítéshez kötötten),
- Önfenntartás érdekében önkormányzati beruházások és a közmunka- és startmunka program folytatása,
- Marketing tevékenység.

A koncepcionális célok csak saját erőből nem valósíthatók meg. A megvalósításhoz önkormányzati, állami és Európai Unió közös támogatottság is szükséges.

8.2 Javaslat a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A hosszútávra szóló koncepciót az önkormányzat a megállapításról szóló döntés mellékleteként fogadja el.

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a város érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat.

A Településfejlesztési koncepciót a megfogalmazott fejlesztési célok érvényesülése érdekében évenként szükséges áttekinteni. Meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzéseinek elérésére. Az **évenkénti áttekintés** során felmerült változtatási igényeket folyamatosan megszerezni és értékelni kell. Az értékelésnél meg kell vizsgálni a változtatási igények társadalmi, gazdasági, műszaki valamint környezeti vonatkozásait, figyelembe kell venni a felmerült lakossági igényeket, valamint a jogszabályi környezet változásából eredő kötelezettségeket.

A **Településfejlesztési koncepció** időtávlatát a Településfejlesztési koncepció szükség esetén kiegészíthető, **módosítható**, igazodva az adódó pályázati lehetőséghez, megváltozott fejlesztési

elképzelésekhez. A változtatásokat ilyen esetben meg kell indokolni és a koncepciót a Képviselő-testületnek újra jóvá kell hagyni.

A **teljes koncepció felülvizsgálata**, aktualizálása a településszerkezeti eszközökkel együtt 10 évente javasolt, ekkor a fejlesztési irányokat felül kell vizsgálni, szükség esetén új fejlesztési célokat kell megfogalmazni. Az aktualizálást az időközben elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján szükséges elvégezni.

Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.

Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések esetében.

A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon, a városi honlapon és a hirdetőtáblákon elhelyezett közlemények útján valósul meg.

Ózd, 2019. szeptember 26

vezető településtervező

Lautner Emőke

TT-1-05-79